TÜRK YAZININDAN SEÇİLMİŞ

AYRILIK, ÖZLEM, YALNIZLIK ŞİİRLERİ

DERLEYEN
İNCİ ASENA

ADAM

TÜRK YAZININDAN SEÇİLMİŞ AYRILIK, ÖZLEM, YALNIZLIK ŞİİRLERİ

ADAM

Türk Yazınından Seçilmiş

Ayrılık, Özlem, Yalnızlık Şiirleri

●

Derleyen

İnci Asena

ADAM YAYINLARI
©
Anadolu Yayıncılık A.Ş.

Birinci Basım: Haziran 1993
İkinci Basım: Ekim 1994
Üçüncü Basım: Aralık 1996

Kapak Tasarımı: Birsen Delemen Güven

Türk Yazınından Seçilmiş

Ayrılık, Özlem, Yalnızlık Şiirleri

●

Derleyen

İnci Asena

ADAM

SUNU YERİNE

Karac'oğlan der ki kondum göçülmez
Acıdır ecel şerbeti içilmez
Üç derdim var birbirinden seçilmez
Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm

Bir ah çeksem dağı taşı eritir
Gözüm yaşı değirmeni yürütür
Bu hasretlik beni dahi çürütür
Bana sıla da bir gurbet il de bir

Gittim gurbet il'e geri gelinmez
Kim ölüp de kim kaldığı bilinmez
Ölsem gurbet ilde gözüm yumulmaz
Anam atam hiç ağlarım yok benim

Karacaoğlan

Hep ayrılık, hep özlem, hep yalnızlık. Şairler en güzel şiirlerini bu duygularla / duygulara yazmışlar. Yüzyıllardır. İnsanın kaçınılmaz gerçeği mi? Ama önünde aşk ardında umut var. Hep yeniden doğabilen, hep yeniden...

İnci Asena

Nâzım Hikmet (1901 - 1963)

22 Eylül 1945

Kitap okurum :
içinde sen varsın,
şarkı dinlerim :
içinde sen.
Oturdum ekmeğimi yerim :
karşımda sen otursun,
çalışırım :
karşımda sen.
Sen ki, her yerde "hâzırı nâzır"ımsın,
konuşamayız seninle,
duyamayız sesini birbirimizin
sen benim sekiz yıldır dul karımsın...

23 Eylül 1945

O şimdi ne yapıyor
şu anda, şimdi, şimdi?
Evde mi, sokakta mı,
çalışıyor mu, uzanmış mı, ayakta mı?
Kolunu kaldırmış olabilir,
– hey gülüm,
beyaz, kalın bileğini nasıl da çırçıplak eder bu hareketi!.. –

O şimdi ne yapıyor,
şu anda, şimdi, şimdi?
Belki dizinde bir kedi yavrusu var,
okşuyor.
Belki de yürüyordur, adımını atmak üzredir,
– her kara günümde onu bana tıpış tıpış getiren
sevgili, canımın içi ayaklar!.. –
Ve ne düşünüyor
beni mi?
Yoksa
ne bileyim
fasulyanın neden bir türlü pişmediğini mi?
Yahut, insanların çoğunun
neden böyle bedbaht olduğunu mu?

O şimdi ne düşünüyor,
şu anda, şimdi, şimdi?

6 Ekim 1945

Bulutlar geçiyor : haberlerle yüklü, ağır.
Buruşuyor hâlâ gelmeyen mektup avucumda.
Yürek kirpiklerin ucunda
uzayıp giden toprak uğurlanır.
Benim bağırasım gelir : – "P î r â y e,
P î r â y e!.." – diye...

5 Kasım 1945

Çiçekli badem ağaçlarını unut.
Değmez,
bu bahiste
geri gelmesi mümkün olmayan hatırlanmamalı.
Islak saçlarını güneşte kurut :
olgun meyvelerin baygınlığıyla pırıldasın
nemli, ağır kızıltılar...
Sevgilim, sevgilim,
mevsim
sonbahar...

12 Aralık 1945

Ağaçlar ovada son bir gayretle pırıldamakta :
pul pul altın
bakır
tunç ve tahta...
Öküzlerin ayakları yaş toprağa gömülüyor yumuşacık.
Ve dağlar dumana batık
kurşunî, sırılsıklam...
Tamam,
sonbahar belki bugün bitti artık.
Yaban kazları hızla gelip geçti demin
herhal İznik gölüne gidiyorlar.

Havada serin
havada is kokusu gibi bir şey :
havada kar kokusu var...

Şimdi dışarda olmak,
dörnala sürmek dağlara doğru atı.
"– Ata binmesini de bilmezsin," – diyeceksin ama
şakayı bırak ve kıskanma,
yeni bir huy edindim hapiste :
seni sevdiğim kadar değilse de
hemen hemen ona yakın seviyorum tabiatı...
Ve ikiniz de uzaktasınız...

Karıcığım,

Hasretliğin on ikinci yılı bu
on ikinci yılı
Gönül ağzına kadar dolu
Sen diyorum İstanbul geliyor aklıma
İstanbul diyorum sen
Sen şehrim kadar güzelsin
şehrim senin kadar acılı

Olmadığım yerlerde olabilmenin hasreti midir
bende bu keder
bu güneşli kış günlerinde :
meselâ, İstanbul'umda köprünün üzerinde,
meselâ, Adana'da arasında ırgatların,
meselâ, Yunan dağlarında, meselâ, Çin'de
meselâ, beni artık sevmeyenin
başucunda.

Yoksa bir oyunu mu bu
karaciğerin,
yoksa, bir rüya mı düşürdü bu hale beni,
yoksa, yalnızlık yine çullandı da üstüme,

yoksa, elliye dayadık da merdiveni
ondan mı?

Bende bu keder,
bende bu kederin ikinci faslı
ayaklarının ucuna basıp
geldiği gibi gider :
yeter ki, bitireyim bu yazıyı,
yahut, uykum biraz düzelsin,
yeter ki, bir mektup gelsin,
yahut, radyoda bir haber...

VAPUR

Yürek değil be, çarıkmış bu, manda gönünden,
teper ha babam teper
paralanmaz
teper taşlı yolları.
Bir vapur geçer Varna önünden,
uy Karadeniz'in gümüş telleri,
bir vapur geçer Boğaz'a doğru.
Nâzım usullacık okşar vapuru,
yanar elleri...

MEMET

Karşı yaka memleket,
sesleniyorum Varna'dan,
işitiyor musun?
Memet! Memet!

Karadeniz akıyor durmadan,
deli hasret, deli hasret,
oğlum, sana sesleniyorum,
işitiyor musun?.
Memet! Memet!

SOFRA

Şu Varna deli etti beni,
divâne etti.
Sofrada domates, yeşil biber, kalkan tavası,
radyoda "Ha uşaklar!" Karadeniz havası,
rakı kadehte aslan sütü, anason,
uy anason kokusu!
Ahbapça, kardeşçe konuşulan dilim...
A be islâh be, islâh be hâlim...
Şu Varna deli etti beni
divâne etti...

CEVİZ AĞACI

Başım köpük köpük bulut, içim dışım deniz,
ben bir ceviz ağacıyım Gülhane Parkı'nda,
budak budak, şerham şerham ihtiyar bir ceviz.
Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında.

Ben bir ceviz ağacıyım Gülhane Parkı'nda.
Yapraklarım suda balık gibi kıvıl kıvıl.
Yapraklarım ipek mendil gibi tiril tiril,
koparıver, gözlerinin, gülüm, yaşını sil.
Yapraklarım ellerimdir, tam yüz bin elim var.
Yüz bin elle dokunurum sana, İstanbul'a.
Yapraklarım gözlerimdir, şaşarak bakarım.
Yüz bin gözle seyrederim seni, İstanbul'u.
Yüz bin yürek gibi çarpar, çarpar yapraklarım.

Ben bir ceviz ağacıyım Gülhane Parkı'nda.
Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında.

YİNE MEMLEKETİM ÜSTÜNE SÖYLENMİŞTİR

Memleketim, memleketim, memleketim,
ne kasketim kaldı senin ora işi,
ne yollarını taşımış ayakkabım,
son mintanın da sırtımda paralandı çoktan,

Şile bezindendi.
Sen şimdi yalnız saçımın akında,
enfarktında yüreğimin,
alnımın çizgilerindesin memleketim,
memleketim,
memleketim.....

KEDERLENİYORUM

Bir Üsküdar balkonunda guruba karşı demlenir gibi
bu akşamüstü Laypzig'te, tıramvay durağında
tadını çıkara çıkara, yudum yudum
kederleniyorum.

DÖRTLÜK

Koparmış ipini eski kayıklar gibi yüzer
kışın, sabaha karşı rüzgârda tahta cumbalar
ve bir saç mangalın küllerinde
uyanır uykudan büyük İstanbul'um.

***

Önde buzkıran
vapurumuz peşisıra sarsılarak.
Baktım kamaramın lumbarından,
deniz donmuş kaskatı ak.
İstanbulluyum,
denizin tuzlu sıcak kıyısında büyüdüm.
Biz rengi, ışığı, canı belli olanı severiz.
Bizde gelincik tarlaları,
bizde sokak,
bizde kapalı çarşı,
bizde güvercinler,
ama bizde en canlı şey deniz.
Bizde o poyrazdan sabırsız,
yunus balıklarından atik,
bizde o mavi yeşil.
Bizde bazan öğle vakitleri yazın

havada yaprak kıpırdamaz
ama kıpırdar o
uçsuz bucaksız
tiril tiril.
Bizde kokusunu yitirmez o hiçbir zaman.
Baktım kamaramın lumbarından,
deniz donmuş
kaskatı
ak.

Baktım
kahrolarak.

1959, Leningrad
Stockholm yolu

TUNA ÜSTÜNE SÖYLENMİŞTİR

Gökte bulut yok
söğütler yağmurlu
Tuna'ya rastladım
akıyor çamurlu çamurlu
hey Hikmet'in oğlu, Hikmet'in oğlu
Tuna'nın suyu olaydın
Karaorman'dan geleydin
Karadeniz'e döküleydin
mavileşeydin mavileşeydin mavileşeydin
geçeydin Boğaziçi'nden
başında İstanbul havası
çarpaydın Kadıköy iskelesine
çarpaydın çırpmaydın
vapura binerken Memet'le anası.

Viyana Dolayları
1 Haziran 958

İşte geldik gidiyoruz
hoşça kal kardeşim deniz
biraz çakılından aldık
biraz da masmavi tuzundan
sonsuzluğundan da biraz
ışığından da birazcık
birazcık da kederinden
bir şeyler anlattın bize
denizliğin kaderinden
biraz daha umutluyuz
biraz daha adam olduk
işte geldik gidiyoruz
hoşça kal kardeşim deniz

27 Eylül, Pitsunda, 1958

SENSİZ PARİS

Sensiz Paris, gülüm,
bir havayi fişeği
bir kuru gürültü
kederli bir ırmak.
Yıktı mahvetti beni
Paris'te durup dinlenmeden, gülüm,
seni çağırmak.

Paris, 13 Mayıs 958

Ahmet Hamdi Tanpınar (1901 - 1962)

SESİN

Sesin yıldızlı gecemdir
Baş ucumda geniş, sonsuz
Dalgalanır derinleşir;

Akan deremdir ben susuz
Çatlamış dudaklarımla
Koşarım saf billûruna...

Sonra irkilirim birden
Bittiği an bu, rüyanın,
Geçmiş gibi, farketmeden
Öbür yüzüne aynanın...

Çırpınan bir rûhum artık
Bin hasretle delik deşik
Uzak hayret burçlarında
Nevânın, ferahfezânın

Asaf Hâlet Çelebi (1907 - 1958)

HE

vurma kazmayı
ferhâaad

he'nin iki gözü iki çeşme
âaahhh

dağın içinde ne var ki
güm güm öter
ya senin içinde ne var
ferhâaad

ejderha bakışlı he'nin
iki gözü iki çeşme
ve ayaklar altında yamyassı

kasrında şirin de böyle ağlıyor
ferhâaad

ADIMI UNUTTUM

adımı unuttum
adı olmayan yerlerde
ne in
ne cin
ne benî adem

zamanlar içinde
kuşlar uçuyor
kervanlar göçüyor
bir iğne deliğinden

çarşılar kuruluyor
saraylar oyuncak
insanları karınca şehirler
zamanları gördün mü
bir iğne deliğinden

adımı unuttum
adı olmayan yerlerde
geçip gidenlere bakarak

Ahmet Muhip Dıranas (1908 - 1980)

KAR

Kardır yağan üstümüze geceden,
Yağmurlu, karanlık bir düşünceden,
Ormanın uğultusuyla birlikte
Ve dörtnala, dümdüz bir mavilikte
Kar yağıyor üstümüze, inceden.

Sesin nerde kaldı, her günkü sesin,
Unutulmuş güzel şarkılar için
Bu kar gecesinde uzaktan, yoldan,
Rüzgâr gibi tâ eski Anadolu'dan
Sesin nerde kaldı? kar içindesin!

Ne sabahtır bu mavilik, ne akşam!
Uyandırmayın beni, uyanamam.
Kaybolmuş sevdiklerimiz aşkına,
Allah aşkına, gök, deniz aşkına
Yağsın kar üstümüze buram buram...

Buğulandıkça yüzü her aynanın
Beyaz dokusunda bu saf rüyanın
Göğe uzanır – tek, tenha – bir kamış
Sırf unutmak için, unutmak ey kış!
Büyük yalnızlığını dünyanın.

Cahit Sıtkı Tarancı (1910 -1956)

YALNIZLIK

Geniş, siyah gölgesi hayatımı kaplayan,
Tepemde kanat germiş bir kartaldır yalnızlık.
Kalp çarpıntılarıyla günleri hesaplayan
Bir benim, benim olan bir masaldır yalnızlık.

Gördüm yapraklarımın bir bir döküldüğünü,
Baharda yaşamanın bilmedim nedir tadı.
Gemi yüzü görmeyen bir limanın hüznünü
Kimsesiz gönlüm kadar hiçbir gönül duymadı.

Bir ayna parçasından başka beni kim anlar,
Bir mum gibi erirken bu bitmeyen düğünde?
Bir kardeş tesellisi verir bana aynalar;
Aynalar da olmasa işim ne yer yüzünde?

SEN YOKSUN Kİ...

Gün çingeneler gibi göçebeydi ufukta,
Çimenler üzerinde yuvarlandığımız gün,
Akarsulardı gittikçe kararan boşlukta;
Sularda yüzünden yayılan bir tatlı hüzün.

Göğe sessizce yükselen ay on dördündeydi;
Gece akasya dalında asılı gölgeydi,
Bahtiyar başlarımız aynı penceredeydi!

Hâlâ o penceredeyim, lâkin sular ölgün;
Sen yoksun ki, vefasız, sularda ay görünsün.

SEVDALI

Gönül sende, göz yolda kaldı;
Ne postacı semtime uğrar,
Ne turnalar selâm getirir;
Vefasız çıktın Beşiktaşlım.

Katlanmaksa katlanıyorum,
Kimselere belli etmeden.

İyi kötü bir iş tutmuşum;
Acısı tatlısı hepsi bir.
Ha Ankara, ha Çemişkezek;
Senden uzak olduktan sonra.

Nerde olsa yaşıyor insan;
Nerde olsa bir gün ölmek var.

Sen ilk aşkım, ilk gözağrımsın;
Dünyalara değişmem seni.
Keyfimden uçtuğum oluyor,
Rüyama girdiğin geceler.

Bayram sabahı bile olsa,
Sensiz doğan günü n'eyleyim!

YALNIZLIK MACERASI

Öyle yalnız kaldım ki hayatımda
Kimi gün öldüm kimi gün ilâh oldum
Çok zaman annemin dizlerine hasret
Koydum başımı kendi dizlerime
Doya doya ağladım

Paylaşırsa dost paylaşırmış
İnsanın derdini sevincini
Dost ümidiyle ortalığa düşmeyegör
Hangi kapıyı çalsan kimseler yok
Hangi omuza dokunsam yabancı çıkar

Âşık mı olmadım tapınırcasına
Bir Mecnun geçti o çöllerden bir de ben
Diş mi çektirmedim âlemde Kerem gibi
Ferhat gibi gürz mü sallamadım dağlara
Ne Leylâ yâr oldu bana ne Aslı ne Şirin

O gün bugün sırtımı kendim sıvazlıyorum
Sabahları sokağa çıkmadan evvel
Cesaret şairim cesaret
Kendi saçlarımı okşuyorum geceleri
Sevgilimin saçları niyetine.

KIRIK KALPLER

Biz aşkla başı dönmüş iki çocuk
Bütün bir bahar o çiçek ben yaprak
Ya Rabbi ne güzel sevişiyorduk
Dünyayı aşktan ibaret sanarak

Kim ne karıştı ne istedi bizden
Göz mü değdi ne oldu bu sevdaya
Ayırdılar bizi birbirimizden
Hem de göz göre yürek parçalaya

Aşktı bizdeki onlardaki mantık
Onlardan yana çıktı kahpe felek
Birer kalp bıraktılar bize kırık
Ömrümüzce gözyaşı döktürecek

Rıfat Ilgaz (1911-1993)

YALNIZLIĞIMI ANLATIYORUM

Koğuşta inceden bir lizol kokusu
Dışarda tam tamına On Sekiz Şubat
Ne üstümdeki örtüler ısıtıyor beni
Ne altımdaki yatak
Ellerini arıyorum sıcak ellerini

Kuruyan dilim tutuşan alnım
Garipliğim nöbet nöbet gecemde
Susuzum, ilaçsızım, sensizim
Sıcak dudaklarını arıyorum

Camlarda karayel acımasız
Nereye baksam can çekişmesi
Gece... Yol boyu memleket memleket
Işıtsın iyimserliğin içimi
Dağılsın ölüm korkum bir görün
Aydın bakışlarını arıyorum

BOMBOŞSAN

Tek başınasın alacakaranlıkta
Bilmiyorsun, gün ortasında mısın,
Gecenin bir yarısında mı?...
Yapayalnızsın işte!...
Bir ampul sallanır durur çıplak,
Işığı kendine yetmez...

Bomboşsan,
İçini ısıtacak güçte değilsen,
Tükenmişse yüreğindeki ateş
Vurur çenelerin
Ya soğuktan, ya korkudan...

Kimseler yoksa arkanda eğer
Tek başınaysan...
Çıplak bir ampul o zaman
Sallanır durur tepende.
Eritilmiş bir kurşundur
Saat başı damlayan...

Bedri Rahmi Eyuboğlu (1913 - 1975)

ÇAKIL

Seni düşünürken
Bir çakıl taşı ısınır içimde
Bir kuş gelir yüreğimin ucuna konar
Bir gelincik açılır ansızın
Bir gelincik sinsi sinsi kanar

Seni düşünürken
Bir erik ağacı tepeden tırnağa donanır
Deliler gibi dönmeğe başlar
Döndükçe yumak yumak çözülür
Çözüldükçe ufalır küçülür
Çekirdeği henüz süt bağlamış
Masmavi bir erik kesilir ağzımda
Dokundukça yanar dudaklarım

Seni düşünürken
Bir çakıltaşı ısınır içimde.

EYFEL DESTANI

Nedime ve Süreyya Aşkın
Reislere

Cebimizde beş on para harçlık
Başımızda kuştüyü yastık
Bir yanımız badem
Bir yanımız fıstık.
Ama... nerede arkadaşlar
Nerde arkadaşlık
deyu
Paris şehri şirininde
Sızlanıp dururken
Bir bulut havalandı Küçükyalı'dan.
Bir kuş havalandı arkasından.
Gelip kondu yüreğimin başına
Tepeden tırnağa sevgi
Tepeden tırnağa selam
Hani şu çerden çöpten

Hani şu gökyüzü kadar büyük
Gökyüzü kadar aydınlık
Gökyüzü kadar bedava olan.
Bir kuş havalandı Küçükyalı'dan.
Mis gibi arkadaşlık
Ve iyilik kokuyordu...
Sıcaktı
Dokunsan ağlayacaktı.

Bir kuş havalandı Küçükyalı'dan
Mis gibi mimoza
Marmara, meltem
Azcık anason
Azcık çiroz
Azcık ızgara köfte.
Haa... bir yerinde Eren uyuyordu.
Bir yerinde Zeynep büyüyordu.
Çok uzaktan "mor kuşaklı bir taka" geçiyordu.
"Altın tasta gül kuruttum" türküsü
Çayda şeker gibi eriyordu.

Bir kuş havalandı Küçükyalı'dan.
Geldi kondu Eyfel kulesinin tepesine.
Azcık çakırkeyifti kuş...
Azcık sallanıyordu.
"Atma" dedi hemen
Sabri Reis... "Atma böyle...
Sallanan kuş değil, kule...
Kaç tane cin içtin, söyle..."
Ama şu Eyfel Kulesinin aklı olsa
Galata Kulesine varırdı...
Bir sürü çocukları olurdu.

Fazıl Hüsnü Dağlarca (1914)

ÖZLEM ÇİÇEKLERİ

Japonya'da bile olsan
Duyarım
Senin bana baktığını
Karşı göz ışığınla sarıca eskil

Başlamadan önceki gibidir
Gelişin
Gidişin
Bitmeden önceki gibi

Gündüzleri ben ada olurum
Geceleri sen
Sen gündüz binbir dalgasındır
Ben gece

Birbirimizi görmesek
Gece derler
Gündüz sanırlar
Bakıştığımızı

Çiçek yapraklarının
İçiçeliği
Benzer
Anılarımızın içiçeliğine

Tepeden tırnağa kırağı kesildi mi
Kumes asma
Karşıki orman
İşitirim günaydın dediğini incecik

Ayışığı ne mi fısıldar
Senin
Çok uzak
Olmadığını

Gündüz ışığı da sende eğitilir
Gece ışığı da
İnceltirsin onları gülümserken
Düşlerken

Yağınca yağmurun
Açarım avuçlarımı çabucak
Seninkiler
Bir damlanın bin çocuğundan biri

Uyudun mu ta orda kırmızı yeşil
Anıları gözleri açık kalamaz kimsenin
Değer kirpiklerime
Uykun, düşündeki kuşun tüyü

Onlar yaşamalarını
Ölümsüz yapıtlarıyla değiştirdiler
Ben değiştirdim
Kendimi seninle

ÖZLEM

Kavalın deliği 5 se
Nedeni parmakları sevmek

Kuşun kanadı 2'yse
Nedeni kolları sevmek

Arabanın tekerleği 4 se
Nedeni yönleri sevmek

Bütün yaratıkların yüreği 1 se
Nedeni sevmek seni

HASRET

Sevgimi unutmak için seyrederim bir tabloyu, bir mermeri,
Ki ne kadar dalsa ruhum yeniden döner geriye :
Okurum düşüne düşüne okuduğun şiirleri,
Senin düşüncen geçerken üzerlerinde bir sıcaklık kalmıştır diye.

YALNIZLIĞIM

Ilık bir su gibidir içimde yalnzlığım,
Yalnızlığım, ruhumda uzak bir ses gibidir.
Her sabah ufuklardan mavi şarkılar gelir,
Ve her akşam ürperir içimde yalnızlığım.

Güneşim aydan sarı, yarınım dünden zorsa,
Sarsın artık ömrümü tunç kandillerin isi
Üşüyen ellerimden tutmalıydı birisi,
Eğer benim gözlerim onları görmüyorsa.

Bir camın arkasında açılıyor güllerim,
Havuzum pırıl pırıl... yıkar bakışlarımı.
İşler temiz ziyalar suya nakışlarımı;
Ruhumun dünyasından eser tahayyülerim.

Rüya rüzgârlarında bir yaprak yalnızlığım,
Düşüncem bir neydir ki ürperir perde perde.
Belki bu mısralarım esecek gönüllerde
Fakat herkese uzak kalacak, yalnızlığım.

YALNIZLIK

Taşıyorum bir çiçek, bir su yalnızlığı ben,
Dünya bir sabahtır ki yaklaşamaz gönlüme.
Taşıyorum bir çiçek, bir su yalnızlığı ben,
Yüzlerce sene evvel yaşanmış bir ölümden
Yüzlerce sene sonra gelecek bir ölüme.

BİR AYRILIK ÇERÇEVESİ

Ayrılmadan az önce o herşeyin sustuğu an,
Anamın üşüyen gönlü akıyor damarlarımdan.
Bütün istasyon, uzakta kalan bütün şehir
Bizi, bu beşerî zaman parçası içinde
Bir âmâ gibi yalnız sükûnuyla görmektedir.

İçimizde, ayrılıklarda olan o büyük boşluk,
Doldurur uyanan kablelvukular şuuru oluk oluk.

Ah bu uyanan kablelvukular nedir bilinmez;
Yalnız vakti geldikçe duyar onları herkes.
Ah bu, kablelvukular birer ebedî nefestir ki
Onlarla birer ebediyet alır herkes belki.

İçim üşüyor, tabiat baştan başa rüzgârda,
Beşeriyeti duyuyor insan, ayrılıklarda
Kendi yalnızlıkları kadar, kendisi kadar
Yaşıyor bir insan içinde bir insan : hatıralar.

Dağılıyor içime çocukluğumun yığını;
Anam kolumu okşuyor ve ben hissediyorum,
Bir analar dünyasının bütün analığını.

ÖZLEM

Yok biri gider
Gelir yok biri
O Aslı hep oralarda
Ben Kerem hep buralarda

AYRI

Sevgin
Bütün kadınlardan bütün çocuklardan sonra
Uzanıp gider
Yalnızlığınla yeniden parlarken

YALNIZLIK

İşte evrenin
Dörtte üçü su
Ben toprak olamam ki
Dörtte üçüm su benim

BEKLEM

Ağaç hayvana söylemez
Hayvan dağa söyler
Dağ yele söylemez
Yel yeşile söyler
Yeşil suya söylemez
Su ota söyler
Ot aydınlığa söylemez
Aydınlık gözlerime söylemez
Gözlerim görmediklerime söyler

Bir bekleme
Ki hepsinin içinde

KİMSESİZLİK

Birisi olsun isterim ki düşünsün düşündüğümü,
Duysun gönlümdekilerini gönlüm kadar bilmeksizin.
Ellerinde çiçekler gezerken herkes bu bahar sabahında
Anlasın o, baharlar kadar matemini, bir çiçeksizin.

Birisi olsun isterdim ki hiç kederli olmasın,
Toprak gibi dertsiz olsun o, toprak gibi gülmezken.
Bıraksın manzaralara kâinatını zaman gibi,
Ve dinlesin gözlerini kapatarak kendini, bazan.

İsterdim o sevsin bir tanrılar intizamını;
Kapılsın hâdiselerin içindeki âhenge bir sükûn olup.
Ölüler gibi seyretsin hayatı fark etmeden;
Tabiî bir insan gibi ona da tabiî gelsin gurub.

Ey benim buraya yazdığım arkadaşım seni beklerim,
Eski bir kitarın bir sükûn arayan sesi kadar
Ey benim arkadaşım beklerim, beklerim seni
Bir annenin ölen çocuğundan ses beklemesi kadar.

Orhan Veli (1914 - 1950)

İÇKİYE BENZER BİR ŞEY

İçkiye benzer bir şey var bu havalarda.
Kötü ediyor insanı, kötü...
Hele bir de hasretlik oldu mu serde;
Sevdiğin başka yerde,
Sen başka yerde;
Dertli ediyor insanı, dertli.

İçkiye benzer bir şey var bu havalarda,
Sarhoş ediyor insanı, sarhoş.

YALNIZLIK ŞİİRİ

Bilmezler yalnız yaşamıyanlar,
Nasıl korku verir sessizlik insana;
İnsan nasıl konuşur kendisiyle;
Nasıl koşar aynalara,
Bir cana hasret,
Bilmezler.

DENİZİ ÖZLİYENLER İÇİN

Gemiler geçer rüyalarımda,
Allı pullu gemiler, damların üzerinden;
Ben zavallı,
Ben yıllardır denize hasret,
"Bakar bakar ağlarım"

Hatırlarım ilk görüşümü dünyayı,
Bir midye kabuğunun aralığından
Suların yeşili, göklerin mavisi,
Lâpinaların en hârelisi...
Hâlâ tuzlu akar kanım
İstiridyelerin kestiği yerden.

Neydi o deli gibi gidişimiz,
Bembeyaz köpüklerle, açıklara!
Köpükler ki fena kalpli değil,
Köpükler ki dudaklara benzer;
Köpükler ki insanlarla
Zinaları ayıp değil.

Gemiler geçer rüyalarımda,
Allı pullu gemiler, damların üzerinden;
Ben zavallı,
Ben yıllardır denize hasret.

MİSAFİR

Dün fena sıkıldım akşama kadar;
İki paket cigara bana mısın demedi;
Yazı yazacak oldum, sarmadı;
Keman çaldım ömrümde ilk defa;
Dolaştım,
Tavla oynayanları seyrettim,
Bir şarkıyı başka makamla söyledim;
Sinek tuttum, bir kibrit kutusu;
Allah kahretsin, en sonunda,
Kalktım, buraya geldim.

TREN SESİ

Garibim;
Ne bir güzel var avutacak gönlümü,
Bu şehirde,
Ne de bir tanıdık çehre;
Bir tren sesi duymayagöreyim,
İki gözüm,
İki çeşme.

ISTANBUL TÜRKÜSÜ

Istanbul'da, Boğaziçi'nde,
Bir fakir Orhan Veli'yim;
Veli'nin oğluyum,
Târifsiz kederler içinde.

Urumelihisarı'na oturmuşum;
Oturmuş da bir türkü tutturmuşum :

"Istanbulun mermer taşları;
Başıma da konuyor, konuyor aman, martı kuşları;
Gözlerimden boşanır hicran yaşları;
Edalı'm,
Senin yüzünden bu hâlim."

"Istanbulun orta yeri sinama;
Garipliğim, mahzunluğum duyurmayın anama;
El konuşur, sevişirmiş; bana ne?
Sevdalı'm,
Boynuna vebâlim!"

İstanbul'da, Boğaziçi'ndeyim;
Bir fakir Orhan Veli;
Veli'nin oğlu;
Târifsiz kederler içindeyim.

Oktay Rifat (1914 - 1988)

EVVEL ZAMAN İÇİNDE

Her ağacın arkasından karşıma siz çıktınız
Öylesine çoktunuz ki bunaldım yalnızlıktan
Rüzgârınız esiyordu dağ taş deli gibi
Savruldu kulelere dayadığım merdiven

Her köşebaşından karşıma siz çıktınız
Öylesine yoktunuz ki ağladım deliye döndüm
Kanınızla incelen taşlar yüzüyordu
Eski denizleri andıran bulutlarda

Sayısız gitmiştiniz ne yazık
Evvel zaman içinde gibiydiniz
Uzandım yerden usulca aldım gökyüzünü
Siz atmıştınız

GÜNLER GEÇMİŞ BURADAN

Yokuşu bitirince artık görünecektir
Kırmızı cumbasıyla aşı boyalı evin
Ellerimi tutunca bir çocuk gibi sevin
Bir beyaz pırıltılı tepside kahve getir

Konuş gülümseyerek hatırla ve bir düşün
Fakat ne çok büyümüş cumbada duran ıtır
Kaybolan günlerimden bulduğum parçalardır
Resimler bir seccade gözlerin ve gülüşün

Günler geçmiş buradan sanki bırakmadan iz
Mevsimler arkasında sürüyüp mevsimleri
Bak yine pencerende cami güvercinleri
Odan yine aydınlık yine ferah ve temiz

Bu acayip çiçekler hiç bitmeyen bu bahar
Basma perdelerine hangi iklimden gelir
Yediveren gül gibi dört mevsim çiçek verir
Pencereye dizdiğin aydınlık sardunyalar

Merdivende değecek ayaklarıma kedin
Bakacak gözlerime beni hatırlar gibi
İçimde söylenecek bir lakırdı var gibi
Ve şaşıran sevinci yüzümde saadetin

TELLİ TELEFON

Ne ettim de bâd-ı saba ile yolladım
Gurbet elden nazlı yâra selamı
Yetiş imdadıma telli telefon
Ayağına düştüm posta tatarı

Aya bakar mektubunun gelmesi
Kara bahtım söyler kahve telvesi
Bir şey değil verem olup ölmesi
Üstümden hasretliği atamıyorum
Sensiz döşeklerde yatamıyorum

NİKO'NUN KAHVESİ

Niko rakı içer sandalı boyamazsa.
Niko susar. Onun sessizliği bürümüş
Masaları. Onun yalnızlığıdır, kireç
Badanalı, yamrı yumru, bu ak duvarlar.
Semaverin hemen yanıbaşında durur
Köstence'de bir dikkândan aldığı gemi.
Bu resim Pire'nin, bu böcekler Batum'un,
Bu ağlar tonla balık akıttı karaya.
Niko, eski yazlarda çığrışan martılar,
Zıpkından kurtulmuş kılıçlar, ahtapotlar
Ve en sıcak güneşlerle karmış harcını
Kahvesinin. Lipsoslar yine derindedir.
Orfos, beygir gibi kısar kulaklarını
Kefalos'taki sivri taşın kovuğunda.
Morumsu işkineler, oynatarak ağır
Ağır kanatlarını, bakarlar Niko'ya.
Boz bulutlar gibi çatısında denizin
Uskumru sürüleri devinir yukarda.
Gölgesi vurur tırandilin ışıltılı,
Yosunların, kara süngerlerin üstüne

Ey kancık ve oynak deniz dibi burdasın,
Burdasın sen! Şu tüten dumandasın! Çayda,
Tabakta, dolaptasın! Seni verir Niko
Liranın üstünü uzatırken, seni yer,
Seni içer cıgarasında, seni uyur,
Seni bilir, seninle yatar geceleri.
Bir yelkenli süzülür kapıdan. Bir yengeç
Köşedeki masada yumar gözlerini,
İri bir mercan keser oltayı ve dalar.
Voliden sonra denize atılan, ezik,
Iskarta balıklar gibidir, başı sonu
Olmayan anılar. Niko atar onları.
Düşler, bu kahvede yavru kediler gibi
Oynaşırlar ayakaltında. Tutarsınız
Birini, dizinize alır okşarsınız.
Ana uzaktadır, peykede güneşlenir.
Niko da uzaktadır. Durulan denize
Ve maviye benzer. Yudumlar bulut rengi
Akşam rakısını. Çatalının ucunda
Tuzlu bir kalamar parçası, tabağında
Bir düş kırıntısı, bir zeytin, dalar gider.
Karagözle gezer, harmanlar sinaritle.
Yıldızlarla düşüp kalktığı günler gelir
Aklına, tek katlı evler, damlar. Bir ırıp
Dizisi, Akdeniz rüzgârlarıyla yüklü
Kuzeyden güneye iner ay ışığında.
Bir deniz feneri karışır aramıza.
Sesleniriz : "Bir çay yap, Niko, demli olsun!"
Zaman genişler ve çoğalır her yudumda.
Bakarsınız bir çitlembik çevrilir camda
Çok eskiden gidilmiş limanlara doğru.
Ve bir zakkum kokmaya başlar, bodur, tozlu.
"Ah, havalar hep böyle güzel gitse, Niko!"
Oturur beklersiniz. Kimi beklersiniz?
Neden beklenen gelmez bir türlü! Sesleri
Dinlersiniz, o deniz ötesi sesleri
Yoksa şehirler midir özlenen, o yeşil,
O kırmızı cam toplar mı manavlardaki,
Boncuklu kapılar mı, renkli kâğıtlar mı,
Karpuz sergileri mi, küçük berberler mi,
Yoksa güverteler, direkler, lombozlar mı?

Havaya benzer insanoğlu, bilinmez ki!
Bir horoz öter uzaklarda, deniz parlar.
Kuytu kahvesinde Niko'nun, kimi dönük,
Kimi yan, kâğıt oynar birtakım adamlar.
Niko rakı içer sandalı boyamazsa.
Sesleniriz : "Bir çay yap, Niko, demli olsun.
Koyulsun kederimiz! Efkârlıyım bugün!"

ANSIZIN

Geçmiş bir vakti çalmaya başlar, ansızın,
Uzak yazlarına asılı yarasalar
Gibi eski günlerinde duran saatler.
Dolaşır seslerle anıların iğneli
Karıncaları etimde. Düşer üstüme,
Kürek kürek, cıvık topraklarıyla gece.
Demir bir tekerlek döner taşta, yanaşır
Kapıma pişmanlığın çektiği araba.
Neden ağzı açık indirilen kutunun?
Nerden çıktı bu çivi? Yoksa sarıldığım
Yalnızlığın ölüsü mü boylu boyunca?
Özlem, kuyruğu kısık, kaldırır burnunu
Ve ulur. Tüylerini okşarım usulca.
Bir tuğla kurtulur kuleden, ayna çatlar.
İrin rengi bir ay yuvarlanır damlarda.
Şimşeklerle aydınlanan ıslak camlarda
Uzamış yüzler belirir : sen, hepsi de sen!

TAŞLAR

Tutmuşum avuçlarımda sıkıca,
Üşüyen taşlarımı bütün gece,
Sabah uyandım baktım ki duruyor.
Güvercin saçakta, kedi eşikte,
Bulut damların üstünde duruyor.
Bir aynaya dökülmüş yalnızlığım,
Sabah uyandım baktım ki duruyor,
Güneşiyle, ağacıyla duruyor.

HEP O GÜLDÜRÜNÜN ETKİSİNDEYDİ

Dişlenmiş bir elmanın
atılışı gibi silik
çamaşırlığın içi
dam boş kumsal ıslak
yağmur altında kayıkçı

martıları götürmüşler
kadınlar mezarlarında daha ölmemiş
konuşmalar duyuluyor
bir Frigya evinden

akşam
akşam yaşlı bir çınardır
dallarına ozanlar asılı
bir kıl torbada ayakları
bellerinde papatyalar açmış
parmaklıkta gülleri
unutuyorum onları
gölgeli çocuklar serpiyorum altlarına
iniyorum süzülerek

seni avucuma alamam
seni kaçıramam güpegündüz
ben son yolcuyum bu sokakta
son seyirci bu panayırda
başımda tüylü şapka omuzumda pelerin
doru bir beygir sırtında sürmeli

denizse yalancının biri
iki özlem arası bir gemi gösteriyor
ne deniz var ne gemi.

DUVAR

Kireç badanalı duvara
kömürle adını yazdım
bir gemi resmi çizdim üstüne
balıklarını dizdim
gemi aldı götürdü seni
tükürdüm mavisine
sildim denizlerini bozdum.

SİZDEN SONRA

Siz taşınıp gittikten sonra
tadı tuzu kalmadı buraların
dımdızlak yalıdaki o kahve
sipsivri ortada o çeşme
geri geri gidiyor ayaklarım
vapur dağılıyor yoksun
sinama boşalıyor yoksun
akşam simitçisi geçmiyor mu
bildik eski bir ses huylanıyorum
gözlerim pencerede seni arıyor
camı açıyorsun gibi geliyor
sarkıyorsun gibi geliyor
gerisi çorap söküğü gibi.

KAPI

Açılıp da biri
gelecekmiş gibi
sabahtan beri.

Melih Cevdet Anday (1915)

KIŞLANIN ORTASINA YAĞMUR YAĞDI

Kışlanın ortasına yağmur yağdı
Talim yeri suyla doldu
Kafamda sevdiğimin adı
Askerde hatırlamamak olmaz.

Denizi gören pencereye git
Üzerinden mahzunluğu at
Gözlerim karıncalara ziyafet
Bu asker esvabiyle ağlanmaz

Demir kapı mezarlığın karşısı
Vakit gecenin ortası
Dudağımda yemen türküsü
Nöbette şiir yazılmaz.

TEK BAŞINA

Ölürken çocuklarımı unuttum
Küçük deniz kirpikleriyle sabah
Denedim bütün sabahları.

Sana sürgünümün şarabını bıraktım al
Mumlarını güzelliğin ve hiçliğin
Bir de kaygumun soluk ellerini.

Denedim bütün ölümleri
Ama görmedim büyülü ağaç
Ezilmiş sevdaların giysileri.

Sana ayrılığın yayını bıraktım al
Bir de adını bilmediğim gökyüzünü
Lamalar gibi koşar bozkırda.

Oysa ölümsüzlük şuracıkta, kar
Güneşi gibi doldurmuş odayı, basit,
Anlamsız ve tek başına.

Ayaklarım hayvan, üstüm başım bitki
Denedim bütün vakitleri al
Başka türlü geçmeyen bir vakitti.

TEKNENİN ÖLÜMÜ

Kara yakındı önce, hem çok yakın,
Elimi uzatsam tutardı.
Yıldızsız teknemdi inip çıkan gece,
Kurumuş gece, kum, kömür, arduvaz...
Kara yakındı önce, hem çok yakın,
Denizleyin inip çıkan önümde
Bir tanrının atardamarı.

Açtım, yorgundum ama uykum yoktu.
Günlerce yekesiz, yelkensiz
Ne de çok kuş takılmıştı ardımıza,
Ne çok harman gördüm köpükten beyaz...
Açtım, yorgundum ama uykum yoktu.
Güneşler hâlâ sağımda solumda,
Sürer gibiydi açık deniz.

Deniz en ince hayvanı belleğin
Nerden kalktım, o rıhtım, o çan...
Bilmiyorum o gök kıyı nereye gitti!
Bir masal şebboyu çarmıhtaki yaz.
Deniz en ince hayvanı belleğin
Bir kuşluk vakti tanrının sevdiği
Görünür zamanı yaratan.

Canlı mıydım? O uğursuz kıyıda
Öldüğüm gün de bilemedim.
Hep o sallantı, o devinim, o avcıl
Bayrak, bir az aş tenceresi, bir az
Küfür, karı kız öyküleri, sonra
Dipteki ölülerin fısıl fısıl
Konuşmalarını dinledim.

Doğdum mu? Nasıl? Belki bir tezlik
Yeli kımıldadı, kan gibi.
Ağaç ve kızak, demir, yağ, halat, katran,

Boya kutuları, sünger, tel ve gaz...
Derken gün kokulu yüreğimdi ilk
Yapının boş gömütünde dikili
Sabırsız kaburgama çarpan.

Ruh, şarabı gördü üzümden önce
Süt, kan olmak için devinir
Tohum bildi herkesten önce ekmeği
Gün, denizi salıvermeden batmaz.
Ruh, şarabı gördü üzümden önce
Ağaç ne diye kalktı çiçeklendi,
Denize inmesi nedendir?

Ah yalnızlığın gömük kapıları,
Aysız ayışığı gibiydim,
Geceleyin gece, gündüzleyin gün
Gibi suyun altına vuran yalaz.
Ah yalnızlığın gömük kapıları
Bir yağmuru dinlercesine bütün
Anları iç içe bilirim.

Bir tekne her zaman düşüncelidir.
Bizimle demirledi gece.
Karaya çıktı tayfalarım uykulu.
Pruvamda çok acaip bir yıldız
Konmak istercesine gider gelir,
Suları budanmış bir yolculuğu
Sürdürmek isterdi kendince.

Kara yakındı önce, ödağacı
Kokusu sarmıştı geceyi.
Ve bir kuş bağırdı çağırdı tepemde,
Fosforlu sesi kabarık ve ıssız.
Lale rengindeydi şimşeğin dalı,
Ve güneydoğunun yangını pembe
Nakışlı bir çanak gibiydi.

Unutmak istemiyorum bunları,
Göğün damarlarını gördüm,
Fırtına kırının yaban keçisini,
Koşar küpeşteme saçsız sakalsız...
Ağaç gibi yırtılan karanlığı,

Koca kulaklı lodosu, o fili,
Ah yay biçimindeydi ölüm.

Yalnızlıktır denizin tek yasası,
Aşkın altın yasasıdır o.
Bir gün kum uyanır, ay gıcırdarsa
Çalınırsa bir gün gömük kapımız
Kalamazsın sabaha inen suda,
Kalk kürek, yola düşmenin sırası,
Aşkın altın yasasıdır o.

Kükürt rengindeki ağzı gecenin
Üfürdü huysuz karanlıkta
Sintineme düşçül bir ateşböceği,
Kömürdüm, tahtaydım, kurumuş anız,
O böcek oldu yangını teknemin,
Anladım kuşun, yıldızın gizini,
Başladım usuldan yanmaya.

Söndüremezdi kimse bu ateşi,
Kıyıdan kesilmiş sularda,
Kara hem yakındı şimdi, hem çok uzak,
Bir yanyanaydım onunla, bir yalnız.
Devirdim bütün yüklediklerimi
Ve demiri uykuda bırakarak
Bindirdim eskil kayalara.

Parçalanıyordum kimse bilmeden,
Ateştim cevizin içinde,
Ve bir gece içinde bilmeden öldüm.
Ey gece, nereden yol bulacağız,
Ey yaralı göğsüme düşen yelken,
Ya sen kürek, solmuş rüzgâr gülüm,
Ya sen ne diyeceksin, söyle!

Deniz durdu, mumyası yıldızların
Erir gün görmüş kayalıkta,
Ve yürüdü sabah, denizin ineği.
Ölünce ne yapsak sabah oluruz...
Ah kara yakındı ve darmadağın
Kuşları durmuş zaman kadar eski,
Taşları hüzün olan kara.

Kopmuş uykunun iskeletiyim ben,
Artık yelin göğsü olamam.
Gördün mü ölümün gözündeki mor rengi,
Söyle, ölüp dirilen tanrı, Tammuz,
Ay yapraklarının indiği bu dam,
Eski düşleri taşır mı yeniden,
Koca karınlı kuşlar gibi.

Bir yanda parçalanmış teknem durur,
Sert tütünüyle gün bir yanda.
Kara yakındı önce, hem çok yakındı,
Elimi uzatsam tutardı ama
Yalnızlıktır denizin tek yasası,
Bütün ölüler unutulur,
Yaşayanlar kalır tek başlarına.

Akşamleyin kaptan, birkaç gemici
Gelip dizildiler kıyıya.
Tutunacak bir tekne arar gibiydi
Ayağı kayan meltem ve cıgara
İçerek konuştular gizli gizli,
Bense dalgın bakıyordum, boşuna
Koparılmış süsendim sanki.

Çalıştılar bir hafta. Ağustosun
Altısında bütün iş bitti.
Kesik baş çapa, iplerim, küreklerim
Kumsalda şaşkın bir yığındır şimdi.
Tüter el ayak, tüter ıslak odun,
Denizin uzaklardan getirdiği
Yabancı, anlamsız bir şeyim.

BAŞ DÖNMESİ

Çiçeklenen bir denizden taşarak
Her şey orman olacak bir gün,
Kuşların dallararası yumuşak
Saatıdır artık gördüğün.
Bekle, bekleyen tanrıyı ki
Güneş kızıl çamlar üstünde eğlenecek
Büyük geceye dek.

Bir gün her şey olacak ses, bir ses ki
Buluta yıldızdan, yıldıza yerden,
Çın çın öterek yayılır elipsi.
Sen bu halkaları gözlerken
Bekle sesi sesler arasındaki,
Birdenbire kıl kanatlı ay görünecek
Orglardan geçerek.

Ben rüzgâr içinde yaşadım,
Gün oldu baş dönmesi yalnız, yalnız
Uzak taşlardı yalvaçlarım.
Ne ses, ne orman, tek başıma, ıssız
Bir yağmur avutur benliği.
Yoksa ormanda bir tanrı gibi beklemek
Ses işitebilirsek.

PARİS'TE ESKİ BİR EVDE

Gün kavuşurken başlardı acemiliğim,
Baudelaire'in şiiri olmasın bu derdim,
Hadi çık ortaya, konuş Derd'im,
Nasıl olsa giriyoruz geceye.

Dünyada ne güzel düşünler yitti,
Uzak yıldızların ölümü gibi,
Sen, kenti de gökyüzü say ki,
Ko, dönüp dursun habersizce.

Akşam, yaşlı kadınları çağırırdı sokak,
Meyhanelere giderlerdi süslü, sarsak,
Dönerler, ölmüş kocaların merdivenlerine tutunarak
Oğullar, kızlar, torunlarsa kim bilir nerde!

Nerde Saint Just, Danton, Robespierre,
Çocuklarımız gibi bırakıp bizi gittiler,
Geceler boyu bunca yıldız düşer,
Nasıl uyansın düşten bu mahalle!

Paris'te eski bir evde oturdum,
Bilmem mi, yalnızken bir tuhaf olurum,
Çileği kokulu İstanbul'da doğmuşum,
Sardalyanın pulları yapışmış elime.

MACBETH'İN YALNIZLIĞI

Kıral olmakta gözüm yoktu benim
Evişi bir sabah yeterdi bana
Herkese yeterdi kırallık olmasa
Ve rastladığım utkulardan sonra
Yüreğime geceleyen söz değdi bana
Kıral olmakta gözüm yoktu benim.

Tinim benden habersiz dolaşır da
İki yanımda bekler yazgı
Atım, büyücüler, bunaltı
Hâlâ unutamam yalnızlığımı
Tinim benden habersiz dolaşır da.

Her gece aklandığım tanrı
Elleri elimde bir umu
Yıldız değmiş esrik bir koru
Artık seyrediyorum onu
Ben değildim yaşayan bu kurguyu
Her gece aklandığım tanrı

Behçet Necatigil (1916 - 1979)

AYRILIKLAR

Karadenizde gemilerin mi battı,
Ağzını bıçaklar açmaz,
Üzüntüdesin gayet.
Sen sızlanmışın çok mu,
Bize edebiyat öğretmeni anlattı :
Neyler bile etmiş şikâyet.

Baktın ki olacak gibi değil,
Unuttu diyelim nihayet;
Yine de bulunur tesellisi :
Dünyada başka kız yok mu,
Elini sallasan ellisi--
Mesele bundan ibaret.

HAYIR SAHİBİ

– Merhaba gece vakti sokakta,
Bir fener ışığında durup
Şiir yazan!

– Merhaba dostum!
Seni gökte ararken
Yerde buldum.
Yalnızlığını unutur insan
Bir soba başında oturup.
Sıcak odama gelmez misin?

AYRILIKLAR II

Kervanlar kalktı gitti.
Yusuf kuyu köşesinde
Uyudu uyandı ah etti.
Yusufçuk bahçesinde
Dala dayandı ah etti
Kervanlar kalktı gitti.

Hasret ne vakte kadar?
Oğlan otel odasında
Oturur kalkar ağlar.
Kız, anası yanında
Aynaya bakar ağlar.
Hasret ne vakte kadar?

KAPLAR DENİZİN YÜZÜNÜ

Kaplar denizin yüzünü
Unutulmuş uykularda
Şimdi değişmiş kayıp
Şimdi bir başka uzak.

Kopmuşsanız yıllar yılı sürmüş bir yaşamadan
Kapanmışsa o sayfa
İçinizde bir ezik, garipsi türkü
Şimdi artık yoksa.

Daralan gecede
Boş yere aramak sevinci
Beraberken acı yan
Ayrılınca neden böyle çekici?

Neden ilk yağmurlarda sonbahar
İlk soğuklara doğru ürperti
Hatırlanır savrulan yapraklarda
Vardı.

Ben şimdi başını alıp giden
Mavi bulutun muyum,
Sislerdeki evin önünden geçsem
Camlarda bulur muyum?

DE

Uzak kahvelerde olacağım.
Anlatırdı geceler ağlayarak uyanırmış.
Düş ya da gerçek gördükçe --
De ağlamayacağım

Ve yanıma yalnız kitaplar alacağım.
Keser kalın yapraklar dıştaki uğultuyu
Sürse bile içte eski çağıltı
Duymaz o ben --
De duymayacağım.

Dal git yiter gibi kovuklarda dal.
İşte düşen bir yıldız parlıyor yerde
Düşebilir eğilse almaya
Bilir ben --
De almayacağım.

LİMİT

Çoğu sıkıntıdandı, düşmemiz
Bir silindir dümdüz etsin diyeydi
Dostluklara, sevgilere, sokaklara --
Sonunda belki...

Saçlar, aynalar -- ama işte hepsi
Geriledi, çekildi. Düşmemiz
Bırakılsaydı yay
İşten bile değildi.

Döner kasnak boşa, kaslar eridi;
Yaşamanın tek anlamı çelişme.
Aranır dalgın kâğıtlarda
Evvelce var idi.

Ya biz böyle nelerden kaçarız
Çalarlar da kapımızı.
Ama sıfır çarpı yalnızlık
Toplasalar hepimizi.

LİMAN

Güçlü fırtınalarda direkleri kırılmış
Gemiler bize sığınır -- bulduk sanırız.

Görmezler. Varsa yoksa uzaklar --
Onarırız. Giderler, kalırız.

Sonra gecelerde : Bu son olsun, son
Gönderme -- Engine yalvarırız.

Sonra büyür daha da
Korkunç yalnızlığımız.

EVLİLİK

Çıkar yalnızlığından boşluk dönerken
bir yalnız bir yalnızı çeker yalnızlığına.

AYRILIK DESTANI

Aç toylar uçar
Geride yavruları
Yarım İstanbul Hacer
Yarım Almanya Ali.

Donar kalır kum çakıl betonlarda
Gelirim, biraz para, önümden çekil!
Yarım Almanya Esma
Yarım İstanbul İsmail.

HORASAN

Günün hangi saati
Katı kaç katı
Daralma
Hele akşam vakti.

Güle sorma! Bahçe
Vazo saksı
Yüzyıllar
Bülbül gülü şımarttı.

Bir duvar dibi
Bitiştiği yerde
Çürümüş toprağa
Eski ev.

Dökülmüş horasan
Eriyen tahta
Yaz bahar
Yoksul papatya.

Sorarsan ona sor
Geç kalma!
Bakarsın yalnızlık
O da yakında --.

ÇÖKELEK

Sara, sıtma, migren
Yaklaşımı yalnızlığın.
Bekleyin, yatışsın
Perdeleri kapalı odada
Gözler yumulu yatın!

Belki bir uyuşma
Sallanırsa yavaştan
Hayallerin beşiği.
Ne vitamin, ne kinin
Bol şiirler alın!

Karışmak çoluk çocuğa
Çaredir, geçer sanın!
Akşam telâşlarında
Bastırır ansızın,
Yok yardımı yalnızlığın.

TATİL

Ayrılmalar birer kaçış gibidir
Alışmış bir kedi varsa
Kedi yokken gitmeli.
Ya da bizden bıktığını
Bilmeli, gitmeli.

KARANTİNA

Bulaşıcı hastalık
Düşünüyorlar
Nereden aldınız
Çok da uzun sürdü.

Çocukluk, gençlik
Kaldığınız evler
Bilinen yerler
Hangisinden aldınız?

Karayalnızlık --
Olabilir diyorlar,
Geçer diye çekindiklerinden
Yıllardır buradasınız.

YALNIZLIĞIN BİYOKİMYASI

Daldı karanlık
Yalpalı kandil
Bir ona bakıyor
Kimse kimseyi aramıyorsa
Herkes bıkmıştır.

Köprüler
Yazı sularda kaldı
Köprüler
Dişler çürüyünce
Onlar da yıkılmıştır.

Bu telaş, ömrün yolları
Gördün geri dön
Nasıl gideceksin
Çünkü kar ve dağ başları
Çünkü kıştır.

Cahit Irgat (1916 - 1971)

OYUNCU

Bir şiirden fırlamış bir adam gibi yalnız
Uzun gecelerin dur ortalarında
Bir duy gene son yalnızlığını
Unutulmuş boğulumlar enikonu
O kaybolan gençlik o bahar ormanında.

Ve kusması oyuncunun acılarını
Günü sağır, kör yarını
Eller senin unutmuşsa terini
Umursamaz taş dostlar mermer alnında.

Öldü yorgun baş ağrılarında
Bugün yalnız, yarın da
Ön karanlık, yön karanlık
Ne geçmişten ses, ne gelecekten artık.

Bir şiirden fırlamış bir adam gibi yalnız.

ÇAPAKLI

Ovaların birinde bir tilki gördüm
Boz muydu, sarı mıydı, tam hatırlamam
Yalnızdı, bilirim,
Gözleri bir renkti, sevgili,
Bir bildiğim yalnızlığıydı.

Attım adımımı, üç adım attı
Bir bildiğim yalnızlığıydı.
Yorgundu, gel, gidelim dedim,
Yaşamak zor anlaşılmadan
Bir bildiğim yalnızlığıydı.

Ağlamak zor her yerde
Bana nerde bilemem,
Kal, çapaklan, sev sevdiğince çölü de
Tilkim, kim olduğumu öğrenme,
Bir bildiğim, yalnızlığıydı.

BİR GARİP YALNIZLIK

Çalmasın kapımı kimseciklerim
Boş bulut yıldız yalnızlığında
Çok uzun gözlerinin içindeyim
Çalmasın kapımı kimseciklerim.

Çok uzun gözlerinin içindeyim
Susuzluğumu içiyorum bebeklerinden
Körkütük zehir zıkkım
Çalmayın kapalı kapım.

Küflü bir akşamüstü terli
Uludum arınmamış camlarda
Ne telefon ne kapı zili
Çalmasın ben evde yokum.

Çok uzun gözlerinin içindeyim
Çalmasın kapımı kimseciklerim.

KORKUYORUM

Her yerde aynı hava, aynı koku, aynı dert
Korkuyorum.
Sen de kaçma bu şehirden
Yalnız bırakma beni,
Gökler bile değişiyor lahzada.
Ardından geliyor bak
Güneşiyle bulutuyla gökyüzü
Bütün şehir, bütün deniz, yeryüzü.
Sen de kaçma bu şehirden
Yalnız bırakma beni,
Ben fakir bir sahilin
Kahır yüklü çocuğu,
Korkuyorum.

Cahit Külebi (1917)

HASRET

Şimdi tarlalarda güneş vardır,
Karlar donmuştur otların uçlarında,
Artık akşamları dinlenemem
Başım avuçlarında.

İçi korku dolu kış gecesi
Hiç yatağın yok mu sıcak!
Dağları dolduran kır çiçeği
Hangi rüzgârlar seni koklayacak!

Saçlarımı kesip rüzgâra atacağım!
Ta ki haber götürsün bir gün sana!
İçimde bir şeytan var, diyor ki :
Aklına ne gelirse yapsana.

Ben bu şiiri yazdım atlı talimde
Bulunduğum şehir İstanbul'du,
Ağır ağır kar yağıyordu,
Atımın yelesi bulut renginde.

MASALDAKİ YALNIZLIK

Ben yalnızlığı
Gökte uçar gördüm.
Ben yalnızlığı
Garip naçar gördüm.
Ben yalnızlığı
Gelir geçer gördüm.

KIŞ YORUMU

Karanlık kış günü akşamüstü
Bırak kendini sokaklara,
Git bakalım gittiğin kadar!
Freni bozuk kamyonlar gibi.

Sevda mı, umut mu, arkadaş mı
Anılar mı? Nerde...
Ölüm mü? Doğduğun günden beri
Ardından gezer caddelerde.

Karanlık kış günü akşamüstü
Bir gülüş mü? Sıcak.
Dükkânların ışığı mı? Tramvaylar mı?
Geçen kıvılcımlar saçarak.

Bütün trenleri kaçırdın.
Acıklı bir roman gibisin şimdi.
İşte milyon insanda milyon yürek
Seninçin çarpar mı biri?

Karanlık kış günü akşamüstü
Dost diye sokaklarda kendini ara,
Sevdalı kimsesiz, sarhoşlar gibi
Sarıl gizlice ağaçlara.

ELDESİZ ÇAĞRI

Sen yağmur sonraları toprağın tüttüğü o yerdesin,
Acıyeşilin güneşle oynaştığı o yerde.
Dokunduğu kıyıları ırmaklar bırakır gelir,
Sen gelmezsin!

Senin yüce dağların var, kar suları iplik iplik çağlar gelir.
Kokusu çiğdemleri bırakır rüzgârın ardına düşer.
Sabahlar gecelerin bittiği yerden kopar gelir.
Sen gelmezsin!

Eldesizliğin karanlığında bin kez yokluk vardır.
Duvarsızlık ötesi şaşkınlık, ölüm ötesi gülünç.
Yine de dümen suyunda yelkenlilerin inanç uçar gelir.
Sen gelmezsin!

Gel seninle Pazar sabahlarının aklığında ırmak boylarına gidelim.
Karışalım toprağın tütenliğine yağmur sonrası.
Mutluluğun sessizlikle seviştiği o yerde
Sen gelmezsin!

Ellerimiz bir büyüklükte değil, birleşemez.
Gözlerimizin rengi ayrı, kara gözlerinde çakışır yıldızlar,
Meryem Anadan inmesin, günahla gölgelenir.
Sen gelmezsin!

Niçin yaşadığımız belli değil, bu yaşantı başka.
Yaprakların inceliği ıslak da ondandır.
Tırtılların beyazlığına inat, yeşilin karası.
Kâğıdın yırtılmasındaki keskinlik yaşantıya inat.
Sen gelmezsin!

Bir gün ister istemez koyup gideceğim.
Ötesinde bırakmaların, toprağın tütenliğinde.
Mutluluk sessizlikle birleşecek böceklerden,
Bulutların ordusallığında kavuşmalar akıp gidecek.
Sen gelmezsin!

DÖNEM

Ah yine yılbaşları geldi!
Karlı dağların ötesinde çare yok!
Karanlıklar yıldızları boğar
Sessiz sedasız,
Kıyılarda tükenen denizlerdir,
Köpükler anılara yabancı,
Çakıllar incecik yüzün değil,
Sessiz sedasız gidersin, çare yok.

Karlı dağların ötesinde, uzak...
Ne kadar uzaklık varsa benim yurdum,
Özlemim, umutlarım, gençliğim.
Ve insan olmanın sızlayışı
Ve kayıp giden erdem
Ve karanlığın güneşi kemirmesi
Sessiz sedasız.
Beklemelerde çare yok.

Otların acı kokusu kaybolmadı mı?
Yağmurla birleşişi toprağın...
Yakalanan balığın denizden
Kopuşundaki sızı kaybolmadı mı?
Sessiz sedasız.
Kaybolmalarda çare yok.

A. Kadir (1917 - 1985)

YALNIZ

Bir taş üstüne oturup
dağlara baktım.
Üzerine güneş vurmuş dağların.
Nedense birden,
bakıp bakıp dağlara,
türkü söylemek geldi içimden.

Ama ne bir dost var yanımda dinleyecek,
ne bir yolcu
ni bir düşman.
Hem pek acıklı olur benim türküm,
böyle bir ağlayıp
bir güldüğüm zaman.

SENİ ARIYORUM

Hasretim sana.
Tam üç koca kış geçti aradan,
koskocaman üç asır.
Önce Aydın, Muğla, Balıkesir.
Önce bizim yiyemediğimiz bal gibi üzüm, incir.
Önce bizim yemeğimize girmeyen bal gibi zeytinyağı.
Sonra gene bir sıra dağ.
Sonra Konya ovası, Adana.
Sonra hiçbir vakit gülmemiş olan Orta Anadolu toprağı.

Bilmem, tanır mısın yanında olsam,
taş gibi sertleşti yüzüm,
bıyıklarım uzadı.

Hasretim sana.
Ilık bir su,
bir demet gül,
ve lambamın ışığını arar gibi arıyorum seni.
Bazan yüreğim kabarıyor,
sanki bir daha yüzünü hiç göremeyecekmişim.
Bir anda dünyadan çekilip,
bir anda yoksun kalmak düşünmekten,

geldiği yollardan insanın
bir daha geçememesi.
Elimin hiç dokunamaması eline.

Taze yaprak kokusu dolar genzime birdenbire.
Bakarım birdenbire karşımda başaklar insan boyu.
Ayağımın altında toprak boyanır çağla rengine.
Birdenbire çıkıyorum yalnızlıktan,
giriyorum birdenbire beraberliğe.

DAĞ BAŞINDA

Beni bir dağ başında böyle yapayalnız kodular,
rüzgârlara, kuşlara, bulutlara yakın,
senin etinden, tırnağından ayrı,
senin kokundan uzak.

Benim güzelim,
benim ceylân bakışlım,
benim kafamın ateşi
ve yüreğimdeki.
Mümkün mü şu anda rüzgâr olmak, kuş olmak,
şu anda üç dört portakal almak, getirmek sana,
sana tuzlu badem,
kabakçekirdeği.

Şu anda hiçbir şey mümkün değil.
Şu anda her şeyden ayrı, her şeyden uzak
ve her şeyden mahrumum ben.
Şu anda sadece yalnızlık ve kahır.

Hayır, güzelim,
hayır, ceylân bakışlım,
hayır, kafamın ateşi, hayır,
hayır, yüreğimdeki.
Şu anda mümkün ve güzel olan tek bir şey vardır :

Yanarak sevmek seni.

BİR BİR

Sevdiğim ne çok insan var,
özlediğim ne çok insan.
Hepsinin bir bir ayağına varsam,
bir acı kahvelerini içsem,
hatırlarını sorsam.

OLUR BİTER

Ama şunu da aklına ko :
Başımıza gelen bütün bu şeyler
dünyada olmamaktan daha iyi.
Hem bizim için hasret falan da neymiş ki,
sen orda yıldızlara bakar dalarsın,
ben burda cıgaramı yakar dalarım,
işte olur biter.

KADER

Ne yapalım, sevgilim,
kaderimiz böyleymiş bizim,
ne sen beni terk ettiydin,
ne de ben cahildim seni sevmekten yana.

İkimiz de yalnızlığı sevmiyoruz,
yalnızlığı sevmiyoruz ama,
ben geceleri hâlâ odama yapayalnız dönüyorm,
sen geceleri hâlâ yapayalnız dönüyorsun odana.

İlhan Berk (1918)

UZUN KARANLIK

Neydi o güneş o sular güneşi çıkı çıkıveriyoruz
Ben seni alıyorum seni cumartesi çocuğu soyuyorum
Birden bir yerlere gidiyoruz bir yerlerden geliyoruz
Bungun, karası, bak diyorum bak acunsuzluk önün diyorum
Hiç yokken böyle diyorum böyle güzel diye diyorum
Sonra birdenbire sen yoksun işte birdenbire yoksun
Bakıyorum Amerikan bir gök sıkılıyorum kalkıyorum
Sen yoksun ya seninle binlerce yerim yok.

Bir sabah uyandım bütün dörtleri beş yaptım.
Çıktım bir bir camları, caddeleri indirdim ses yok.
İnsan böyle n'apar bilmem seni hele bak hiç bilmem
Gidip ağaçları tutuyorum, çocukları çocukları öpüyorum
Durdum bir yerden göğü, sokakları hep sokakları dinledim
Evlerini deniz yıkayan bir kıyıdan bağırıyorsun bana
Bir soluksuzluk bir duvarlar bir duvarlar duyamıyorum
Böyle bir uzun karanlıktan bağırıyorum bağırıyorum.

SİZ NE GÜZELDİNİZ BENİMLE BİLEMEZSİNİZ

Siz ne güzeldiniz benimle bilemezsiniz
A harfinden bir çarşı güneşi yüzünüzde
Helène uyruklu bir rüzgârdınız her şiirde
Benimdi, Ronsard'ın bir ülkesiydi yeriniz.

Şimdi kim bilir İstanbul'sunuz değilsiniz
Bir f'diniz Önasya'larda o şey evlerde
Şimdi nasıl bir yalnızlık eser yüzünüzde
Uzun sular olur duymak gibi bir şeydiniz.

Şimdi h, şimdi M sesi ilk nasıl karanlık
İpek gibiydiniz iyisi mi anlatmamalı
Ben yokum ya yoksunuz bakın nasıl artık.

Şimdi bakın nasıl bir yalnızlık vuran benden
Şimdi şiirlerde benim yazdığım sıkıntı
Bayılırsınız bir rüzgâr oynatsam ülkemden.

BİR YABANİNANE

Iğdır'da büyümeyi bırakmış
Kardeş bir yabaninane düşünüyordu.
Aynı arz dairesinde New-York, San Fransisco, Çin ve Japonya vardı.
Hepsi de gayet yakınlarındaymış gibi Iğdır'dakini görüyorlardı.
Çin'de birtakım yabaninaneler vardı ki
Iğdır'dakini düşünerek büyüyorlardı.
Sonra nehirler vardı dünyada steplere doğru akmak isterlerdi
Dünya son derece büyüktü, nerde başlar, nerde biter, bilinmezdi
Ama bu mühim değildi,
Öyle topraklar vardı mesela pırıl pırıldı
Öyleleri de vardı ki karanlık mı karanlık.
Topraklar ki bir gökyüzü altında kayar dururdu
Ağaçlar, nehirler kayar dururdu.
Ama öyle insanlar vardı ki dünyada,
Yüryüzünün bir köşesinde büyüyen buğdaylarla yürekleri,
Beraber durur
Beraber atardı.
Yine öyle nehirler, öyle ağaçlar, öyle insanlar vardı ki dünyada
Dünyasız olamazlardı.
Bir karınca doğsa cihanda
Bilmelilerdi.
Ölse,
Bilmelilerdi.
Öyleleri de vardı ki
Paris'te işçilere haksızlık ediyorlar diye yas tutarlardı
Her şeyin bir hayatı vardı onlarca
Her şeyin dünya yüzünde.
Iğdır'daki yabaninane
Dünyada yalnız olmadığını bilse
Düşünmeyi bırakıp büyüyecekti.

ÜÇ KEZ SENİ SEVİYORUM DİYE UYANDIM

Üç kez seni seviyorum diye uyandım
Tuttum sonra çiçeklerin suyunu değiştirdim
Bir bulut başını almış gidiyordu görüyordum.

Sabahın bir yerinden düşmüş gibiydi yüzün.

Sokağı balkonları yarım kalmış bir şiiri teptim
Sıkıldım yemekler yaptım kendime otlar kuruttum
– Taflanım! diyordu bir ses duyuyordum.

Cumhuriyetin ilk günleri gibiydi yüzün.

Kalktım sonra bir aşağı bir yukarı dolaştım
Şiirler okudum şiirlerdeki yaşa geldim
Karanfil sakız kokan soluğunu üstümde duydum.

Eskitiyorum eskitiyorum kalıyor ne kadar güzel olduğun.

Nahit Ulvi Akgün (1918)

YİTİK

Ben varım geçen trenin penceresinde
Yetişemiyorum koş koş ardından
Yürürken tam karşımda
Yaklaşırken kalabalığa karışıyor birden
Kimin peşinden gidiyor
Hangi eve giriyor şimdi
Kimlerle düşüp kalkıyor
Mutlu mu değil mi eskisinden
Bazı geceler panayırda
Kolunda biri var tanıyorum
Göz göze geliyoruz bir ara
Yabancı gibi geçip gidiyor yanımdan

GERÇEK DÜŞ

Ne zaman dalsam seni görürüm
Yüzün ısınır usul usul öyle
Ya kuşağını didikler parmakların
Ya avcumda durur güvenle

Çirkinsin derim bak haline
Bilirsin her sözün altında ne var
Üzmek içindir nazlandırmak içindir seni
Bütün bu şakalar takılmalar

Oysa bir dediğin iki olmaz senin
Şımardıkça kızdıkça daha alımlısın
Ağlar mısın güler misin belli değil
Susunca daha bir kızarır dudakların

Her duruşun bir biçim verir elbisene
Her kıvrım deli eder
Bir halin var ki otururken
Hepsinden beter.

Bilirim yalnız bir düşsün artık
Yaşarsın geçmiş zamanlarda
Solarsın usul usul öyle
Belleğimin aynasında

BİR ACIYI UNUTMAK

Unutmak istemiyordum ama bu acıyı
Nasıl dayanacağım diyordum
İlkin bir iş icadoldu
Onun telâşına düştüm

Bir toplantıya çağırıldım eğlenceli
Kadınlar sürmeli kızlar çıt kırıldım
Bir söz açıldı en güzelinden
Onlar bayıldı ben bayıldım

Yüzüne çıktıkça belleğimin
Duydukça kanadığını derinde
Her sözün bir yerinden fışkırdıkça ansızın
Nasıl da örtünüyordu örtündükçe

İşte böyle katları çoğalsa da örtünün
Bir yol dönemecinde karşınızda
Ama gittikçe hafifliyor gün gün
Yoksa nasıl dayanırdım bu acıya

HAYALET

Sokaktan insanlar geçiyor
Benim aklımdan hep sen
Tramvayda yanımdasın
Sofrada beraberiz
Çatalı öyle tutma
Çigara içme diyorsun
Üzülüyorsun benim için
Bak gömleğin kirlenmiş
Bu sakal da neden
Niye mahzun yüzün
Tam konuşacağım seninle
Kayboluyorsun

Salâh Birsel (1919)

GÜZİN'İN GENÇLİK YILLARI

Ben Güzin'i düşünürken
Güzin'in de düşündükleri vardı
İnce inceydi parmakları
Minnacık bir yüzü vardı

Güzin'in aklında
Atlar arabalar
Daha başka erkekler
Başka hayatlar vardı

Güzin'in kedileri vardı
Benim gibi okşanmak isteyen
Ama sevdanın adı geçsin
Güzin kaşlarını çatardı

Güzin masalların da Güzin'i
Şehzadeler Güzin'in de şehzadeleri
Bir büyük defter tutar
Güzin'in hayalleri

Ben odada otururken
Güzin'in de oturduğu odalar vardı
Kendisine ait bir yatağı
Kendi uykuları vardı

YAHYANAME

Tanışmak var sonunda Yahyalarla
Rakı şişelerinin üstünde gazel çekmek
Uzatmak ayaklarını masaya doğru
Yaşamak ölmeden uzun atlamalarla

Hangi mezeye dokunursan dokun Yahyalı
Perende atmak bıçaklarla çatallarla
Koşmak var onbin metre tabaklarda
Gülmelerle geceye abanmak var

Kırk kadın sofrada çoğu İngilizceli
Zıplamak Yahyalarla gramofonda
Ulaşmak üç adımda gökyüzüne
Konuşmak var kristalli susmalarla

Yahyalarda var sarılmak yeni sevdalara
Atlamak 400 engellide yalnızlıklardan
Rüya görmek nanelerle Latinceli
Bir kadın Kilis'li otuz dokuzu Yahyalarla

KUŞKARNAVAL

Gittinse var bir kuşkaranlık
Çünkü o çaylak avlanmaya az kaldı
Milyon sana korkularda yiterken
Çünkü sen o ilk dokunuşta
Dudaktan dudağa bir Gülmari

Bir korkudan bir korkuya kuşkoridor
Geçince bir nehri güneşsiz bir yerinden
Yaşamak açık yaraların üstü
Git sen git ben ölürüm
Kentler açık sabahlara kadar

Beni bana bırak ey Gülmari
Çünkü yapışınca derimize o çaylak
Bir kuşkarnaval onu bildim
Çünkü ben ilk ölümümde
Bir milyon bir milyon

Orhon Murat Arıburnu (1920 - 1989)

BEKÇİLER VE BEN

Bekçiler geceyi bekler
Geceyi bekleyen bekçiler
Geceyi sever

Ben sevgilimi beklerim
Sevgilimin gelmeyeceğini bilir
Onu severim.

Bekçiler geceye uyar
Düdük çalar
Hırsız kovalar.

Ben onu arar
Ben ona ağlar
Kendimi kovalarım..

Sabahattin Kudret Aksal (1920 - 1993)

GİDİYOR

Şu denizi tut gidiyor;
Gözünü açar açmaz baktığın,
En sevdiğin penceren gidiyor.
Pencerenle birlikte salılar,
Çarşambalar, perşembeler,
Bulutlar gidiyor sürüyle.
O sımsacık gövden,
Bir koku gidiyor.
Tüm sağır karanlıkta gene de,
Küçük bir ışık, noktacık
Vardır ya, o gidiyor işte
Ve ardarda damlar bacalar, şunlar bunlar.

BENİM GECENİN ORTASINDA

Benim gecenin ortasında duran,
Yalnızlığımla sarmaş dolaş, sesle
Sessizliğin teknesinde elimi
Yüzümü, upuzun ussal çizgimi,
Bitkin ama dirençle yoğuran.

O karanlık, o bulanık hamurdan,
Sağlayan kuşların gagalarına
Gülümseme, çırpıntı dalgalara,
Yağacak kara bir güzelim aklık,
Yarınki bütün saatleri kuran.

YALNIZLIK HALİ

Akşam oldu mu bir kamyon
Bütün dostları alır gider
Bir başına kor
Seni ovanın ortasında
Sonra birden kuru
Kupkuru bir rüzgâr eser
Sevdanla özleminle geçmişinle
Artık başbaşasın

Henüz ışımaya başlayan
Yıldızlara bakar bakarsın da
Bir türkü tutturayım dersin
Tutturamazsın

Öyle bir efkâr basar ki
Bıçak açmaz ağzını

HATIRA

İşte seni memleketine götürecek olan gemi
Ben artık rıhtımda kalacağım
Hep böyle akşam üstleri
Düşünceli olacağım

Şimdi artık
Hiçbir şeyi hatırlamamak lâzım
Sevdiğim bütün eşyayı da
"Aziz tanıdıklar" mezarlığına gömmeli

Nasıl şaşmam bu kadar az zamanda
Bu kadar hatıra sahibi olduğuma
Bu küçük sahil vapurları da
Artık benimdir

Şimdi her zamandan ziyade eminim
Sema benim semam
Her şey olduğu gibi
Deniz de hatıralar sırasında

Tanıdık bir hali yok mu bu rüzgârın
Saçlarını uçuran
Dalıp gidiyorum
Hatırlayaraktan geçmiş günleri bir zaman

DÜŞLEME

İşte sizsiniz bu diyorum şimdi, yalnızlıkta,
Şu betiğe bakıyorum ya, benim gözlerimle

Okuyan, aramdaki giz bu çok uzun geceyle,
Sonra varla yok arası ışık bir yıldızcıkta.

Sessizliğin durmadan konuşması, bu sizsiniz;
Köpeklerin havlaması, ocakta çıtırdayan
Odunlarsınız, kulelerime tırmanan merdiven;
Bilirim bunu iyice, beni tek komazsınız.

Sizsiniz ölüm korkum, yaşamaktan bezmişliğim,
Yanıbaşımda gölgemsiniz, yokluktan da uzak,
Ağaç, bulut, yol, telgraf direği, soğuk ve sıcak,
Çocuk yaşımda düşlediğim, hiç yitirmediğim.

GECEYLE GELEN

Eski tanıdıklar mı onlar, kimbilir;
O varla yok ince gülüş yüzlerinde,
Kadın erkek, yaşlı genç, çoluk çocuk,
Gelirler geceyle odama girerler,
Birer ikişer ve sonsuz kalabalık.
Rüzgârlar gibi savrulur sofra, söner
Lambamın aydınlığı, yarım kalır şiir,
En sevdiğim ağacım ürperir bahçede.
Kurar saltanatını büyük yalnızlık,
Ve bir kuş havada karanlığı biçer.

YALNIZLIK BİR DÖŞEKSE

Yalnızlık bir döşekse yastığına başını koy
Saçını tara geçen gemilerin
Dip sularına karış kestanenin
Bulutun çalgısını duy
Bir yol başlarsa senden biterse sende
Taşını döşe güneşini aç
Uçtukça gömül balçığına

Bir yalnızlıktan gidilir kalabalığa.

Mehmed Kemal (1920)

YAN YANA

Sen bir dağbaşında yalnız
Çoban ateşleri gibi yanadur;
Ben bir dağbaşında yalnız
Yanarım...

Ne sen farkındasın bu işin,
Ne ben farkında;
Zaten farkına varılmadan olur.
Yangın mahalleyi sarsa
Herkes duyar;
Bu yangın,
O bildiğimiz yangınlardan değil...

Bülbülün başına gelen de bu,
Bırak, ötedursun o avare kuş,
Herkesin bildiği, dili belası,
Kebab bile yapılmaz etinden...

Tarih - coğrafya kitaplarında
Ünlü sayfalarda yazılı,
İki nehir arasında,
Salsız, puslasız
İnsanca şaşkınlıklar içinde,
Nehirler akadursun bir yana
Sen bir yana, ben bir yana
Yan yana...

ÖZLEMLER

Bütün özlemleri bilirim, tattım
Sarısı, mavisi, yeşili, moru;
O diyar, bu diyar demedim gittim
Bir kısrak oldu gurbet, rengi doru...

Ben askerlikte gördüm vatanı;
Trenlerde üçüncü mevkide –
Epeyce yolculuğum oldu. Hani –
Böyle olmasa, görmezdim belki de...

Gördüm, gördüm de üzüldüm açları
Söğüt gölgesinde cılız cılızdı...
Toprakları, akar suları, ağaçları
İnsanları ile yurdum bakımsızdı.

Hâlâ karasapan, hâlâ kağnıydı
Elindeki bütün varı halkımın;
Halbuki omcalar üzüm doluydu
İyisini el yiyordu salkımın.

Bütün özlemleri bilirim tattım
Sarısı, mavisi, yeşili, moru;
O diyar, bu diyar demedim, gittim
Bir kısrak oldu gurbet, rengi doru.

HİKÂYE

Bilmediğim bu şehirde, şu köşebaşında
Telâşlı kalabalıklar arasından
Şimdi tam aklımdan geçtiğin anda,
Karşıma çıkıversen hey dost!..
Nerelerdesin? desem,
Ne kadar göreceğim geldi...
Benim de, desen;
Bir kahveye gitsek,
Suları yanında kahveler gelse,
Cıgaraları yaksak...
Başımdan geçenleri anlatsam :
Sen görmeyeli ne hallere düştüm, hey dost;
Şu kadar çocuğum var,
Karım bildiğin gibi.
Şu kadar ay işsiz kaldım,
Neye başlasam olmuyor...

Sen kendi hayatını anlatsan,
Benimkilerine benzeyen
Çoluk çocuğunun kaderini...
Laflarımız bitse,
Kimbilir nerde, ne zaman
Aynı şeyleri bir daha konuşmak üzre,
Eyvallah!.. deyip ayrılsak.

Rüştü Onur (1920 - 1942)

YALNIZ BİR ADAM

Yalnız bir adam görsem sokakta,
Yahut yalnız bir adamla tanışsam
Parkta
Ona en büyük şarkımı söyliyeceğim.

YALNIZLIK

Ne varsa içimde
Aşktan gayri attım
Ne varsa dışımda
Şapkadan potinden gayri
Sattım.
Ne varsa odamda
Yatak yorgandan gayri
Üstünde yattım...
Ve bir kuşluk vakti
İnsan ayağı değmemiş
Bir yola saptım.

Canım insanlar
Ve canım apartmanlariyle şehir
Geride, benden geride.
Artık ben,
Ne dost başı
Ne düşman ayağı düşünebilirim.

Necati Cumalı (1921)

İMBATIN ÇAĞIRIŞI

Dün nasıl yalnızsam
Bu sabah nasıl başladıysa
Bugün de öyle geçecek
Adımı hatırlamak istemem

Elimden gelse
Ayaklarımı bırakırdım
Masanın altında
Ellerimi kâğıtların üstünde
Yüzümü her gören
Varsın ben diye hatırlasın
Ben çeker giderdim
İkindi vakti çıkan imbatla
Meselâ meselâ
Telli böceklerin ardından
Kırlarda uyuyakalırdım
Sallanır dururdum
Bir gelinciğin dalında

SANA ALIŞMIŞTIM

Gök yüzü bulanık rakı renginde
Damlar soğuk, ağaçlar çırılçıplak
Kirli perdeler, solmuş eski resimler
Gibi, her akşam penceremin önünde

Manzaradan kurtulmak olmuyor
Tuhaf bir kasvet çöküyor üstüme
Unutmak, düşünmemek istiyorum, ancak
Bilirim aşktır, arzulardır gene
Böyle günlerde kalbi sıcak tutacak

Bense bu yaşta ihtiyarladım
Bezgin bir adam oldum günden güne
Kalabalıktan, dostlarımdan uzak
Gördüğüm herkesten kaçıyorum
Akşamla kapanıyorum evime

Yalnız kalınca bu saatlerde
Elimde değil hatırlamamak
Ağırlığını taşır ayaklarım
Odanın içinde öteye beriye
Ellerini görürüm bölerken ekmeğimde

Artık geri dönmiyeceğini bilsem de
Olanı biteni çoktan unuttum
Alışmıştım sana bir kere
Her tek başıma kaldığım yerde
Birden karşıma çıkmanı bekliyorum

VAPUR DUMANI

O daha büyük bir şehre gidiyor,
Onun benden başka arkadaşları,
Benim götürdüklerimden başka
Kitapları, portakalları var.
Birazdan körfezin sonunda
Sen de kaybolunca
Ben nasıl eve girer
Nasıl soyunup yatabilirim
Vapur dumanı?

AŞKIN EN GÜZEL YÖNÜ

Aşkın en güzel yönü
Belli bir başı vardır bir sonu
Sakınır bitkiler gibi büyütürüz
Açtığını görürüz derken solduğunu
Dere tepe düz sürdüğümüz tımarlı atlarımız
Varır uzun bir kışa girer salar tüyünü.

Aşk iki nokta arası en kısa çizgi
Ovalarımız tepelerimiz ıssız
Ayrı basınçlarla karşılaşırız
Erir yalnızlık yıllarının aysbergleri
Karşılıklı akıntılarımızın uğultusudur
Havalarımızda dönen dolanan ezgi.

Hep iki nokta arası hep çizgi içeri
Ten ısısıyla sıcak yataklarımız
Çıplak gövdelerimizin uyumu teri
Uçurduğumuz gökler baş dönmeleri
Hiç yoktan darılmalar barışmalarımız
Her sefer siler baştan boyarız yedi rengi.

Hep çizgi içeri bir uçta sen bir uçta ben
– Yaman bir sahra telefoncusu gibidir –
Uzar o aşk çizgisi aramızda tel çeker
Bulur seni beni bilinmez nasıl nereden
Örümcekli kentler kalabalıklar içinden
Her köşede yanyana burun buruna getirir.

Çizgiyi geçtik mi geçtik, sen yalnız ben yalnız
Ondan öte ne dargın ne barışık
İki aşk ölüsüyüz salt iki tanıdık
Ah, bitti bitti bil ki bitti artık
Binde bir, bir yerde karşılaşırsak
İki ölü gibi - o da belki - selâmlaşırız...

Özdemir Asaf (1923 - 1981)

KÖREBE

Işıksız bir gölgedir yalnızlık,
Arar bütünlemeye bir başka yalnızlığı;
Yazık ki taa kendine dek.
İner dağından dağından,
Bulamaz bir ses, gel deyen, çağıran..
Gözlerine yönelmiş bir ışık.
Gölgesinde kendisi,
Gölgesinde ışıksızlık.

Gölge vermeyen bir ışık
Yalnızlığını sürdürürken sonsuza dek,
Arar kendini bütünlesin diye
Bir gölge, sessiz, yumuşak, uyuyan.
Arar tek başına, elleri yüzüne uzanık bir anlam,
Kendisini gölgeleyecek.

GÖLGENİZ

Bir zamanlar yaralanmış gölgeniz
Yalnızlığa ısılanmış geliyor..
Şiirlerde şarkılaşmış seslerle
Duyularla durulanmış geliyor.

Her uykumda uyanıyor gölgeniz,
Gözlerime uzanıyor gölgeniz,
Karanlıkta ışıklaşmış renklerle
Özlemime boyanıyor gölgeniz.

SANA

Küçük çocuklar yapıp geceleri kendimden,
Seni öpsünler diye gönderiyorum sana.
Bana, kucaklarında seni getiriyorlar;
Ben de sonra o seni getiriyorum sana.

YALNIZLIĞIN ADI

Derin bir uyku..
Düşümde
Düşündüm ister-istemez.
Aklıma takıldı
Yalnızlığın adı.

Tam o sırada
Bir sinek
Beni uyandırdı.
Gerçek bir sinek.
Yalnızlığın adı
Düşümde kaldı.

SESİNİZ

Siz gittiniz, gittiniz, gittiniz,
Ben kaldım, kaldım, kaldım,
Sesiniz kaldı, onda kaldım,
Yöneldim yüzünüze baktım,
Yöneldim gözlerinize baktım,
Orada yansıyan bana baktım.
Yalnızlığımı nasıl anlayacaktım.

YALNIZLIK PAYLAŞILMAZ

Yalnızlık, yaşamda bir an,
Hep yeniden başlayan..
Dışından anlaşılmaz.

Ya da kocaman bir yalan,
Kovdukça kovalayan..
Paylaşılmaz.

Bir düşün'de beni sana ayıran
Yalnızlık
Paylaşılsa yalnızlık olmaz.

SENSİZ

Sensiz de denizi seyredebiliyorum.
Hem dalgaların dili seninkinden açık.
Ne kadar hatırlatsan kendini boş.
Sensiz de seni sevebiliyorum.

Hep boş konuşurduk hatırlar mısın, bula bula,
Karşılaştığımız zamanlarda.
Sen, sevgiden şımaran çocuk,
Ben şaşıran budala.

YALNIZ'IN DURUMLARI

Yalnız'ın gelmesi de yoktur, gitmesi de..
Onun kalması vardır hep.

Aşk şiirlerinin unutulmazları
Susmalardan taşan tür'üdür
Başkalarını da sarar
Olur kılar olmazları
Alır insanları sonsuzlara götürür

Şairler şiirlerinde yaşamaz
Ulu yalnızlıklarında düşünür.

Maupassant'dı mimarın adı

Attilâ İlhan (1925)

GECE BULUŞMASI

sen istinye'de bekle ben buradayım
içimde köpek gibi havlayan yalnızlığım
belki gelmem gelemem beş dakika bekle git
çünkü ben buradayım karanlıktayım

çünkü elimi kestim beni kan tutuyor
şarabım bütün ekşi suyum soğuk
yanımda olmadın mı seni seviyorum
belki gelmem gelemem beş dakika bekle git

yüzünü ıslatmadan ağlayabilir misin
yarı geceden sonra telefon ettin mi hiç
karanlık adamlar hüviyetini sordu mu
ben senin olmadığını arıyorum
belki gelmem gelemem beş dakika bekle git

yabancı gibisin miyop gözlerin kısık
bana ait ne varsa seni korkutuyor
sana ait ne varsa hiç biri benim değil
belki ölmek hakkımı kullanıyorum
belki gelmem gelemem beş dakika bekle git

AĞUSTOS ÇIKMAZI

beni koyup koyup gitme
ne olursun
durduğun yerde dur
kendini martılarla bir tutma
senin kanatların yok
düşersin yorulursun
beni koyup koyup gitme
ne olursun

bir deniz kıyısında otur
gemiler sensiz gitsin bırak
herkes gibi yaşasana sen
işine gücüne baksana

evlenirsin çocuğun olur
sonun kötüye varacak
beni koyup koyup gitme
ne olursun

elimi tutuyorlar ayağımı
yetişemiyorum ardından
hevesim olsa param olmuyor
param olsa hevesim
yaptıklarını affettim
seninle gelemeyeceğim attilâ ilhan
beni koyup koyup gitme
ne olursun

ZEYNEP BENİ BEKLE

zeynep beni bekle / gece ağaçlarına
yağmur çiseliyorum / cam tozu su beyazı
yalnızlığını mutlaka değiştireceğim
bir yaprak halinde süzülüp saçlarına
eski teşrin'lerden / kederli kırmızı
zeynep beni bekle mutlaka döneceğim
söyle kim önleyebilir buluşmamızı

geceleyin ışıkları söndürdüğün zaman
benim şiir kitaplarından sızan aydınlık
elinde uyuyakaldığın heyecanlı roman
pancurların çarpıldığı lodos geceleri
rüzgârın değil benim / pencerendeki ıslık
her akşam koridordaki ayak sesleri
yanlış çaldığını zannettiğin telefon
zeynep beni bekle mutlaka geleceğim
hem bu ne ilk ayrılığımız ne de son

pikapta eminağa acemaşirân saz semaisi
sokakta çocuklar saklambaç hırsız polis
hayat akıp gidiyor olsam da olmasam da
saatı durmamalı ufak sorumlulukların
resmi bırakmadın ya / son çektiğin hangisi
bak mektuplar birikmiş yine masamda

fakülteler açılacak bak bugün yarın
zeynep beni bekle mutlaka geleceğim
başladığımız filmi birlikte bitireceğiz

kim ne derse desin içimde delice bir his

– 17. BİTSİN DEDİK

bitsin dedik bitmedi beklemek
işte gece rüzgârlı gece
işte bulutlar almış başını gidiyor
yine bensiz dans edeceksin demek

müzik sen sahnede sahne rüzgârda
gözlerin gözlerin uzaklarda
ben kimim yağmurlar içinde mahzun
nerde saadetimiz nerde sarmaşıklı ev
nerde her akşamki kemanı komşumuzun
ya sen nerdesin nerdesin

işte rüzgâr işte sonbahar yıldızları
işte kalbim işte şiirlerim
sen gelsen elini alnıma koysan
saçlarını öpsem
ağlasam

– 16. SEN YOKSUN

sen yoksun
deniz yok
yıldızlar arkadaşım
yu bu gece hârikalı bir şeyler olsun
yahud bir bomba gibi
infilâk edecek başım

ağzımda eskı mısralar uzanıp kalmışım
istanbul minareler odamda gibi
gökyüzü temiz ve parlak
işte kolkola girmiş en mesut günlerimiz
muhalif bir rüzgâr karşı sahilden

fosforlu ışıklarıyla gökyüzü bir deniz
havada kanat sesleri
ve çılgın kokular

deniz yok
yıldızlar uzaklaşıyor
ben yine yalnız kalıyorum
istanbul minareler kaybolmuş
sen yoksun

– 3° KARANTİNA'LI DESPİNA

bir gül takıp da sevdâlı her gece saçlarına
çıktı mı deprem sanırdın 'kara kız' kantosuna
titreşir kadehler camlar kırılır alkışlardan
muammer bey'in gözdesi karantina'lı despina

çapkın gülüşü şöyle faytona binişi kordelia'dan
ne kadar başkaydı her kadından her bakımdan
sınırsız bir mutlulukta uyuturdu muammer bey'i
ustalıkla damıttığı o tantanalı aşklarından

işgal altüst etti nasıl da izmir'de her şeyi
öğrendi kullanmasını despina bu yanlış geceyi
körfez'de parıldayan yunan zırhlılarına karşı
miralay zafiru'yla ispilandit palas'ta sevişmeyi

gemi sinyallerinin gece bahçelere yansıması
havuzda samanyolunun hisârbuselik şarkısı
demlendikçe yalnızlığı aydınlanıyor muammer bey
olmayacak şey bir insanın bir insanı anlaması

Arif Damar (1925)

DAR AÇI

Uzun saçlar yakışırdı sana uzun yıllar
Bir gökyüzü bitince öteki başlardı

Çevik taylar dururdu güneşte olgun başaklar gölgelikler dururdu
Ovalar aydınlıkta dururdu
Bulut geçti derdik bilemedin
Ya da yağmur yağacak derdik
Fesleğen saksıda güzel dururdu

Bak bu olacak şey mi kömür beni vurdu
Ayaklarım aldı başını gitti
Ellerim kaldı duvarda
Kalk ne olur pencereyi aç

Uzun saçlar yakışırdı sana uzun yıllar
Bir gökyüzü bitince öteki başlardı

BENİ UNUT

Açık pencereden sesleniyor,
ağacın yapraklarına söyletiyor :
"Beni unut!"

Oturduğu evin balkonundan,
bulutlara haber salmış olacak,
ne dedikleri işitilmiyor ama, anlıyorum :
"Beni unut!"

Damların üstünden geliyor bu ses,
tramvaylar, otobüsler getiriyor,
denizden motorlar getiriyor.

Bazen dalıyorum, insan hali
bir karanlık içinde gözleri
ıslak, siyah konuşuyor :
"Beni unut!"

O gece yan yana yürüyorduk,
hiçbir şey konuşmuyorduk,
fakat sesi, durmadan kulağımda çınlıyordu
"Beni unut!"

Bu trene de ne oluyor bilmem
yolunda doğru dürüst yürüse olmaz,
Yenikapı'dan her geçişinde
avazı çıktığı kadar bağırıyor :
"Beni unut!.." "Beni unut!.."

Anladım, herkes ondan yana
rıhtımdaki vapur, kilise çanları,
radyoda şarkı, sokak satıcıları,
caddeler, bulvarlar onu tutuyor.
Olmayacak bir zamanda sesleniyor :
"Beni unut!.."

KUYTUDA

Işığın benim için yanmıyor geceleri.
Benim sesimle uyanmıyorsun uykularından.

Doğan günle canlanan sevincin
benim için değil.
Yenilenen güzelliğin,
dinlenen elin.

Benim sevdam koduğun gibi,
kuytuda saklı durur.
Suçlu,
sen suçladın.
Elden günden utanır...

Kulağı ayak sesinde
senin ayak sesinde.

YOK YERE

Yalnızlığım kalabalık gitgide
Soğuk güneşler gibi çekildim kentin sokaklarından
Yoksa koruyamam bu sevinci kırılır kolum kanadım yoksa
Hani yok mu ya hani ne derler hani işte yok yere
Yalnızlığım yalnızlığım gitgide

Yığınları yerine koyuyorum sıradağları diziyorum ardarda
Bunu ben ister miydim oysa hiç ister miydim
Kapılarda kalmasaydım, nasıl söylesem? Yarı yolda
Hani yok mu ya hani ne derler hani işte yok yere
Yalnızlığım kalabalık

AK

Durdum
Baktım baktım baktım
Ölmeden görmek isterdim
Ben haydi haydi isterdim

Ekmek ufaladım gökteki kuşa
Tabaktaki suyu yeniledim
Kırlangıç yuvasına içim titredi
Dayanamadım odama girdim

Üç direkli bir gemiyim Van gölünde
Yelkenim martılardan ak
Var ötesini sen düşün

Elim sizsiz bir şeylere değmiyor
Yok yok başka
Elin değerse bize yaz diyorsun ya
Yolun düşerse uğra

BİR YANA

Boşuna uğraşıyorum boşuna yazıp çizip karalıyorum
Karaladığım bir yana
Yanlış taşıtlara binmişim bilmediğim yerlere geldim sular da karardı
Gerisin geri dönmek güç
Güçlüğü bir yana
Duvarlar çıktı önüme sular da karardı
Ellerim boş
Bildik kelimeler elimden tutarken kolaydı
Kolaylığı bir yana
Arkadaşlık der sık ormanlar getirirdim akla
Yanyana getirirdim ateşi suyu
Denizler hemen nasıl güneşlenir uzun yapraklar ay çiçekleri
Ay çiçekleri bir yana
Omuzlar dayanırdı omuzlara
Omuzlar omuzlara

ZARA'DA

Ayaklarının ucuna basa basa sokul,
dur arkamda,
ellerinle gözlerimi kapa.
Topu topu kaç defa göz göze geldik,
kaç defa tuttum ellerini...

İnan ki,
ister İstanbul'da olayım,
ister Zara'da
aklıma gelmez bile...

Askerim, nöbetteyim, vakit gece,
bölük uyur,
insan, olur olmaz şeyler kurar
tek başına kalırsa
bir gemici feneriyle.

Can Yücel (1926)

HAYIRSIZ ADA

Bir haftadır yok yere dolaşıp duruyordum
Bir haftadır içimde bir kırlangıç fırtınası
Siyahın biri konup biri kalkıyor
Şişli'den taa Rami'ye kadar
Her sokağın ayrı bir kanat çırpışı var
Yeni Cami önlerindeydim sonra
Vapur düdüklerinden anladım
Bir haftadır seni ararmışım meğer
Köprü üstünde Arif'e rastladım
Patiska ararmış fakir
Birlikte Kadıköy'e geçtik
Kardeşliği mavişliği üstünde denizin
Bir yanı ışık bir yanı İstanbul
Şu kahraman harp gemileri de olmasa
Arif patiskayı unuturdu ben seni
Oturur kalırdık Mühürdar'da
Altıyol'da Şadi çıktı karşımıza
O da şeker peşindeymiş
Üç kişi koyulduk yola

Yol boyu çamdır püfür püfür
Dallarda fingirdek kızlar
Teri Mur'ları görünür

Suadiye'de bir eşitliktir başladı
Adam başına değil
Adım başında bir villa
Biz de Panço Villa'yı bulduk
Ahçıymış villaların birinde
Dilber dudağı yapmış o gün
Ednan Beğendi pişirmiş ama
Canı özgürlük çekmiş
İlle de özgürlük dedi
Yetişmez dedik buralarda yemezler onu
Tereotu nane maydanoz
Nutuk otu dersen o başka

Vazgeç dedik bu sevdadan dinletemedik
Takıldı gâvurun oğlu peşimize
Dön babam dön dolaş babam dolaş
Ne sen ne patiska ne şeker ne özgürlük
Anlaşıldı dedik vehpinin kerrakesi
Bizimkisi boşuna zahmet

Nasıl olsa tarihî karanlığımız da bastı
Yürü dedim Arif yürü kardeşim Şadi
Yürü be Panço Villa
Şuradan bir sandal araklarız
Ver elini Hayırsız

Ben Şadi Arif bi de Panço Villa
Hep Hayırsız'dayız şimdi
Ne sen ne patiska ne şeker ne özgürlük
Martıları seyrediyoruz artık
O şekere patiskaya özgürlüğe
O sana benzeyen güzelim martıları

GÜZEL'E

Dün gece senin küçücük elinle yalnız yattık.
Yalnız, senin küçücük elinle yalnızlık
Kandilli ilkokulu kadar kalabalık...
Zilleri çaldığında düşlerinin
Sınıfların kapıları ardına kadar açık.
Gökyüzünün, denizin, toprağın ve hayalle emeğin
Haklı sınıfları...

Belki de baskın korkusuyla, vefasız, akıntıya atılan
Kitaplar var ya, onlardan
Öğrenmiş Marx'ı gümüş balıkları
Ve belki de onun için o kadar,
O kadar aydınlık ortalık...

Sen ki çiçekleri toplamayan Güzelim,
Çiçekleri sulayan çocuk

Ve ben ki buruk ve kavruk
Bir ihtiyar adamım artık,
Öyle güzeldim ki senle, çiçeklerden çok...
Ve anladım, anladım ki bi daha :
Düşünde bile göremez işler
Düşlerin gördüğü işleri.

HAFTA SONU

Göründüler birden / üç beş yeşil altı yedi
Ördekler Thames'in romatizmalı elleriydi
Pederşâhi gözlerini oğuşturmak için

Çimendi o kuyruğunu kovalayan kedi
Pisi balıklarına yem olup gitti miydi
Çim / Çim eder yine göğün şişesindeki cin

Ağaç kepenkler ardında bir rüzgâr yahudi
Yaprakları saymaktan daha bi gizli derdi
Geçmişi geleceği ve içi geçmiş bir Çin

Var olan bişey varsa o da yokluğun senin

CAPONCADAN

I

Sen gideli hastalar oldu liman
Karantinalara girdi
Açıkta demirliyor gemiler
Tütün ardiyede kaldı
Hali duman hamallarla manavcıların
Kantarcı pişpirik oynuyor sabah akşam
Gümrükçüler balık avlıyor
Tuttukları sarıkanat
Sokaklarda çıt çıkmıyor
Sen gideli
Sağır-Dilsiz Okulunda öğretmenim ben

II

Köycek çekip gitmişler
Ortada üç teker iki tavuk bir köpek
Karanlık çiseliyor damların üzerine
Bitürlü aklıma gelmiyor köyün adı
Kendi adım.

CEHENNEMİN DİBİ

Uğradığım meyanelerde hep senin içimin var
Ben mezesiz demleniyorum biliyorsun
İçerken hep yanımda
Yanımda buğulu bir bardak
Bir bardak su gibi
Yanımda hep sen varsın

Bu akşam Bedros'a vurdu piyango
Dediğim meyane cehennemin dibi
Karşıda bir ütücü dükkânı var
İçerde tıpkı sana benzer bir kız
Yeni uyanmış gibi öyle
Yanakları al al
Bilirim memede çocuklar gibi kokar
Onca beyazın içinde

Ama nasıl hamarat eline çabuk
Sabahları yatağını düzeltir
Sardunyalarına su verirmişçesine
Zengin çamaşırları ütülüyor
Öyle özene bezene

Kırışık kalmasın sakın
Düzgün olsun yakası
Hilton'a gidecekmiş beyimiz
Tamam olsun cakası

Karşıda bir ütücü dükkânı var
İçerde tıpkı sana benzer bir kız
Gözlerine baktıkça camgöbeği kesiyor içim
Ve nedense son vapur geliyor aklıma

Yolsuzum biletsizim sensizim o gece
Karşıda içler acısı bir ışık
Vapur olsam çarparım
Öylesine güzel bir ışık

Karşıda bir ütücü dükkânı var
İçerde tıpkı sana benzer bir kız
Ama nasıl hamarat eline çabuk
Öyle özene bezene
Dünyayı düzeltirmişçesine
Susuzlara su ekmeksizlere ekmek
Umutsuzlara umut verirmişçesine
Zengin çamaşırları ütülüyor

Dediğim meyane cehennemin dibi
İçinde sen varsın ben varım
Karşıda bir ütücü dükkânı

HAYATTA BEN EN ÇOK BABAMI SEVDİM

Hayatta ben en çok babamı sevdim.
Karaçalılar gibi yardanbitme bir çocuk
Çarpı bacaklarıyla – ha düştü, ha düşecek –
Nasıl koşarsa ardından bir devin,
O çapkın babamı ben öyle sevdim.

Bilmezdi ki oturduğumuz semti,
Geldi mi de gidici – hep, hepp acele işi! –
Çağın en güzel gözlü maarif müfettişi.
Atlastan bakardım nereye gitti,
Öyle öyle ezber ettim gurbeti.

Sevinçten uçardım hasta oldum mu,
40'ı geçerse ateş, çağ'rırlar İstanbul'a,
Bi helallaşmak ister elbet, diğ'mi, oğluyla!
Tifoyken başardım bu aşk oy'nunu,
Ohh dedim, göğsüne gömdüm burnumu.

En son teftişine çıkana değin
Koştururken ardından o uçmaktaki devin,
Daha başka tür aşklar, geniş sevdalar için
Açıldı nefesim, fikrim, canevim.
Hayatta ben en çok babamı sevdim.

Sabri Altınel (1926 - 1985)

DENİZE GİDEN BİR KÖPEK GİBİ

Evler sokaklar uzayıp giden tarlalar
Ve ince serinliği bir sabahın
Seslerin ıssıza geçen dişleri
Göğün boşluğunda
Uzağında ağızların

Yalnızlık sızıyor sizden
Ölümcül bir anı gibi sızıyor
Denize giden bir köpek gibi

UZAKTA

Seni göremez oldum;

Söz vermeler, yeminler, öpüşlerimiz,
Bir rüzgâr esiyor, seviniyoruz,
Kuşlar geçiyor havadan;
Toprak, yemyeşil otlar;
Akşamlar, günün doğuşu,
Yatağımız, gözlerin,
Çiçekli bir dal gibiydin;
Ama güzel günlerde olur her şey,
Güzel günlerde yanar ateş,
Su güzel günlerde akar;

Seni göremez oldum.

BİR ŞEY SÖYLEYİN

(Ne olur bir şey söyleyin)

Şehirler konuşmuyor
Telgraf telleri yollar
Evler konuşmuyor
Bitki konuşmuyor
El ayak konuşmuyor

(Ne olur bir şey söyleyin)

Bunca yüzyılın emeği konuşmuyor
Bunca yüzyılın sevinci konuşmuyor
Bunca yüzyılın acısı konuşmuyor
Müzedeki baş konuşmuyor
Yaşayan baş konuşmuyor
Şarabın sıcaklığı
Ekmeğin sıcaklığı
Öpüşün sıcaklığı konuşmuyor

(Ne olur bir şey söyleyin)

Sevgiler konuşmuyor
Gözyaşları erdemler konuşmuyor
Tohumu ağaç yapan güç
Taşı duvar yapan güç
Sesi söz yapan güç konuşmuyor

Ben konuşmuyorum
Kardeşim konuşmuyor

(Ne olur bir şey söyleyin)

VAKİT ÇOK GEÇ

Vakit çok geç kardeşler
Gene acı acı tren düdükleri
Gene ince ince
Bir beşik sallanırmış
Bu pencerenin ışığında
Gün bitince

Vakit çok geç kardeşler
Kalbi kaplıyor karanlık
Bir dostluk
Bir sıcaklık eksilirmiş bu evden
Ben gidince

Metin Eloğlu (1927 - 1985)

ALACA

Sencil bulutlar geçerken üstümüzden,
O ıssız çağanda gecelerden, gündüzden;
Daha mı çok seviyordum belki bu yüzden..

Dinle;
Kum yüklü bir balık suyu emziriyordu,
Zındana boyalı kuşlar göğü kemiriyordu;
Seni anla!

Yokluğun hem yoruyordu,
Hem yanıbaşımda, hem ta güpgüzden.

YAAA

Sen gittin ya yine
Şimdi İstanbul'un kuşlar gibi pırpır göğüne
Yarın o salkım-saçak denizine vah vah
O ikimizlik güzelliklerin tümüne öbürgün
Bir şapsal gurbet çöreklenir elbet

Ne özlemi düpedüz kana ekmek doğramak bu
Hadi oğlum hadi tosunum hadi Metin
Sıkıysa sabret.

ÇİSENTİ

Yağmur ne çesileyor, etme eyleme, tepemizde tipi tentesi
Yoksa sulusepken miydi, buz tuttu ortalık ve işte haphaziran
– Cana yetti miydi kuşlar şakırcasına her şeyi kırar insan –
Çer-çöpte bir yaz sesi var, bibakıma kış-kıyamet seslenişleri
İkindiydi diyelim, hiç işitilmedik ezanlarıyla bir yatsı
Ah budandı can masallar, kırpıldı o güzellemeler
Bir ot dikesi geliyor kişinin, gül sulama yasaklarına inat
Bir dikeni yolası geliyor, belki ceviz iriliğinde dolu inecek
Yağmur çiseliyor, kar mı ne yağacak şu dümdüz hazirana
At kişniyor yularsız, hani nalı yelesi, hani gözbebeklerindeki yaz
Ama yağmur boyna çiseliyor, işte yalan dediğim bu

Zından menekşelerde benettim-senetme'lik
Kömürleşmiş sevilerde küle sığınık bir sapsarı köz
Zakkumlarda o cayışıklığın sereserpe acı kokusu
Bir al kısrak kişniyor taysız ve niye

Cimcime ağlak oğlan özadını yadsıdı mıydı
Eh, yağmurcağız çiselemez de n'eyler
Birileri çıkıp türküleştirirler ille de bunu
Başkaları da sökün edip, a yavuklum mavi diye tutturur.
Ve de – hoşgörün – hep o çisil çisil yağmur

Ve temmuz geldi gelecek diye bir söylenti var
Ve temmuz apansız geliverecek bumbuz

Hele bir gözatın yalnızlığınıza
Gece yağıyor güpegündüz.

ÇILGAR

Oralar yazın mı hâlâ, güpgüzel midir
Gayrı şarapsadım ben, İstanbulsadım
Kuşladıysa gözlerimi bir sakar tavan
Sensiz günlerimi çarçur etmek içindir
Ama pörsümüş, gül bitine karmış bir sarı
Siner külçelenir ta evimde barkımda
Pelit acısından yavuz bir özlem kiri
Yu canım usulcacık
Sen bunca umudumun çılgarı
Göğü maviltir bir kırlangıç yakamaz
Balıklar debreşir suda

HARAMA ÇÖZÜLMÜŞ UÇKUR

Bütün bunları yazdıktan sonra,
Aramızda her şey bitiyor.
Elâleme rezil oluyoruz işte;
Oh, diyecekler, yüreğimiz yağ bağladı;
Elkızının fendi eloğlunu yendi, diyecekler;
Orası senin umurunda mı!

Sen böyle değildin önceleri,
Sonraları sonraları işi sapıttın;
Madem ki rol yapmaya hevesin vardı,
Keşke bir tiyatroya girseydin!

Delilik edilir, edilmez değil;
Yalan da söylenir bazı bazı...
Ama, şu kancıklığa ne buyrulur?
Oynadığın madikleri neye yoralım?
Bu dünya insanı azdırıyor,
Para insanı değiştiriyor, tüccar kızı!

Hiç unutmam bir kış gecesi,
Kahpe dünyada yersiz yurtsuzum;
Kapısına geliyorum, kapıyı açmıyor;
Bir kova da su döküyor üstüme;
Pencerenin gerisinde bir erkek sesi,
Kıkır kıkır gülmeler,
Öpüşüp koklaşmalar...
Şuna bakın hele : Yüksek tahsil talebesi...
Buna ne derler bilir misin?
Buna derler katır cilvesi!

Ya o bırakıp bırakıp gitmeler,
Samsun gezisinde kafayı çekip oynamalar?
Pazarlığımız aklına hiç gelmedi mi, kaltak;
İnsanlık bunu mu emreder?

Biz seninle aynı kapdan yedik,
Aynı yatakta uyuduk;
Yaşadığımız o iyi, kötü günler
Gözüne dizine dursun!

Ben seni efendi kız sandım;
Ettiğin iri iri laflara bakıp,
Ben seni insan sandım;
Bırak, metelik etmezmişsin!

Gayrı selamın sabahın ardını kes,
Kanıma ekmek doğrama.
Var git, zekânı güle güle kullan;
Güzelliğin de senin olsun, paran da!

ANI

Ölürüm de unutmam
İçin için sözleştik hiç unutur muyum
İstanbul'dunuz evimdiniz ne güzeldiniz
Ayrı düştüğümüzü hiç unutur muyum
Deli misin nesin
Seni hiç unutur muyum

Hiç unutmam hiç unutmam hiç unutmam

YUVARLAK HESAP

İşin ucunda çıkarımız var mı?
Bunu böyle düşüneceksin.
Hısım,
Kâr hanesi ne âlemde?
Ona bak...

İstanbul yoksa yok,
Sensizlikse sensizlik,
Acırsa acır, ne yapalım...

Ölüm ölüm bir ölüm!

Turgut Uyar (1927 - 1985)

ACIYOR

Mutsuzluktan söz etmek istiyorum
Dikey ve yatay mutsuzluktan
Mükemmel mutsuzluğundan insansoyunun
sevgim acıyor

Biz giz dolu bir şey yaşadık
Onlar da orada yaşadılar
Bir dağın çarpıklığını
bir sevinç sanarak

En başta mutsuzluk elbet
Kasaba meyhanesi gibi
Kahkahası gün ışığına vurup da
ötede beride yansımayan
Yani birinin solgun bir gülden kaptığı frengi
Öbürünün bir kadından aldığı verem
Bütün işhanlarının tarihçesi
Bütün söz vermelerin tarihçesi
sevgim acıyor

Yazık sevgime diyor birisi
Güzel gözlü bir çocuğun bile
o kadar korunmuş bir yazı yoktu
Ne denmelidir bilemiyorum
sevgim acıyor
Gemiler gene gelip gidiyor
Dağlar kararıp aydınlanacaklar
Ve o kadar

Tavrım bir şeyi bulup coşmaktır
Sonbahar geldi hüzün
Kış geldi kara hüzün
Ey en akıllı kişisi dünyanın
Bazan yaz ortasında gündüzün
sevgim acıyor
Kimi sevsem
Kim beni sevse

Eylül toparlandı gitti işte
Ekim filan da gider bu gidişle
Tarihe gömülen koca koca atlar
Tarihe gömülür o kadar

Ahmed Arif (1927 -1991)

AY KARANLIK

Maviye
Maviye çalar gözlerin,
Yangın mavisine
Rüzgârda âsi.
Körsem,
Senden gayrısına yoksam,
Bozuksam,
Can benim, düş benim,
Ellere nesi?
Hadi gel,
Ay karanlık...

İtten aç,
Yılandan çıplak,
Vurgun ve belâ
Gelip durmuşsam kapına
Var mı ki doymazlığım?
İlle de ille
Sevmelerim,
Sevmelerim gibisi?
Oturmuş yazıcılar
Fermanım yazar
N'olur gel,
Ay karanlık...

Dört yanım puşt zulası,
Dost yüzlü,
Dost gülücüklü
Cigaramdan yanar,
Alnım öperler,
Suskun, hayın, çıyansı,
Dört yanım puşt zulası,
Dönerim dönerim çıkmaz.
En leylım gecede ölesim tutmuş,
Etme gel,
Ay karanlık...

MERHABA

Gün açar,
Karın verir yağmurlu toprak.
İncesu Deresi, merhaba.
Saçakta serçeler daha çılgındır,
Bulutlarda kartal,
Daha çalımlı.
Koparır göğsünden bir düğme daha,
Teskere bekleyen biri.
İncesu Deresi, merhaba.

Genç bayraklar vardır,
Barış düşünür,
Kuyularda işçi, mavilikleri.
Ben hepsini düşünürüm,
Yirmidört saat
Ve seni düşünürüm,
Karanlık, hırslı...
Seni, cihanların aziz meyvası.
İlân-ı aşk makamından bir mısrâ,
Yeşerip kımıldar içimde,
Düşer aklıma gözlerin...
Oysa murat alamam,
Oysa akdan - karadan
Bilirim, payım bu kadar
Unutmuş dudaklarım öpmeyi,
İncesu Deresi, merhaba...

Edip Cansever (1928 - 1986)

ÖZLEYİŞ

Gülüşümü ıslattım – kar yağdı bütün gün –
Daha yağsın
Kar yağsın bütün otellerin üstüne
Üstüne üstüne bütün otellerin
Kar yağsın
Lacivert gözlerine Seniha'nın

Hiç bitmesin, yağsın
Karla dolsun göğsünün katedrali
Avluya düşen org uyansın

Özlemim sanadır, varsın
Kar yağsın, daha yağsın
Seni andırıncaya kadar.

ONA BİR KOLYE VERMİŞTİM..

Ona bir kolye vermiştim kendi sözlerinden
Sürekli bir gülümseyişle yüzümdeki
Görülmemiş bir ustalıkla acıyı tersyüz eden.

Elbette bir ustalıktır bizim sevgimiz
Mutlu bir yolcu gibi yol kenarlarındakilere el eden.

Bu kentin her yanını unuttuk
Kim bilir nerde bir postacı daha ölürken.

BİTTİ O SEVDA..

Bitti o sevda, kesildi çığlıkları martıların
Su gibi bitti, suya karşıt gibi bitti
İtti kıyıyı adına deniz dediğimiz bir şey
Adına deniz demediğimiz bir şey ile birlikte
Unuttuk ikimiz de her türlü yetinmezliği
Kaybetti kumarda gözlerim
Kaybetti kumarda gözleri.

Bir koru rüzgârlandı göğüs boşluğumuzda sanki
Uzaklaştı ağaçlar birbirlerinden
Yakınlaştı ağaçlar birbirlerine
Yani her soluk alıp verişimizde bizim
Bir mekik gibi kalbin
Bir mekik gibi kalbim
İşleyip durdu bu yitikliği yeniden.

Ne kaldı
Farkında mısın bilmem
Gündüzler..
Gündüzler biraz azaldı.

ROBESPIERRE

Her gü biraz daha yalnız Robespierre
Ve Fransa biraz uğultulu
Yalnızdır akşamı yok edilen bir subay
Bilinmez ürkütülmüş atları ne çok sevdiği
Her yalnızlık biraz ihtilal.

Çok şeyleri kadınlar için yaptım, kadınlar
Onlar ki yokmuşum gibi sevdiler beni
Beğenmek, beğenilmek gibi ayrı kaldılar
Bir gün de akşamdı, ben o akşamı hiç unutmam
Her sessizlik biraz ihtilal.

İşte bir tanrı evi, kimler ki geçerken uğruyorlar
Sonra çılgınlar gibi kalabalığa
Belki de yarı kalmış bir sevgiye koşuyorlar
Belki de her boyun eğdikleri, her diz çöküş
Yavaşça bir ihtilal.

UZAK YAKINLIK

Soruyordun
İlkyaz işte
Uyanıp bir bahçeyi dinliyoruz
Tenhalık böyle.

Dallar mı kırılmış, sarmaşıklar mı toz içinde
Beklesem hemen gelecek olduğun
Tam öyle olduğun
Oysa hep yanımdasın, seninle her şey yanımda
Kırık dökük de olsa yanımda
Mesela çok sevdiğin bir deniz bile yanımda
O deniz ki aramızda hiç kımıldamadan
Erkeğini iyi tanıyan bir kadın gibi yorgun.

Yarısı yenmiş bir elmaydık bana sorarsan
İkimizdik, iki kişi değildik
Bakıyorsak birlikte bakıyorduk gözlerimin içine
Birlikte gözlerinin içine bakıyorduk senin
Yanlıştı, doğruydu, hiç bilmiyorum
Sanki bir bakıma ayrılık böyle.

Karşılıklı otursak da ne zaman
Masa örtüsünü ikiye bölen ellerimizdi
Bir tırnak yeşilinden gerisin geriye
Ayak bileklerimizden gerisin geriye
Bütün bunlar gereksiz, bilmiyorum sanma
Gereksiz ama yalnızlık böyle.

Utancı bilerek yaşamak korkunç
Daha korkuncu da var : utancı bilerekten yaşatmak
Gördük hepsini işte, daha da görüyoruz.

Pembeye dönük bir aydınlık, yağıyor usul usul
Bir poyraz çıktı hafiften, kuzeye çevrildi teknelerin burnu
Ve güneş kaydıkça kayıyor batıya doğru, birazdan kan kırmızı bir gök buğulanacak
Birazdan kan kırmızı bir akşam yağmuru da dökülebilir
Neler neler olabilir birazdan
Bir uçak geçiyor yaldızdan bir iz bırakarak
İçindeki mutlu yüzleri düşünüyorum
Ben bütün mutlulukları birden düşünüyorum
Bir hüzün basıyor gene, ne kadar istemesem de
Çabuk geçiyor
Nerede okumuştum, hatırlamıyorum şimdi, biri mi anlatmıştı yoksa

Mahpusunu kıskanan bir gardiyanı
Ve düşün sevgilim, mahpusunu kıskanan bir gardiyan düşün
Ne kadar acı bunlar
Kıskanıyorlar hepimizi ve kıskanacaklar
Güç iştir çünkü bir tarihi insan gibi yaşamak
Bir hayatı insan gibi tamamlamak güç iştir
Birazdan akşam olacak sevgilim
Bütün heybetiyle akşam olacak
Sevgilim, diyorum, oysa kimsecikler yok yanımda
Bilmiyorum kime sevgilim dediğimi
Bildiğim bir şey varsa
O kadar yeni bir anlamda söylüyorum ki bu kelimeyi
Unutup birden zamanı ve yeri
Onunla bir günü kutluyorum coşarak
Onunla bir günü kutluyoruz sanki.

HAYIR HİÇ YADIRGAMIYORUM

Hayır hiç yadırgamıyorum
Niye yadırgayacakmışım hem
Sen bana inanırsın temmuzun ortalarıydı
Aldanacak bir şey yoktu, olmadı
Gel demek neyse, su içmek neyse
Geldimse, bir bardak suyu içtimse
Hepsi de aynı şeydi aşağı yukarı.

İlk duydum, bir daha duymadım yağmurlar yağmadığını
Sonradan çizik çizik oldu neye baktımsa
Sevda
Bir işe benziyordu tahta tezgâhta
Kirpikleri anımsatan, çocukların çizdiği güneşleri anımsatan
Kenevirden dokunmuş plaj örtülerini anımsatan
En çok da ellerin üstündeki kılcal damarları
Sözgelimi yontardım, eğip bükerdim bir geceyarısını
Ben öyle olağan şeyleri pek sevmem
İçkisiz günlerimizi anımsa
Bindiğimiz hangi kalyondu ve anlatsana
Baş yanı bir köpek balığının dişlerinden
Arkası bir mırıldanma
Bakkal çırağına benzer bir şeydi yokuş aşağı inen

İçinde yağ paketleri, peynir
Maydanozlar görünen
Elinde bir sepetle oydu
Ve işin en önemli tarafı
Sana söylenecek her şey söylenmiş olurdu
Boşuna mıydı yoksa nedensiz gülmelerim
Bir yandan yüreğim daraldıkça
Tam dediğim gibi
Bir daha karşılaşmamak
Bize özgü bir çoğulluktu.

Şimdi bu akşamüstlerini niye sevmiyorum
Ne bileyim ben neden
Üstelik bir sap menekşe iliştirmiş ağzına
Gidip geliyor durmadan
Sabahla akşam arasında
Deniz ötemde
Deniz içimde
Hayır hiç yadırgamıyorum yokluğunu
Sarılıp gövdesine sımsıkı
Bir kadın kendini doğurabilir isterse.

İKİ DÜŞ ARASINDA BEKLENTİ

Ablan çiçekli şapkalar yapıyor mu gene
Üstüne buğulu yaz tülleri serpiştiriyor mu
Kadife sesleri, ibrişim kokuları
Dolduruyor mu dört bir yanı
Küçük küçük güneşler halinde
Makaslarda geziniyor mu parmak izlerin
Onca uzaklığındaki ben
Geçiyor muyum belli belirsiz
Gözlerinin iç denizlerinden
Nasıl mı
Nasıl yaratılmaşsa boşluk
Kendine bakan irice bir vişneden.

Hani
Elini alnına koyup da
Daldığın olurdu ya bazen

Dalgınlığının ipekli giysinle birlikte
Hiç değişmeyen bir hışırtısı olurdu ya
Kime duyuruyorsun o sesi şimdi
Kime
– Yokluğuma bakarak
Çizilmiş bir taslak gibi
Uçup giden bir taslak gibi
Dağılan, toz olan bir taslak gibi –
Pencerenden baktığında – arasıra –
– Ah bu kımıltısız yaz uzaklıkları –
Sana küçük küçük armağanlar verilirdi de sanki
Sen onları (sözgelimi bir tümsek, bir yavru karga, yere
düşen bir yaprak, ağır ağır yayılan bir duman
parçası – şapkalardan birinden kopmuş bir
kurdele? olabilir – karşı pencerede bir
ayna, bir sürahi; birbirine karışmış iki tek
gözyaşı gibi)
Dolduruyor musun çantana özenle
Çantana, çekmecene, ne bileyim, hiçbir yere belki de
İşte, tıpkı, dilsiz bir kadın sana bir şey söyledi
Söyledi de
Yineler gibisindir kendi kendine.

Anımsıyorum bir de
Senden biraz ötede birtakım devinimler
Görüyorum nerdeyse – gövdenin çok yakınında –
Sen onları tutup tutup bırakıyorsun
Demirin pası kavradığı
Bir yavaşlıkla
Bunlar ellerin senin, kirpiklerin, ağzın aslında
Dağılıp yitiveriyor birden hepsi
'Bu benim kayganlığını' derdi bir balık olsa
Ama sen diyemezsin, ben de diyemem
Çünkü sen yoksun, ben de yokum
Ya da biz ikimiz de varız, varız da
Bekliyoruz sanki düşlerimizden birinin yargısını
Bakışımlı iki düş arasında.

İşte, şimdi, şu anda
Yaşamın aynasında – ah şu küçük yaz uzaklıkları –

Bir terzinin yeni bitirdiği bir giysiyi
Seyretmesi gibi uzun uzun
Bakıyorsundur – bakışlarına sığan ne varsa –
Öyleyse
İliştirir misin göğsüne
Bir çiçek uzatsam – uzatmak denirse buna –
Gülersin alırken – sahiden güler misin –
Biliyor musun seni ben
Görmedim hiç gülerken
Gülsen de pembesi bol bir resim yapıyorsun gibi gelir bana
Gittikçe koyulaşan – kendini dışa vuran irice bir vişne?
neden olmasın –
Ya ağlarken gördüm mü, hayır, görmedim
Gördüğüm yalnız
Nasıl yansırsa buğulu cama bir elma
Öylece bir şey
Şunu da söyleyeyim, sen benim
Bilmemin başlangıcısın olsa olsa.

Çiçekli şapkalar, buğulu yaz tülleri
Şimdi hepsi birden – uzaktan uzağa –
Bir çocuk ağlaması gibi
Her şey bir çocuk ağlaması gibi
Her şey, ama her şey
Bir çocuk ağlaması gibi
Her şey, her şey, her şey.

Ercüment Uçarı (1928)

DOYASIYA BULUT

kasımpatı alfabenin altın bir harfidir
duvarların üstü kara pis yağ koku doluyken
ot biter mi üstlerinde dalgın yeşil kuşlarla
al benisi olsa gürültünün vurgun yer kayıklar
kiremitleri var gökyüzünün türkü çiziyor
kapayınca karanlıkta gözlerini kedi
her şey öylesine sapsarı mısır gibi
katırtırnaklarım anımsatıyor
kız simit yiyor ergenlikleriyle yanaklarındaki
kız elmayı kırmızıya boyuyor rüyalarındaki
upuzun bir şeyi seviyordu bulutlardaki renk gibi
bir bak karadenizin koltukaltları
nasıl da sancılı apartımanların yapraklarına
kuş üzümünde bir döpyes nasıl da yakışmış vazoya
kondu konacak bıçak kararan ormanların yelkenlerine
vay taş gibi bir sıcak başım dönüyor
resimler gibi telâşlıyken tuvallerimde

KOY SEVGİNİ MAYIS AYINA

bu kuşu seviyor musun
dalın üstünde öten
türkçenin dişi ve erkekliğini
iskemlenin pembesini
gerçekten seviyor musun

masa kırmızı dikkat et gör
süt beyaz
yemyeşil çayır beykozda
söyle beykozu seviyor musun

acıyı sevmiyorsun biliyorum
biliyorum korkuyu sevmiyorsun
kara rengi zift karasını
umudu seviyor musun

seviyor musunu uyanmayı bir ilk yaz günü
solumayı delicesine ve denizin mavisini
bak sahi hatırla
mutluluk geçti demin gözbebeklerinden

GÜNLÜK GÜNEŞLİK BİR GÜN

ben sıkıntımı yazdım hep süresiz yeryüzünde dolaşan
yaşamım boyu oluşumumun saçlarındaki
başımdan gelip geçen olayların yumurta aklarında
gündüzleri çıplak güneşin altında
ve gecelerde evlerde ampullerdeki
iki yıldır yıkanamayışımın nedenini yazdım
beşiktaşta sinan paşa camiinin önünde
önümden otobüsler otomobiller geçiyordu
vücudum tatlı bir biçimde kaşınıyordu kendiliğinden
arkamı bir ağaca vermiştim
içimde şiir için trende yürüyordu
karşımdaki barbaros parkı da
deniz müzesinde bir deniz eri nöbet tutarken
geçmişteki bahçesinin içi çiçek dolu
bir konaktan geldim paltomun içine
yazdı seni öptüğümü düşledim
çok eskiden dut ağaçlarıyla dopdolu olan
esentepede babama uğradım
git bir güzel hamama yıkan dedi
suçluluk ağlıyordu gömütteki annemin gözlerinden

Cemal Süreya (1931 - 1990)

YAZMAM DAHA AŞK ŞİİRİ

Oydu bir bakışta tanıdım onu
Kuşlar bakımından uçarı
Çocuk tutumuyla beklenmedik
Uzatmış ay aydın karanlığıma
Nerden uzatmışsa tenha boynunu

Dünyanın en güzel kadını bu oydu
Saçlarını tarasa baştan başa rumeli
Otursa ama hiç oturmazdı ki
Kan kadını rüzgârdı atların
Hep andım ne yaşanır olduğunu

En çok neresi mi ağzıydı elbet
Bütün duyarlıklara ayarlı
Öpüşlerin türlüsünden elhamra
Sınırsız denizinde çarşafların
Bir gider bir gelirdi işlek ağzı

Ah şimdi benim gözlerim
Bir ağlamaktır tutturmuş gidiyor
Bir kadın gömleği üstümde
Günün maviliği ondan
Gecenin horozu ondan

ÖĞLE ÜSTÜ

Babası ip yerine yılana çekilmiş
Bir çocuğun çifte korkusu öyledir
Boynundan yavaşça çözülerek
Atkısı bir tambur sesine uzanır

Gökte bir süre kayar gözleri
Öpüşü hançerlenmiş bir kadının
Tutunacak yer bulamayınca
Gider bir ırmakta karar kılar

Ve kururken gözyaşları
Gürültüsüz bir platini
Usul usul indirir
Celladının damarlarına

Ey sevgili yalnızlık
Senin günübirlik sokaklarında
Dopdolu bir öğle
Bir kuş serpintisini, ölümün
Canevine sürgün götürüyor

Bir şehir söyle bana bir şey anlatmasın
Kuzeye çıkmanın coşkusundan başka

ROKOKO

İşaret parmağını bir bina
İtalyan Bankası'na bitişik
Uzatıp derdi burdan git
Ordan giderdim işim ne

Yokuşa kurulmuştu Galata
Kulesiyse hemen şurda
İçlenir dururdu koca ayı
Uymuş bir gramofona

Ama yine de kıskandırırdı
Çizdiğim bütün Eyfel'leri
Korseli A'lar halinde
Ben Paris'teyken mektuplarıma

Yine de kıskandırırdı ya
Demem o değil aslında
Bir kız vardı sarışın
Hisseli bir tiyatroda

Ah şimdi bunlar rokoko
Yalnızım bir de uzaktayım
Hani ölmek işten değil
Matmazel Ay da olmasa

GÖÇEBE

Sen sık sık gülen gülerken de
Sevecen bir Akdeniz çizgisini
Sol yanına ağzının
İliştiren çocuk özenle
Yabana mı atıyorum yani seni
Yabana mı atıyorum saat altı buçukları
Çocuk ve Allah'ın en eski baskısını
Değil, değil bunların biri
Gözlerimin gemileri kuş istiyor
Açılıp kapandıkça sevdam
Kapanıp açılıyor bir mavi
Şahmaran süt istiyor kefeninden
Üç aylık ölmüş çocukların
Kerem ile Arzu geliyor Aslı ile Kanber
Ay kana kana batıyor

Ay kana kana batıyor
Eşkiyalar gecenin yangınını izliyorlar uzakta
Kargapazarı dağlarını dolanan yaşlı ve öfkeli bir otobüsteyim
Jandarma daima nesirde kalacaktır
Eşkiyalar silahlarını çapraz astıkça türkülerine
Ve bu dağlar böyle eşkiya güzelliği taşıdıkça
Patronunun karısını zimmetine geçirip
Amasya'dan Kars'a kaçmakta olan sayman yardımcısıyla
Alevilikten konuşuyoruz uzun süre
Yanımdaki hep bir gazetede Marilyn Monroe'nun resimlerine bakıyor
Marilyn Monroe öldü diyorum ona
Ölümü siyah bir kâkül gibi alnına düşürmesini bildi
Şimdiyse Cennete Nietzsche'nin metresi olması gerekir
Bunları diyorum daha ne varsa diyorum
İşte hiçbir sebep olmadığını sevişmemeye
İşte çocukluğumdan beri içimde bir önsezi olduğunu
Bunun bir gün birine rastlamak gibi bir şey olduğunu
Belki de bir günler bunun için Aydın'da bulunduğumu
Zaten nedense hep bir şehirden bir şehre yolcu olduğumu

İşte eflatun kakalı çocuklar olduğunu Kütahya'da
Ankara'da dokunak Yozgat'ta becerik olduğunu
Van'da güreşçi develer gibi süslediklerini kamyonları
İstanbul'da minarelerin lirik olduğunu köprülerinse dialektik
Acemi bir bulut bozuyor bütün görüntüyü eski bir şarkı gibi

Bu şarkıyı ne zaman duysam aklıma
Sinirli bir elin uysal bir bardağa
Çok yukardan döktüğü bir içki gelir
Sonsuz ve olağanüstü bir bira
Köpüklene köpüklene biçimlendirir
Soyunarak ağlayan bir kadını
Acı bilincinde sonrasızlığın
Ama bırakalım bırakalım bunları
Yoldan piyade erleri geçiyor tahta bavullarıyla ve büyük yakalarıyla
Ve faytoncular görüyorum
Yere basışlarındaki ağırlığı azaltmak için
Tanrısal bıyıklarıyla durumlarını paraşütlendiren

Kars'tayım bu ne biçim Kars bir kenarda
Pekâlâ yalçınlık iddiasında bulunabilecek bir tepenin üstünde
Kars kalesi yükseliyor
Gökyüzünü Ankara kalesine göre daha soyut ve daha elverişli bir şekilde
Hırpalayan bu kale de olmasa
N'olacak bakalım hırpalayan bu kale de olmasa
Kuşkusuz artacak yalnızlığım sevgili çocuk

Biliyorsun ben hangi şehirdeysem
Yalnızlığın başkenti orası

Bir de yine sevgili çocuk
Biliyorsun kişi tutkularıyla
Yalnızlığını adlandırıyor o kadar

Arkada bir su devrile devrile akıyor
Rastgele bir ağaca soruyorum
Bir şey var sanki onu soruyorum
Değil orda diyor belki biraz daha ilerde
Tanrı meleğini ağırlamaya çalışan
Ataerkil bir aile gözümü alıyor

Dedelerin yüzlerinde erozyon
Silip götürmüş bütün evetleri

Annelerinse ağızlarında hiyeroglif
Babalarınsa ağustoslar atasözleri

Amcalarınsa avdan boş dönüyor elleri
Teyzelerse elleriyle yargılıyor gök güzelliğini

Ablalarınsa boyunları soru işareti
Ağabeylerse utançlarından emrah

Sıralanmışlar su boylarına
Bıçakla soyuyorlar kelimeleri

Ya suya giden küçük kızlar
Onlar
Tıpkı o kuşlar gibi
Uçan daha bir süre
Sonra da vurulduktan

Bir mezarın doğurduğu iştahlı bir çocuktur Anadolu şiiri

Ey şiir arayıcısı ey esrik kişi
Şu son dönemecini de aşınca gecenin
Doğacak gün artık gündüze ilişkin değil
Bu ağartı ancak yürekle karşılanabilir
Bütün iş orda işte, ordan usturuplu geçmesini bil
Tutsaksan ellerin sıvışır gider zincirlerinden
Ve balyozla vursalar mısralarına
Soylu bir demir sesi yükselir
Soylu büyük ve mavi bir demir sesi

Ellerim egece yatısına çağrılmış
Ve
Telâşsız görünmeye çalışan bir Kafka gibi

Yüzüm giyotine abone

İKİ ŞEY

Silmeye çalışma yavrum
lekeni gözyaşlarınla,
çünkü bitektir leke
taşır görkemli düşlere
mahvolmaz renklerini dehşetin
karanlık yol açıp kendine
en yalın suda bile
bir uçurum özü tanır
güvenli derbentlere,
sıfatıdır ölüm
kavrulan işçi arının
azgın peteğinin içinde,
sayıklasa da ağaç
gövdesine kazılı adı
sürecektir yaprağını
bucurgatların sesine,
ve ay soğutacaktır
kıkırdağını
uçarı, gergin tayların,
silmeye çalışma yavrum
bir bildiridir leke
günden ve bedenden
yüreğe ve kansere.
Sivas'ta mı Malatya'da mı
bir çocuk görmüştüm eskiden
kaşları uzaklardan geliyor
sımsıcak bitişiyordu alnında,
dişlerinde boylamların serinliği,
tam ben davranıp
bir iki çift söz
söyleyecektim ki
bir şey oldu birden

nasıl oldu bilmiyorum
bir anda
çarpıtıverdi yeryüzünü,
bir kelime mi söylemişti?
bir şeye dikkat mi etmişti?
Sivas'ta mı, Malatya'da mı
baktım
her yaprak sarartıyordu şehri,
güz kanıtlarıyla işleyen bir kış
düzlükleri tutmak üzereydi,
baktım
mekkâreleri güneşin
çekip götürüyordu patikalardan
saçı sakalına karışmış dağlara
ağır ağır bir ikindiyi.

İki şey : aşk ve şiir
bunlar kuşkuyla çiftleşir,
bir şey eksiktir sanki
ve vakit vardır daha,
ikircikler içinde
sallamaz Eflatun'u
çünkü pazarlık
biraz bilgi işidir,
çığlık çünkü
avurtlarından değil
iliklerinden kopar
öksüz çocukların,
Ferazdak'ın savunusu gibi
şeytansı, cesur,
silmeye çalışma yavrum,
iki şey : aşk ve şiir
mutsuzlukla beslenir biri
biri ona dönüşür

Gülten Akın (1933)

KIYAMET

Elyazını yaktım, dürüsttü ve aşınmamış
Sevgi sözlerini yaktım, hoyrattır onlar
Sıcaklığı saklı akarsuyu anlamazlar
Sorular, kurutur incitir sorarlar
Elyazını yaktım

Adresini yaktım
Yakmak gibiydi biraz da dünyayı herşeyi
Bastığımız düşümüzde gördüğümüz
Özlediğimiz yaklaştığımız
Hayatım özlemdi ansımaydı düştü
Yaktım adresini şimdi özlem oldu hayatım

Resimleri yaktım, birini saklasam dedim
En çok onu yaktım onu yaktım
Kış göğünü yaktım, bir kavak büyüttüm balkonumdan
Akşam desem değil, yangın desem değil
Dışarda apansız bir kıyameti yaktım

Sevgidir kendimi bildiğim, onunla başladım
Elyazın mı, adresin mi, resimlerin mi
Sen mi ömrün mü
Çıkardım onları şimdi sakladığım yerden
Kıyameti göğü kışı akşam sözlerini
Sevgiyi yaktım

SİYAH-BEYAZ

Beni dünyadan ötelere götürdün
Kollarımı bağladın dur dedin
Tuz kokan geceler dur dedi
Durdum bekliyorum, gelme

Ay aydınlık gece kara
Gözlerimin ardında karanlık ölesiye
Canlı ve cansız ne varsa sımsıkı
Bu saat daha yakın daha el ele

Şimdi yalnızlığımdan utanıyorum
Durdum bekliyorum, gelme

Bunu ta başından biliyordum
Bir gün buralarda sonuncu kalışım olacaktı
Ellerinin bir anlık şeklini tutacağım
Bozkırdan günün son treni geçecek
Ben her şeye ardından bakacağım
Bunu ta başından biliyorum
Durdum bekliyorum, gelme

Artık ne sen konuşmalısın ne başkası
Yaşamak adına geçtik bütün değerleri
Beyazın en orta yerinde duydu yürek
Bu rüzgâr tutmaz insanı uzun boylu
Bu rüzgâr serseri

Şimdi kavramların ve cümle rüzgârların dışında
Durdum bekliyorum, gelme

KAPRİSLİ

Görülen şeylerin öte yüzündesin
Karanlık öyle büyüdü sorma, dön
Otlar ve böcekler halinde yaşamamız gerekse de
Sorma, dön

Şu gökyüzü çekilsin üstümüzden
Şu kımıldamadan duran geceleri
Uzun ve umutsuz kavramlar içinde
Çekilsin dünyanın dağları evleri

Yıldızları dağdan büyük olan anlasın
Büyük nehirleri taşıran anlasın
Işık tutsun ellerine seçemiyorum
Işık dursun büyük sular dursun
Yıldızlara sahibolan dursun
Sen sorma, dön

Bu çaba sessiz ve boşuna, belli
Yaprak yeşilini tüketecek şarkı eskiyecek
Elbet unutan olacak bekleyen olacak
Sen sorma, dön

Böyle rüzgâra karşı akşamları
Yüreğim avcumda sonuna dek
Sorma, dön

ÇAĞRI

Evler büyük dedikçe büyük
Ben insanların en garibi
Uzağı ilk defa kavradım
Görür yahut dokunur gibi

Eski bir saçakta kuşlarla
Yele yağmura karşı oturdum
İç içe daireler çiziyor
İçine adını yazıyorum

Gün uzun türküsünü bitirdi
Karlı dallara yürüdü karanlık
Yalnızlık çekilmez bu vakit
Delirdi denizde yosun çayda balık
Gel artık

BİR KAYIĞA BİNER GECELERİ

Tadını, yağmura duygulanmanın
Paylaşır kuşlarla biri gizlice
Gülmesini tutamamış bir sincap
Sallanır utanç bahçelerinde

Yalnız atlar yıkılır düzlerde suya özlemlerinden
Bir ben miyim yalnızlığa yenilen, sen, sen, sen

Uzun sokakların ucunda evleri
İlk denemelerden geri dönülmüştür

İtildikçe, içe durduğu bilinen
Bazı dostları yitirmeye gidilir

Yalnız atlar yıkılır düzlerde suya özlemlerinden
Bir ben miyim yalnızlığa yenilen, sen, sen, sen

Bir kayığa biner geceleri
Sığlıkta o kadın tek başına
Dua biçiminde inceltir korkuyu
Sunar içtenliksiz, tanrısına

Yalnız atlar yıkılır düzlerde suya özlemlerinden
Bir ben miyim yalnızlığa yenilen sen, sen, sen

YALNIZLIK CAMLARI

Açıktayız gözlerimizin ardı kapkara
Bir ayrılışta yıkılıyoruz
Bir ayrılışta bağlarımız kopuyor
Burası İstanbul

Bazı adamlar var şaşıyoruz.
Avuçlarındaki sıcağı nasıl
Düzenlerini nasıl yitirmiyorlar
Şaşıyoruz burası İstanbul

Akşam kuşlarını İstanbul'un
Damlar üzerinden bir kaldırıp
Başka damlara konduruyoruz
Bu camlar yalnızlık camları
Dışardan yukardan gözlerimizle
Bu camlara yağmur yağdırıyoruz

ELLER İLAHİSİ

Ellerini görsem oğlumun
Uzun esmer parmaklı ellerini
Onları özlüyorum
Üç yaşına yağan karda
Kızarmış, ısıttım öpe hohlaya

Ozanda el-ücra çağrışımı yapan
Alucra kışları
Bir elim elinde sabaha dek
Öteki yorganının üstünde
Üşümezdi artık örttüm sardım ya

Görsem ellerini oğlumun
Ardında bağlı durmasa
Kalmasa Alucra sisler içinde
Gevaş'a kurtlar inmese
Cano kızak yap oğluma
Uçar gider göle doğru
Çığ düşer, Artosa salma

Ellerini görsem oğlumun
Dizgini tutarken atının üstünde
Sağrısı yelesi al ürpermede
Ferhan usul usul titrese

Ellerini görsem oğlumun
Yeşil söğüt dalını incelikle
Kuş sesleriyle değiştiğinde
Beş yaşında çalışkan ellerini
Uçtu gitti kitapların ardında
Uçtu gitti kalemlerin ardında

YAĞMURLU

Uzağı ne zaman düşünsem aydınlık
Burda geceler kaldı sen gittin
Geceyle uyku, suyla yosun
Benimle olduğun bilmez misin

Uzak ve beyaz şehirlerden
Bir ince yağmurla gelirsin
Gece bekçisini sokağından
Garibi yatağından çeker alırsın

Bir hikâye bilirim söylerim
Dost yıldızlara karşı ve sabaha doğru
Bu hikâyenin bir ucu sendedir
Kurtarmak isterim kurtarmak isterim
Bütün uçurtmaların ipi elindedir

Cevat Çapan (1933)

KIŞ BİTTİ

"Vedalaşmaların ilmini yaptım ben,
Sürgünlerin uzmanlığını.
Bir vapur nasıl kalkar bir limandan.
Tren nasıl acı acı öter, öğrendim.

Yıllarca mektuplarla yaşadım.
Kaçak tütün, yasak yayın
Larla beslendim
Unutmadım. Unutmadım.

En çok yelkenleri özledim
Bozkırın buzlu yalnızlığında.
Dağlar yoktu, dağlar yoktu.
Rüzgârlara yaslandım.

Çılgın mıydım, tutsak mıydım
Yüreğinde karanlığın?
Kan kurudu –
Ben gül oldum açıldım.

"DÜN GENE O SOKAKTAN GEÇTİM"

I

Eller, eller –
eller uzanır gecede
senden.
Bir sıcaklık yayılır
türkülerinde
bilinmeyenlerin.

Unutabilirdim de.

II

İlk karı bekliyorum gecede
senin sıcaklığından uzak.
Pencereleri düşünüyorum,
yağmurlu günlerimizi,
seni.

Başka rüzgârların insanı
ikimiz,
başka dağlardan esmişiz
bir güne.

III

Sislerin ötesinde olmalısın,
sisli gecelerin ötesinde.
Bilmediğin bir İstanbul düşünde
bir türkü anlamadan dinlediğin,
sonra bir yaz gecesi
mavisini yitirmeyen.

Uykun gelmiş olmalı sevmekten,
yavaşça yağmura dokunmalısın :
bir şehir ki şimdi uzakta bizden,
bir nehir, bir dost
aynı gün sevip vedalaştığımız.

Unutma,
bir Eylül günüdür beklediğimiz
meyve meyve dökülen.
Ben gecelerce özleyen,
sen, bekleyen sevgiyle hep.
Bir Eylül günüyle
bitmeyen.

BOZKIR

Denizi özledik, denizi,
denizin alçalıp yükselişini
külrengi günlerde uçuşan
ak martıları,
büyük sessizlik içinde
geceye doğru
aydınlık, ılık
denizi özledik.

BURÇ

Belki çıkar yollardan biri de bu : gözlerine
bakmak sessizce, bir kıyıda uzaktan
yaklaşan bir gemiyi bekler gibi, elinden
tutmak o sıcaklığı ve yürümek,
yürümek zamanı düşünmeden bastığın
çakıl taşlarının hışırtısında. Hep
söylerdin eskiden, biraz zaman tanısak belleğe,
güzel bir unutuluşa dönüşür, derdin
bütün o top sesleri, toz duman, akşam
bataryada geçirdiğin karanlık nöbet saatleri.

Sana unutulmuş bir çardağın altında
galibarda renkli bir mürekkeple yazıyorum
yeniden depreşen bir sevincin ötesinden.

Çocuklar büyüdüler, uzaklara gittiler,
senin, benim yanlışlarımızın ne yararı
olabilir onlara? Belki onlar da
öğrenecekler umarsız sözcüklerle
eskiyen anılarının dehlizlerinden
kurtulup savrulmayı.
Sorma sakın – bilmek yasak, derdin,
kim bilebilir yazgının bizi nereye
sürükleyeceğini.

O unutulmuş çardağın altında yazıyorum sana,
aydınlık gölgesinde asmanın.
Günler sayılı.

GÖÇ

Ayrılırken
turuncu pancurlarını
aralık bıraktığınız ev –
yıllarca
o açık pencereden girip çıkacak
çocukluk arkadaşın güvercinler
anılarının karanlık odalarına.
Arkanızdan bir kova suyla
sizi uğurlayan komşunuz
her akşam
tencereyi hızla maltıza vuracak
arka bahçede,
bir daha hiç karşılaşmayacağınızı
unutmak için,
sırtını denize çevirmiş,
gözleri dağlarda.

DİLEK-ŞART

Bir gün sana gene yollarda rastlasam,
birlikte kır kahvelerine gitsek,
konuşmasak.

SUSIE PETSCHEK NERDESİN?

İlk kez 1955'te,
Floransa'da karşılaştığımız
Villa Fabricotti'de olamazsın artık,
ne de motosikletle gittiğimiz
Fiesole'de.
Hatırlıyor musun Arno'yu, Eski Köprü'yü,
Santa Maria Novella'nın
serin servili avlusunu?
Tanıdığın ilk Türktüm ben,
sense ikinci kuşak bir Amerikalı,
yeniden Çekoslovakyalılaştıramayacağımız.
Dostluk böyledir işte :
yıllar sonra yediveren bir gül
belleğin çöllerinde.

Kemal Özer (1935)

YABANSI VAKİT

senin vaktin uzun geniş göklerin vaktidir
o batık şehirlerdeki bağbozumlarının
kuğu başlı savaş arabasıyla kimbilir
yola çıkmış hangi öfkesinde tanrıların

kılıçlarımı daha tutmadan soylu kanlar
daha surlara çarpmadan dar baltalarımı
getirip senin vaktine asmış savaşçılar
getirip rum ateşlerinden ağıtlarımı

bir uzak bir başka tan yeridir senin vaktin
yasaklasam mümkün mü gölgeni sabahlara
donmuş denizlerimi kaldırsam geçilmesin

yazgısına açık tutacak kırallığımı
açık tutacak dağ yollarına sağnaklara
senin bir akşamüstü çıkıp gittiğin kapı

BİR YALNIZLIK

seni getiriyor çarşılardan çıkmak
çocukluğumdaki göl şehri
sokaklarında yürüyorum bir zaman
unutsam dokunduğunu ellerime
kimsenin dönmediği bir savaştan

sanki hiç yorulmamış anılarım
aynı ışıkları bölüyor tutsaklar
seslerinde uğultusu uzaklıkların
aynı dağ evini soruyorlar
kapıları başkasına açılan

yıllardır ağırlığını taşıdığım
başkasına anlatılan gökyüzü
anlatılan geyikler av yankısında
konuşmayan sesiyle ölümün
geçtikleri duyarlıklar kırlardan

seni getiriyor o günleri anmak
çağıran başdönmesi deniz diplerine
seni getiriyor çıkınca çarşılardan
dokunduğunu ellerime unutsam
unutmanın gizliliğinde yaşayan

GİTMEYEN

Geçip gider evler, kalabalık sokaklar,
turna sürüleri bulanık göklerden
geçip gitmez o;
bekler damların birinde,
başını kaldırırsın ki senindir.

Geçip gider ince ışıkları gecenin,
belli belirsiz duygular ve şarap,
geçip gitmez o;
bekler evlerin birinde,
içeri girersin ki senindir.

Kovmadan dadanmış ağızları
tanelendiği vakit ekinler,
yağmur gecikince ırmakların
yolunu kesenleri kovmadan
geçip gitmez o.

Bekler iki kıvılcım arasında,
biri ulaşmazsa öteki
uyandırsın küllenmiş uykudan
tutsak kandaki ateşi,
bir yangını başlatsın ki senindir.

Özdemir İnce (1936)

DURUM

Pazar günü geçmek bilmiyor
Birden bir kavak fışkırıyor pencereden
Hızla kapıyı örtüyor bir sokak
Bir kız saatine bakıyor alanda
Gençliğim, güneşim, rüzgârım benim!
Bu çıraklık sabah - akşam sürüyor.

Pazar günü geçmek bilmiyor
Toprağın alnında eriyor güneş
Sevdiğim uzakta ve bir an kadar yakın
Aramızda sessizliğin amansız yasası
Aklımda denizle donatılmış kentim
Alışıyor sevgilim yaprak dökümüne.

Pazar günü geçmek bilmiyor
Nerde o ölüme yürümek öyküsü
Ölüme yürümek, bir tarla açarmış gibi,
Yürümek, genç ve mutlu, yürümek sessizce.

Pazar günü geçmek bilmiyor
Gecenin güne değdiği yerde
Saatler geçiyor parmaklarımın arasından
Paslanmış demir renkli saatler
Taze kan kokusu yoğunlaşır aklımda
Bir pazar, yanmış küllenmiş bir gövde,
Bütün pazarlar gibi geçiyor
Bütün aylar, bütün yıllar gibi geçiyor.

Kentim biraz uzakta, donatılmış bir gemi.

YALNIZLIK

Bir gövde arıyorum ruhuma
giydirmek için,
bir gövde arıyorum
ruhuma dar gelmeyecek.

Bir yüz arıyorum ruhuma,
ağzı altına ve gümüşe kapalı,
adı sanı olmayan bir yüz.

Bir el arıyorum ruhuma,
kum, sel ve yelden yapılmış,
sıkacak bir el arayan
havada süzülen bir kartal kanadı.

NEYİ GÖSTERİYOR ZEYTİN AĞACI

Elli Peonidou ve
Victoria Theodorou'ya

Neyi gösteriyor zeytin ağacı,
acılı güneşimi mi benim,
neyi, akan kanı mı?

Bacım, çeşme, söyle bana,
neden acı çeker benim kadar
karşı kıyıdaki insan
ve neden ancak bir tanıktır zeytin ağacı?

Sözlerimiz kırık,
tuzu biberi yok soframızın,
günler bitiyor
bir kül denizinin içinde,
içinde bir sağır aynanın.

Barış ağacı değil artık zeytin ağacı,
hiçbir şeyi göstermiyor yıllardır,
benim dalayan yalnızlığımdan başka,
yalnızlığından başka karşı kıyının.

BARIŞ

Rüzgâr aramaya çıkan bir ağaçsın,
içinde geyik sesleri barındıran rüzgârları.

Bir şarkının damarlarında yaşıyorsun,
hiçbir kantar çekmiyor seni
dünyanın hiçbir pazarında.

Ana memesi arayan çocuğun ağzısın,
oturman gerek
denizin denize yakın olduğu
bir yerde.

Oluklardan akıyor yalnızlığın
kireç boyalı sarnıçlarda birikiyor,
yağmur sularına karışıyor otların dibinde.

GÜN

Yorgun değilim
seni beklemekten seni düşlemekten geçen günlerden,
yeniden başlasam da bir başka yenilgiye.

Yorgun değilim
ne aşktan ne dostluktan ne de ölümden,
geceye gözlerimi açarak bakıyorum.

Yorgun değilim
ne acıdan ne umuttan ne de korkudan
sonbaharla birlikte kazıya başlıyorum.

Yorgun değilim
ne geçmişten ne şimdiden ne de gelecekten;
bir yalnızlığım vardı, gittikçe aşıyorum.

Hilmi Yavuz (1936)

YOLLAR
VE
ZAMAN

sen bir yalnızlığı koşup gittin de
bir yerde buluşulur diye, belki de...

elbet buluşulur, orda, o yerde...
bir hüzün töreniyle kutlanır
bulunur birşeyler ve saklanır
saklanan Zaman mı, yoksa yol mudur
aranır bahçelerde ve şiirlerde?

kimbilir ki dün'dür, ölgündür kalbimiz
yollarsa her zaman biraz küskündür
yokuşlarda ve inişlerde...
Zaman'dır seni sardığım kumaş
bekledin, örtülsün, ki yavaş yavaş...

erguvandın, kayboldun dilegelişlerde

Onat Kutlar (1936)

CEZAYİR AĞACI

Sevgilim Cezayir beyaz bir duvar
Bir yanı akdeniz öbür yanı nar

Senin nar ağacın
benim denizim
ve duvar

Bir yasemin senin gibi Cezayir
Ve de zakkum benim gibi zehir

Aurès'ten rüzgâr
senin kokunu
bana getirir

Bütün gece Kabylie berberileri
Hurma dallarından denize geçti

Ama nice yıllar
göremedim bile
senin düşlerini

Kurşun kanatlarıyla tarihin
Derin ovasına uçuyor Konstantin

Ve göğsümü bir zeytin
dalıyla okşayan
yüreğin

Bu şiiri sevgilime adadım
Hadj Ali, Benzine ve öteki dostlarım

Kanlı bir gül çizgisiyle
ayrılırken haziran
ve kasım

Mor perdeleriyle Otel Aletti
Bir ateş ağacı gibi yandı gitti

Sevgilim
ayrılık
canıma yetti

Ülkü Tamer (1937)

YENİDOĞAN

1

Mektupsuz koma beni.
Bir daha, bir daha yaz adını mektubun sonuna.
Bana güler yüzünü gönder.
Yenidoğan'ı anlat.

2

Günün hangi saatte battığını görememiştik,
tepelerin arasındaydık çünkü,
sen evlere bakıyordun,
yüzündeki o çocuksu cesareti inceliyordum ben.

Evler dağları sırtlanmıştı
korumak için kendilerini çaresizlikten,
ocaklar yeryüzünün çamurunu yakıyordu.

Klârnetçiler, matbaa işçileri, bakkal karıları dolaşıyordu
günün battığı saatten sonra sokaklarda.

3

Saçlarının her teli bir dinamit fitilidir
yokuşları çıkıp yorgunluğa bıraktığın an gövdeni.

4

Mektupsuz koma beni,
denizi deniz yapan sensin,
ormanı orman yapan sensin,
sensin tezgâhta kan dokuyan,
gözlerinde serçeler yanan,
bir aşktan bir dünya kuran sensin.

Samanyoluna karışır gün ortasında attığın çığlık,
hafta sonlarında yaktığın ağıt,
tabutların ardında yürüdüğün yol,
koparıp yüreğine attığın başak.

Mektupsuz koma beni,
yılların sana öğrettiğini sen bana öğret,
parmaklarının gölgesini gönder.

5

Sevgilim, sevgili dostum,
yaşamayı pekiştiren bir çelik çivi olacak
Yenidoğan'ın acısındaki maya.

Sen o mayadaki umudu gördün.

Yaslar donanmış babaların pencere önlerinde
çocuklarına saksı sulattıklarını gördün.

Cumartesi haftalıksız dönen ağabeylerin
sinemalara kaçak girdiklerini gördün.

Damarlarını fabrikalarda bırakan kızların
nişanlılarında yeni bir yürek bulduklarını gördün.

Nasırların yanıbaşında tarlalar gördün.

Kopan derilerin altında gökyüzü gördün.

Gördün her şeyi,
topladın her şeyi,
acına renk katıldı çeyiz sandığında.

Gülüne dipdiri bir sap takıldı.

6

Mektupsuz koma beni.
Aşkını uzun uzun anlat, utanma anlatmaktan,
senin elin benim elimi tutsun,
birlikte sıçratsın ayaklarımız
Yenidoğan'ın çamurunu,
aynı duvar halısına işlensin ceylânlarımız.

Dostum benim, yokuşlu yolum, düzgün ovam,
günün hangi saatte battığını görememiştik seninle,
tepelerin arasındaydık çünkü,
üstümüze keder çiseliyordu çünkü,
saçak altlarına sığınıyordu çocuklar,
her evin eşiğinde sessizlik vardı.

O sessizliğin marşını öğret bana,
gizli bir pınar gibi toprak altında akan
ama bütün kıtaları dolaşan marşı.

SIRAGÖLLER

Haşhaş tarlaları arasından geçeceksin,
Beyaz ve mor haşhaşları havaya savurarak
Yeni bir afyon bulacaksın kendine.
İşte o zaman beni unutma,
Şairini, onun şiir yazan ellerini,
İçine dizilen sıragölleri,
Kendi kendine konuştuğun seni,
Her şeyi, hiçbir şeyi unutma.

Zakkumlar arasından bir şehre gireceksin,
Aşk şiirleri, tabiat şiirleri, tarih şiirleri düşünerek
Bir dinamit yapacaksın kendine.
Korkma, ateşle onu,
Öldürecek nice balıklar vardır sularında,
Patlamayla dirilecek nice balıklar vardır.
İşte o zaman an beni, yaşa beni,
İşte o zaman beni unutma.

Hatırlanacak çok hüzünler bulacaksın,
Onların tohumunu havaya savurarak
Uzun bir yolculuk yaratacaksın kendine,
Her şeyin, hiçbir şeyin yolculuğu.
İşte o zaman an kendini,
Kıyılarda bile boğulan seni.
Bir saz kuşu olarak gezinen hayaletini,
Çeliğinden kemik oyan gövdeni.

İçinde bir kaçakçı yaşar senin,
Kayıkla dolaşır göllerinde,
Beynine tabanca ve şiir satar,
O kaçakçının bakışını sakın unutma.

O ESKİ BİR GÜVERCİNDİ

O eski bir güvercindi, gittikçe hatırlanan,
O eski bir güvercindi, uçması da iyiydi bana kalırsa,
O eski bir güvercindi, çünkü tenhaydı şehirler,
Benim saçlarıma saklanırdı, benim saçlarım çalılara;
Onu görürdüm göllere girdiğimde, bıldırcın avladığımda akşama,
Gelir ateşime sokulurdu, o eski bir güvercindi,
Başka kimsecikler de yoktu galiba.

Bir başıma sevişen adam mıydım, ben neydim?
Silâhlarımı da severdim, güvercini de,
İnsanları da severdim, hiç görmemiştim oysa,
Ama ben insandım ya, o eski bir güvercindi,
O eski bir güvercindi her şeyi anlamaya.

Nasıl olduysa oldu, sardılar beni birden :
Kadınlar ve erkekler, kemikleri de ortada,
Anlamadım bir türlü, durmadan yürüdüler,
Durmadan toprak kazdılar, şapka giydiler;
Hürlük vardı, verdiler onu, istemek için yeniden,
Belki aldılar geri, beni bağladılar ama;
O eski bir güvercindi, şaşırdı olanlara.

O eski bir güvercindi, bıraktı beni onlara,
Götürmedi kanatlarından bir başka yalnız suya.
Geçti çocuk gölgelerinden, dönmedi artık,
Yapacak işleri vardı utanmaktan başka.

Ergin Günçe (1938 - 1983)

GÖL

Gölü turnayla doldurunca batı yeli
Yüzün daha bir yüz oluyor kavaklarda

Ne kadar güzeldiysen o kadar uzaklardan
Gözlerin deve dikenleriyle kanıyor
Olgun çiçeklerin serinliği
Arkana dönecek olsan

Kiraz dallarında ılıklaşan göle
Yıldızlar getirilip çizilmiş uzaklardan
Vişne çürüğü
Entarin sularda

Yıllar kartal sürüleriyle doğudan batıya
Yaz sonbahar ilkbahar kış
Kaldırıp gitmişsin gri gözlerini gölden
Yüzün kavaklarda daha da büyümüş

Kimse atını burdan sulamıyor
Çünkü hâlâ çocuktur yüzün büyüyen kavaklarda
Kimse atını burdan sulamıyor
Ağzın çakıyla oyulmuş adın mavi bir kamayla

Buralarda tatlı bir korku dolaşıyor yas gibi
Taylarla yağız taylarla fidanlar ile ve
Yüzün kocaman bir çocuk şimdi kavaklarda

Göle batı yeli dadanıyor
Güvercin uçuyor sanki kanatlarında
Ve üzgün güz iklimleri sarılığı
Özlemi oyuncak sanan çocuklarda

Entarin sular vişne çürüğü
Yıllar kartal sürüleriyle doğudan batıya
Yaz sonbahar ilkbahar kış
Dallarda yüzünün şarkısı söylenir

Gölü batı yeliyle doldurunca güvercinler
Yüzün daha bir yüz oluyor kavaklarda

ADSIZ

Adımız bahçenin köşelerinde saklı
Yeminimiz sözümüz sevgimiz
Bu sarı kâğıtta katlı

Güneş işte orda bayram yeri
Sularda ilk cemre
Gökte bir leylek buluyorum

Nedir beni dalgınlığa götüren
Şehirden dönünce onu bulamamak mı
Yoksa bu yaşta ölümden mi korkuyorum

Bahçenin içinden annemin kahkahası.

ÖZLEM

Sokak lâmbalarını tanık gösterebilirim
Yalan söylemem zaten keyfim de yok
Unuttuğum şeylerin adları
Saymakla tükenmez.

Işıkları örtme gelinim
Ay buluta sığmaz olur
Bulutlar yağmura sığmaz olur
Birgün çıkar gelirim.

Çamların ve çobanların
Kurtları dağdan bıraktığı gün
Ben de bu dünyadan çıkmış olurum.

Bir yangın başladı bayram gecesi
Çocuklar çılgın eğleniyordu
Akşamlara kadar düşündüm
Aklım adıma gelmiyordu.

Güneş uzun günlerden öylesine yoruldu ki
Öylesine yoruldu ki hayata karşı sevgi
Çılgınlığı unuttu bütün çocuklar
Kapılar ardına dek kapanıverdi.

Sokak lâmbalarını tanık gösterebilirim
Yalan söylemem zaten keyfim de yok
Özlediğim şeylerin adları
Saymakla tükenmez.

YOKUŞ KASABA

Ben burda onu aradım kimdi nerde tanışmıştık
Her şeyi gömdüğümüz o ılık güneş
İlkin mintanımı yırttım bir çalılıkta
Sonra dalgın kalabalıkta dolaştım

Orda silah atılır tutulan aya
Çingeneler geçer, dağ köyleri
Çökelek indirir, yapağı kavurma
Ve dişli kar, o uzun ova yazlarına

Şimdi vapurdan insem kimse tanımaz
Yollar daralmış okul da küçülmüştür
Yoktur bizim eşek otlakta, arkama dönsem

Biber dizmişler mi tarhana sermiş kimler var
Sokaklarda akan rakılı duman
Akşam olsa ararlar mı
Koşup bahçelere saklansam

Burda bütün gün bakındım şubattı
Parklarda simit yediğim o yalnızlığa
Eski gözlerden biri, eski seslerden

Bari şurda tavşan kanı çay olsa

Metin Demirtaş (1938)

YALNIZ YİĞİT

Camların ardında, saksılarda
Güzel neden olmasın
Büyüsün de bin bir nazla
Yüzünde serpme çiğ
Gülümser gülüşleri çiy
Çiçek sana bakar geçerim

Bir de doruklarda
Karayel, kırağı, ayaza
Yalnız, yiğitçe katlanır da
Uçurur kokusunu halklara
Çiçek seni severim

YALANSIZ

Sevgilerde olmadan
Sevgilerin
Bilmeden ayrılıkları
Ayrılıkların

Ama yattım da yazdım
Mapusane şiirlerini

HASRETİMİZ

Hasretimizin adı
Ezilen halkların dilinde
Tektir anlamı
Ve yürekten söylenir
Söylendiğinde

Böyle olduğu halde
Çok karanlık sözcüklerle
Yapılır tanımı
Çombelerin kelepçelerine

Cahit Zarifoğlu (1940 - 1987)

SEVMEK DE YORULUR

Bir adam bir kadın var içimde iyice anladım
Bana bunu sessizce anlatıyorlardı
Bir yerde onların yönlerinden
alımlı bir zarf katlanmıştı uzaktaki
bulvarların geceye vurdukları
çağırmasız kır günlerini zararsız akrepleri
uzunlamasına yaşayıp yatay bir çocukla kalkan
bir sürü alışkanlıklar taşıyan
insanlığımızın gülüşü yalnızlar çarşısında
çağrılmış gümüş seslerini aynadaki yüzlerin
başkası sevsin diye en seçkin yerine
bir şal gezdirirdi
İnsanlığımıza bir şey getirirdi yalnızlarla

Bir sen varsın hep saçların ağzın
Bir merdiven hücresinde
uzak çağrışımlarla koşardın ya bensem
seni sonsuz gelişinle
saçından tanıyor gülüşünden kaçıyor
eğilip başını içlerimden geçtiğin zaman
uzağa bir yolcuya karşı çıkar gibi
Artık gecikmiş alışıldığım gidişinle
davranılmaz üstünde durulmaz
hiçbir tüfeğe gelmez bir kekliksem

Yüzün soygundan geçmiş öyle bir yerde
durmuş ki bakışın boynun bozgun
üstünden bir nehir geçer gibi
ya gecedir ondan ya bulanık sudan
bir hasta gibi ağrımaktasın

Gelişini aldım onu nasıl harcadım
Denizden bunalıp okyanusa
Selâm çakan vapurun
Aman o ne güzel o nasıl
Sevindik adımına birden parka çekildik
Ve birden nasıl bayram bıyıklı

Bir yaylım herkesin yaydığı bir merhabayla
Eğip başını içlerimden gittiğin zaman
Uzağa bir yolcuya çıkar gibi

Selini üstüme çektin önce
camdan bir mektup dolabının
üst üste sayısız koridorunu yüzüme yakın
başını duvara değdirmiş bir benzetişle
josef ka benzeri bir bakışındı
ya da konuşmayı kesip aman sen
öyle bir gittin ki benimle

Piknik beni sana verdi önce
Gelişen güneş yalnızlıktan bir göze
Eski ellerin
Ve çağlarınla bir şeye uzanmış etin
Ve hançerinle zamana saf durmuş
Son gidişindir bu

Bunların hepsi beni çağırıyorlar sevinçlerimden
Biri denizdir uzun boylu gürültüsüyle
zaten hangisi kavak zürafası değil
biri bütün yan odaları bekler
kuşkulu geçer camlardan
ve bırakır yerini bir koridor bekçisine

Haydi sen bütün onlara git benimle
Son sigaramdın
Gidişin antinikotin

Birden bir şey mutlu eşit piyano çalıyor
Elleri iki çeşit durgun
Gerçi çıkmıyor gelenlerin karanlığa duranların
Suya inen sesleri

Tam şimdi denizinle
bir çakıl taşına yaklaşıyor
kuma çok yakın bütün kesitlerinle
bakıyor ve bunalıyorsun

Tam şimdi ipe koşan
beni elleriyle alkışlayan
ağrıyan bir gün geliyor

SEN KUŞ OLUR GİDERSİN BİR TRENLE

Uzun bir geçmişimiz var
Hiç yorulmadan
En azından bir kere
eğlenceli beşik

ha biz varız
ha biz maskeli balo
Saygıya durup üstün bir gecede
Bir sır payı katlayıp
sade bir kahveden
Keyifsiz bir detayın hükmüyle
ha biz yokuz
ha biz seferde

Ya bu kez ölenleri görmeliysek
Ya sen kuş olup gitmeliysen bir trenle

Parka dolalım
Park bizi alır önce
Seyrimizden bir sabah kazanır
Eğri fakat daha çok eğrilmez bir şoförle
Sayısız rampaya katlanır
ya güneşten daha zengin
sofraya diz çökeriz
ya sen kuş olur gidersin bir trenle

Oysa sergimize kuşlar gelir uzanır.*

Eray Canberk (1940)

AYRILIK TÜRKÜLERİ

I

dağlar ses vermedi silah sesine
ve şehirler kapatmış kapılarını
evlerin içinde bir kin büyüyor
inceden inceye ve günden güne

bir haber sal sağ mısın umutlu mu
yiğidim can kardeşim delikanlım
geçtin mi kırları aştın mı suyu
güvercinim balacam gönül yoldaşım

ilkyaz geçti sıcak sardı her yanı
bir göç var dağlardan dağlara
yu umudunla katılsan kervanlara
ya tanıyanlarla göndersen selamını

bir haber sal sağ mısın umutlu mu
yiğidim can kardeşim delikanlım
geçtin mi kırları aştın mı suyu
güvercinim balacam gönül yoldaşım

ince bir kız tutuyor yasını
belki saçları sarı belki saçları kara
resmin bile sarardı duvarlarda
ve örselendi kenarları

bir haber sal sağ mısın umutlu mu
yiğidim can kardeşim delikanlım
geçtin mi kırları aştın mı suyu
güvercinim balacam gönül yoldaşım

oğlunun iri damlaları andıran gözlerinde
babasız çocukların kırgın sevinci
yaşından önce büyüyecek belki
senin dingin ve düşünceli resmini gördükçe

bir haber sal sağ mısın umutlu mu
yiğidim can kardeşim delikanlım
geçtin mi dağları aştın mı suyu
güvercinim balacam gönül yoldaşım

AYRILIK TÜRKÜLERİ

II

doğduğum yerden kopup
doyduğum yere vardım
her şeyimi unutup
yarama tütün sardım

selam benden eşe dosta
karın yorgun oğlum hasta

sızlayarak kapandı
görünürdeki yara
gurbet yeni dert açtı
acı kattı acıma

turna değil yardan haber getiren
heves değil beni sizden ayıran

hemşeriyiz belki de
özlemimiz de aynı
gelmişiz yaban elde
alın teri kolay mı

beyaz mendil sıla gibi koynumda
işsizliğin zalim ipi boynumda

Metin Altıok (1940-1993)

SONRA GİT

Bunları yap, sakın unutma;
Mum yak bir aşkın sıcak anısına,
Suyla hesaplaş, rüzgâra sür yüzünü,
Cesedini bul bir yokluğun kıyısında.
Bunları yap, sakın unutma!

Yasını tut, günlerce ağla.
Mandalı düşmüş bir kapak
Göğsünün kuşsuz kafesinde,
Tak tak vururken sızlayan boşluğuna,
Yasını tut, günlerce ağla.

Sonra git yeni bir aşkı bulmaya,
Bir yağmur sonrasının
Duru aydınlığında,
Yıkanmış avlun, dinmiş uğultunla.
Sonra git yeni bir aşkı bulmaya.

MEKİK

Şimdi aşk kaçmış bir ilmektir gövdenin örgüsünde.
Uykusuz bir gecenin çitlerine takılan.
Sökülür durmadan uzayan ipliğiyle,
Sarılır mekiğine sabahın
Ürkek bir güvercin halinde.
Ve sen eksildikçe o güvercin tamlanır
Kanatlanır böylece köpüren özlemiyle,
Uçar gider geçmiş bir günün ardından,
Bir tüy kalır geriye senin bittiğin yerde.

Egemen Berköz (1941)

BASİT BİR YALNIZLIK DA YETERDİ

Basit bir kareli defter de yeterdi
Samatya istasyonunu anlatmak için
akşamı beklerken
beklerken parçalanmış umutları
biraz önce yağmur yağmış o istasyon
hüzün dağıtırken
uzaktan bakanlara bile
kıyı yolundan geçenlere
ve yolculara ki hüznün kendisidir
biraz şairdir akşama doğru
anlayışla bakar istasyon şefi
hafif gülümseyerek
ve aldırmaz bile
ve birden gün geçer
aldırmaz
tirenlerle yolcularla yüklerle
biletlerle pasolarla geçer gün
ve Egemen Berköz evine döner
Kupkuru yüreği hüzünden
hat boyu kırık dökük ev içlerinden akşama doğru
bir gün bir kadın çamaşır asarken memelerini görmüştür
bir gün don fanle bir adamı sabah sabah pilav yerken
bir gün her gün çocuklar görmüştür kirli ve arsız
bir gün her gün insanlar biletler istasyon memurları
ve bir gün Egemen Berköz evine döner
Sabah midesi bozuk
öğlen fasulye kılçıklı
bir parti satranç oynamış
iki metin yazmış
Pavese'den birkaç sayfa okumuş
birkaç çıplak kadın resmi bakmış
pencerede birkaç dal ağaç
ve birkaç ondört onbeşinci kat uzaklarda
rüzgârda perde uçuşmuş durmuş
sonra aklında kaktüsleri
sonra Ben Shahn'nın ve Amerika'nın insanları
sonra Töbder'in ve Türkiye'nin insanları
sonra çantasında bir ufak yeni
sonra elinde bir küçük kavun

sonra içinde kıpırdanan bir şeyler
Egemen Berköz evine döner
Tirenden inip istasyondan çıkıp
istavritlere kolyozlara bir göz atıp
tırmanır Mütesellim yokuşunu
tırmanır Ünal apartmanının merdivenlerini
düşünür ta beşinci kat onaltı numaranın kapısına kadar
düşünür basit bir kareli defter de yeterdi

basit bir kareli defter de.

BU BİR OYUN

Dağlardan sonra köyde
yazmak, yazmak
diyorum, bak bunlar benim
balıkçı meyhanelerim. Ve denizle ayın
bile kurtaramadığı dirliğe
ve uzayıp giderliğine dayanan
dağların, türküler
bilen. Benim
süren bu garip geceyi şiire
bak bunlar benim yalnızlık bakışlarım
ayışığında toprağa koşan.
Şiirlerim. Soluk
bir ağaç çizgisi, uğultu. Belki
sabaha kadar

Kopup gidiyor benden
bak gölgem, ey pas kokan
ağzıyla
bir sabah unutturan sonsuz
tadını kendimle
ve şarapla susmanın
gürültüyle
en çoşkun dizelerimi, gürültüyle
alıp gidiyor benden
bak İstanbul. Soluk bir ses dünyası.
Bak bunlar benim yalnızken
kullandığım bakışlar
bazan kullandığım eller, beyaz

bir kâğıt,
belki sabaha kadar uyanık kalmak pahasına.
Şiirler. Soluk
bir ağaç çizgisi, uğultu. Kar
dışarda kar, alacak
gözleri kar, bak ay dolanacak
Muş ovayı ay
belki sabaha kadar şiir yazmak pahasına
İstanbul. Soluk
bir İstanbul radyomda.

YALNIZLIKLAR! YALNIZLIKLAR!

Genç yaşta vurulup düşen şairlerin öcüyüm ben
hayatın kurşunuyla
kentsoylu hayatın

Jozsef'in Leopardi'nin Uslu'nun Rimbaud'nun öcüyüm
yoksulluğun oğlu Jozsef'in, ezik
kambur ağlamaklı Leopardi'nin, hınçlı
yiğit yumuşak Uslu'nun, anılar anılar
ilenen Rimbaud'nun, kara zehir
öcüyüm ben
hayatın kalleşçe kurşunlayıp düşürdüğü
hayatın ağır ağır sarıp öldürdüğü
tüketici hayatın

kardeşlerim, kucaklayıp gözlerini öptüğüm
Attila
Giacomo
Muzaffer Tayyip
Arthur
silahlarınız burda, ellerimde
geçmek için yeni ellere

Ataol Behramoğlu (1942)

PARİS ŞİİRLERİ I

Yalnızım bu ıssız Paris akşamında
Yağmur çiseliyor kapanık göklerden
Yalnızlığı daha daha da çoğaltan;
Bir sığınak gibi dönerken odama
Yaslı bir yürekle, yepyeni kanayan,
Yalnızım bu ıssız Paris akşamında

Bırakıp gitti mi beni şiirlerim
Yitik bir gezginim şimdi buralarda
Köklerim nerede, kendim neredeyim
Bulvarlardan bir düş içinde geçerken
Solunurken boğuk havayı metroda
Bırakıp gitti mi beni şiirlerim

Kahvede yandaki masada bir kadın
Cigara üstüne cigara yakarak
Mahzun gözleriyle camdan bakıyordu
Mahzun gözleriyle, mavi ve çocuksu
Teni ipek gibi beyaz ve duruydu
Kahvede yandaki masada bir kadın

Paylaşacak bir şeyimiz olur muydu
Birlikte çıksaydık o ıssız bulvara
Sicim gibi yağan yağmurun altında
Yürüseydik başka bulvarlara doğru
Cigara üstüne cigara yakarak
Paylaşacak bir şeyimiz olur muydu

Ne anlatır ona benim uzak ülkem
O başka köklerin üstündeki fidan
Ben başka köklerden kopup gelen adam
Kahvedeki mahzun mavi gözlü kadın
Dudaklarında bir hüzün kıpırdanan
Ne anlatır ona benim uzak ülkem

Paris'te bir şiir denemesi işte
Kendimi anlatmak ve gördüklerimi
Sesimi toplamak böylece yeniden

Şuraya buraya dağılan sesimi
Yüreğin tıkanan yollarını açmak
Paris'te bir şiir denemesi işte

Yine de o kadın, mavi mahzun gözlü
Dudaklarında bir hüzün kıpırdanan
Odur bu şiirin aradığı imge
Apollinaire ya da Baudelaire görselerdi
Mutlaka bir şiir adarlardı ona
Yine de o kadın, mavi mahzun gözlü

Bu Paris akşamı hüzünlü ve ıslak
Yalnızlığı daha daha da çoğaltan
Böylece bir şiir kazandırdı bana
Daha doğrusu bir şiir müsveddesi
Mavi mahzun gözlü bir kadın imgesi
Paris'ten, akşamdan ve ıssız yağmurdan...

KIZIMA MEKTUPLAR

1

Küçük kızım küçük kızım küçük kızım
Işıl ışıldın son gördüğümde
Mutluydun, güvenliydin

Oysa seni son kez görmeye gelişimdi
Ayrılık öncesinde.

Nerden bilecektin bir öksüz olduğunu
Daha o anda, nerden.

Öptüm yüzünü, gözünü
Uzaklaştım sonra bir kaçak gibi
Evimizden, mahalleden.

Kaldığım odanın inik pancurlarını
Sert bir rüzgâr dövüyor şimdi
Küçük yüreğinde tanımsız kaygılar
Sen de beni düşünüyorsun belki.

Uzun bir ayrılık var önümüzde
Aylarca, belki yıllarca sürecek olan
Ben ya tel örgüler arkasından
Bakacağım sana yine
Yüzünü, ellerini
Öpüp koklayamadan
Ya da uzakta, bir sürgünde
Sesinle yetineceğim sadece.

Evimizde, bir gün önce
Karanlık bir önseziyle
Banta aldığım o türküleri
Yeniden karşılaştığımızda
Söyler misin bana yine

İçimde bir katran acılığı var
Başımda bir ağrı
Ancak senin elin dokunsa geçer
İçimde bir katran acılığı var
Zifir gibi bir keder

Bilsem senin büyümeyeceğini hiç
Bekleyeceğini beni
Öğrendiğin o türkülerle
O dört yaş şirinliğinle
Katlanırdım yıllar sürecek acılara
Hapise, sürgüne

Bana bütün acılardan
Bütün ayrılıklardan
Daha acı gelecek olan
Benden uzakta büyüyecek olman

Ben ki ruhunun, bedeninin
Her milimetreciğinin
Büyümesini görmek isterdim
Ellerimin sıcaklığında
Bir çiçeği
Büyütür gibi özenle

Küçük kızım küçük kızım küçük kızım
Ne olur bekle dönüşünü babanın
Seni çocukluğunda
Biraz daha sevebilsin

Ey uzun ve
Ağıtlı gece
Ey
Acıyan tomurcuğu sevginin...

NİCEDİR ÖZLEMİŞİM

Nicedir özlemişim
Bu rüzgârı
Hani Doğu'da eser
Bahar akşamları

Nicedir özlemişim
Bir elma ağacının
Dibine oturmayı

Nicedir özlemişim
Şoseleri, dağları

Nicedir özlemişim
Bir dosta sarılıp
Ağlamayı

Süreyya Berfe (1943)

SENDEN SONRA

Ayrılık sesine benzedi uçak sesi
onun kadar uzun bir ses.
Havalanan
kaybolan
geri dönen bir ses.

Sevgililer
geçip gidin akşamın içinden
kendi akşamınıza.

– Nedir ayrılık delikanlı?
– Kara, sıcak bir duman.

Ayrılık, yığdı bulutları üstüme
İnsanlar uzaklaştı
söz bitti.
Yalnız baykuş öttü kuşlar içinde.

Sevgililer
geçip gidin akşamın önünden
kendi akşamınıza..

– Nedir ayrılık delikanlı?
– Boşalmış bir şehir.

Ayrılık, saplandı yüreğime
ölünceye kadar doymayan canavara
avutulamayan hırçın çocuğa

Sevgililer
geçip gidin akşamın yanından
kendi akşamınıza.

– Nedir ayrılık delikanlı?
– Yuvalarına girmeyişi güvercinlerin.

Ayrılık, vurdu sırtıma kızgın demirini
ufukta durdu
soğudu geldi
kırdı kapıyı girdi içeri.

Sevgililer
geçip gidin akşamın yolundan
kendi akşamınıza.

– Nedir ayrılık delikanlı?
– Çığlığı bedenin.

Ayrılık rengini aldı kanım
nasıl oldu bilmiyorum.
Kara
durgun
akmıyor.

Sevgililer
geçip gidin akşamın üstünden
kendi akşamınıza

– Nedir ayrılık delikanlı?
– Rüzgârsız havada yıkılması bir ağacın.

Ayrılık, duymadığım şarkılar söyledi
yas çiçekleri taktı boynuma
karıştırdı birbirine günle geceyi.

Sevgililer
geçip gidin akşamın altından
kendi akşamınıza

– Nedir ayrılık delikanlı?
– Bahçıvanı, çiçeksiz bir bahçenin.

Ayrılık o gün atma atlayıp gidecek
başka ovalara
dört nala.
Adını bile unutacağım o ihtiyarın.

Sevgililer
buyrun gelin akşamla beraber
bizim akşamımıza.

– Neydi ayrılık delikanlı?
– Hiç. Benden kaçması ihtiyar bir atlının.

İsmet Özel (1944)

SEVGİLİME BİR KEFEN

Alçak sesle uçuyor üzerimden
saçları kına yakılmış bir kadının mihrâbı
bu gövermiş güz günleri çıldırtır
çileden ve kitaplardan çıkartır insanı
urlar, karınca cesetleri
titreyişlerle örtülür üstüm
merak
bir devrimcinin hazırlığıdır
ve alçacık bir sesle uçar üzerimden
kanser, begonya, ölüm.

Beyaz tülbentler camın arkasında
ve çıkarılmış insan gözleri
kırk batman ağırlığında sahici insan gözleri
bağrına taş basan ana
o ananın ölüsünden kalkan toz
ey acılar gardiyanı, ey güz günleri.

Bir isyankâr çetecinin yağmuru altında
kendi kavruk güzelliğimi yumrukluyorum
kulunç gibi giriyor öğleden sonraları cumartesinin
umudum
ki hırçın bir hayvandır durmadan
kalgıtır bonknotları, miting alanlarını.
Ve tarçın kokusu ve yorgunluklarla
oturduğumuz evleri tıkayan
merak
bir devrimcinin hazırlığıdır.
Yıkanır bazı bakır dövücüleri çarşılarda
şakırtılarla sürüklenir bazlama açan kadınlar
dibeklerinde inatlarını döven
hınzır umutlarını döven kadınlar şakırtılarla.

Benim harcım değil bir yar sevmek gizliden
her yanım bin türlü merakla dalanmakta
o loş buhur kokuları, analarımız
aşererken toprak yiyen analarımız
yüreğimin palamarlarını çözüyor aya karşı
gökçe sancım zonkluyor bileklerimde
zonkluyor talaşlar, talaşlar
şakağıma vuran balyozun talaşları.

Refik Durbaş (1944)

GECE GEÇER

Bu kaçıncı cıgara üst üste yaktığım
kan ve katran
zifiri gece
üst üste uyumadığım zincire vurup karanlığı
yalana ve nefrete uyup
delirip dellenmeye
boşluğa kan yağmur sularına
kar
ve
fırtına boran
uçurumları dolduran yalnızlığıma
yıldızlara kurduğum tuzağına acının

Ne bankerde batan bankada yatan para
ne ter içinde kalmışlığın sabah işe giderken
ne sevgilim sevgilim mavi düşleri geleceğimizin
çocuklar ve yıldızlar
boş ver
gece geçer yıldızlar düşer
çocuklar çiçek açar naylon saksılarda
çocuklar sokaklarda
umut
bir başına terkeylemez insanı koyu karanlığında
yanıbaşımızdan geçerken günler ve güller

Güven insana acı çekene çektirene değil
hüznün hasadını devşirene
yalnızlığın hasını bilene
umudunu unutmayan uçurumlara
çocuklara yıldızlara aydınlığa
güven bana sevgilim
onura güven
sevgine güven
sevdana

Dudağımın kıyısında her zaman bir cıgara
kan ve katran
kül

zifiri gece
çocuklar çocukluğum
kanını emeceğim özlemin
özlemin kanımı emecek
sevdim seveceğim

Boş ver gece geçer ateşi söner nefretin
zerresi kalmaz külün cıgara da biter elbet
kavuşulmaz yollara mı gidersin. Git

Ben kalırım gecede kalır çocuklar
çocukluğum
kalır benimle gece

Git

DİLEKÇE

Anılardan ses koridorlarından değil
aydınlıktan, umuttan gelirsin
rüzgârlara serinlik fotoğrafları
karanlığa bulutlar düşer
şafağın kalesini yıkar da giderim

Dağlar uyanır
sokakları akşamdan, kuşları çığlıktan
seni yalnızlığımdan dokurum
dağılır şehrin yanağındaki gül lekesi
balkonlara çocuklar asar da giderim

Soyunsan yüzünde nergisler açar
memelerinin ufkunda
kuş olur boyarım dudaklarını şehvete
sevdalar, zulümler biter birgün
yaz gelir dağları okşar da giderim.

Gökyüzü kuşların gelinliği
senin gelinliğin evlerdir
sevdam
bir deli şehirdir yüreğimde
yüzüne şiirler oyar da giderim

Hasretimden elbiseler biçerim sana
gelir dalgınlığıma yaslanırsın
karanlık heykeller, serinlik tacirleri
ucuz anılar ağlarken ardımda
yanağını usulca öper de giderim

Elbette dahildir sevdamıza
milli savunma vergisi
ve yalnızlığı anlatan şiirler
gökyüzü aydınlık, su serinse şimdi
Yüzümü ayrılığa çizer de giderim.

KİMSE HATIRLAMIYOR

Kimse hatırlamıyor adımı
Bahar gelmiş. Balkonlar serin
Annelerin çocuk ambarı balkonlar serin
Su dalgın değil. Bademler açmış
– Sahi kaç yıldır yalnızım ben
Çiçekler çürümüş saçlarımda
Bembeyaz uzun kuşlar da uçmuş fotoğraflarımdan
Bulutlar da
Yüreğimde karanfillerden damıtılmış bir yas
Yaşıyor muyum acaba?

SÖZ

Yazılsam ayrılığın menziline
söz nereye uçar
yalnızlık nereye sensiz
nereye acılar

Nereye uçar gökyüzü
ses nereye uçar
öyle sevmişim ki seni
ölüm nereye bensiz

Nihat Behram (1946)

YÜRÜYÜŞLER (1)

Mandalin bahçeleri ilkin kokuyla büyülenir
bir kuş vardır güneyde
sıçrayıp daldan dala
incirlerin olmasını bekler

Yapraklar arasından fışkıran nar çiçekleri
sanki senin avcuma düşecek gibi duran
dudaklarındır

Limon fidanları
toprağında nazlanır
portakallar
boy ölçüşemez yüksekteki çamlarla,
muzlar
duvağına düşkün
bir gelin gibidir.

Dağların denize bakan yamaçlarında
seni düşünerek dolaştıysam
ay gömleğime sürtünecekti elbet
yörük gençlerinin
boynunda gibi ışıldayan yıldızlar da

Meşelerin altında
bin bir renk kuşanmış
bir sürü kuş cıvıldaşır
deniz
ıslak bir rüzgâr olup
dağları sevgiyle sarar,
ıssız ormanlarda
geceleri çamlarla konuşaraktan
sevişen böcekler vardır

Daha goncadayken
üzümle anlaşan yağmur
serin yaylalarda
yeni doğmuş
kuzu seslerine yağıyor

Sanki yanımdan geçiyorsun bunları anlatırken
turuncu entarinde çırpınan bir keklik kanadı
bileklerinde kıvır kıvır asma sürgünleriyle

BİR VEDA HAVASINDAN AYSIZ SEVİNÇSİZ KELİMELER

Yıllarımın en acar
en uçarı
duyguları
nasıl da
yüreğimin en kırçıl
en acımsı
yaraları oldular.
Bu ne yaman
bir rüzgâr?
Sanki gök
bir uçurum..
Bulutlar
kırlangıçsız
ışıksız..
Kırağı vurdu kıra..
Dal sızlanıp kurudu..
Köreldi
kökleri nanelerin..
Itır
kokusundan soğudu..
Bu ne sakar bir duygu?
Bir yanı
yangınlanır
parıldar,
bir yanı
canatar solgunluğa..
Kırağı vurdu..
Söndü ateş böceği,
dağıldı ürpertisi ruhuma..
Bir karartıdır artık
en körpe tomurcuğun
en narin gözeneği..
Elveda nazlı bebek..

Elveda kelebeğim..
Yüzünü gecelerin
ıssız boşluğuna gizleyip
için için ağlayan
yanık gelin
elveda..
Yazık ki
bağrımda uğuldayan
huysuz
uykusuz kelimelerle
bu son tutuşum seni,
bu sana son bakışım..
Geçip gidiyor işte
günler
hiç durmadan..
Dilerim
tozlanmasın yeniden
özlemindeki uyum,
o hırçın inceliğin
karlanmasın bir daha..
Ne benimle acılan
ne ömrün acılansın..
Bağrımda uğuldayan
aysız
sevinçsiz kelimelerle
bu son tutuşum seni
bu sana son bakışım...
Elveda mavi çiçek..
Elveda tarla kuşum.

Ahmet Telli (1946)

HÂLÂ KOYNUMDA RESMİN

Sımsıcak konuşurdun konuşunca
ırmak gibi, rüzgâr gibi konuşurdun
yayla kokuşlu çiçekler açardı sanki
çiğdemler güller mor menevşeler açardı
Sımsıcak konuşurdun konuşunca
Hâlâ koynumda resmin

Dağları anlatırdın ve dostluğu
bir ceylan gibi sekerdi kelimeler
Sesini duymasam çölleşirdi dünya
dağlar yarılır ırmaklar kururdu
bulutlar çökerdi yüreğime
Hâlâ koynumda resmin

Gün akşam olur elinde kitaplar
ve bir demet çiçekle çıkıp gelirdin
bir kez bile unutmadın 'merhaba' demeyi
ve en yanık türküleri nasıl da söylerdin
bir dostun vurulduğu gün
Hâlâ koynumda resmin

Kaç mevsim kırlara çıkıp
çiçekler topladık mezarlar için
Belki ürküttük tarla kuşlarını
belki kurdu kuşu ürküttük
ama aşkı ürkütmedik hiç
Hâlâ koynumda resmin

Ve hâlâ sımsıcak durur anılar
sımsıcak ve biraz boynu bükük
Ne varsa yaşanmış ve paylaşılmış
yasak bir kitap gibi durmaktadır
ve firari bir sevda gibi
Şimdi duvarlarda resmin

İsmail Uyaroğlu (1948)

BİR EYLÜL GÜNÜYDÜ

Beyaz bir şiir
Yazmak istiyorum sana
Sevgilim orda mısın
O bankta mısın hâlâ

Hâlâ ıslak mı alnın
Öpmüştüm hani, hatırla
Ve sen yumuşacık gülümsemiştin
Sokulup bir kedi gibi
Koltuğumun altına

Sonra da durup dururken ağlamıştın
Bir eylül günüydü
Ne olur bir kez daha gülümse
Ne olur bir kez daha ağla

Dönülmez geri, biliyorum
Hele bunca yıldan sonra
Ama seni hâlâ seviyorum
Bu şiirim için
Bağışla beni sevgilim ve anla

Barış Pirhasan (1951)

IV
Şimdi saçlarımı okşuyorsun
Parmak uçlarıma ve boynuma dokunuyorsun
Dudaklarınla avuçlarınla ve kestane bakışlarınla
Çözüyorsun ilmeklerini dokuduklarımın
İplik iplik tel tel okşuyorsun
Canımı yakarak
Halkı isyana teşvik ederek
Aklın ve şehvetin fırtınasıyla
Ama bir gün değiştik diyeceksin
Gitmişsin bu sen değilsin diyeceksin
Bitmişsin bu başka bir şey diyeceksin
Duymuyorum sesini yükselt diyeceksin
Görünmüyor ne çıplaklığın diyeceksin ne giyinikliğin
Elveda sevdiğim elveda hiç anlamadığım elveda sonsuza dek
yitirdiğim...

GÜVERCİN KIZ

Yazlık sinemada
diz dize oturmuştuk
cin gibi bir kız
avuçlarımızda transistörlü radyo
fısıl fısıl fısıl
umurumuzda değil filmde kimin
kimi neden öldürdüğü
kalabalık karanlık ağaçlı yolda
eve sürüklenirken sıcak
avuçlarımızda
radyo eriyip gitmişti çoktan.

Herkes kendi evinde yatmaya gittik
"güvercin kız" diyordum
nerdeyse ağlayarak
üstüme gömleğime ellerime
döktüğü ılık tüylere bakıp.

Enis Batur (1952)

BEKLEYİŞ

Cehennem kimdir demiştiniz?
Keder kuşlarını ben de gördüm
flütün ucundan bir oraya bir buraya
evet, biliyorum, herşey benim düşgücümün
şeyi, nasıl söylenebilir, bu kelimeler
böyledir işte : Tam tutacakken..

Yağmur yürüyüşüne çıkmıştık o gün,
unutmam ben ayrıntıları, kimdi
hatırlamıyorum tabii, ne önemi olabilir
isimlerin, evet yüzünü de getiremiyorum
gözümün önüne, eylüldü, eylüllerden
biri, cehennem kimdir diyordunuz?

SON İNATÇI BULUT

Siz olmadan
çökerdi bu yaralı köprü.
Bu yabanıl av kuşunun tüylerini
parlatan ışık doğmazdı
siz olmadan
ulaşamazdı yerine bu ok
bu salkım
bu salkımdaki taneler
olmazdı
siz olmadan
olan.

Geçer, geçmez
siz olmadan önce yaşanmış
bir hayatta
ben ölmeden yetiştiğiniz
ağaca inen yıldırım :
Geçer gider bütün yolcular
ellerindeki biletler artık
geçmez, diyecektim.

Siz olmadan
olmamıştı hiç : Geçtiğim
köprüden geçmemiştim
kendimden
siz olmadan önce
Geçmiş geçmemiş
kim bilir kim anlar kim
görür ne farkeder
nereden bilecektim?

Siz olmadan geçiyordum,
geçecektim. Kaldım şimdi,
kan içinde, tufanın eşiğinde,
ümitsiz ama sevgili.
Geçmiştim siz olmadan,
geçmiş miydim unutmuştum bile :
Geçer geçmez şu son inatçı bulut
içime bıraktığınız simsiyah güneşten
ilk kez doğup gelecektim.

KARTPOSTAL ARKASI

Leslie için, gene

Unutmadım Ravenna'lı kadınları,
unutmadım : Duvardaki uçuk mozayık
aklımdaki parçalanmayla buluştuğunda
boşlukta dağılıp yeniden kurulan figürü
unutabilir miydim, unutmadım hiçbir
ayrıntıyı – ben ki bütün parçaları iyi
tanırdım ama bütünü hiç anlamadım.

Unutmadım hiçbir şeyi Rilke'nin eline
batan dikeni de, kendime yenik düştüğüm
o tuhaf zar oyununu da unutmadım seni de,
Ravenna'lı kadınları da – bir kış sabahı
herkesin içinden akıp gitmeye aday olanı
topladım ve sonsuz bir sağanağa akıttım.

Unutur muydun, benimle geçsen benimle
geçtiğin köprüden aynı anda – aynı andı.

Erdal Alova (1952)

ÜÇ ERİK AĞACI

Mektubum karşılıksız kaldı.
Acı, üzünç
hüzün, ezinç
kuruntu, kaygı
daha çok yalnızlık
karamsarlık
karaduygu
alınganlık
ve adını bilmediğim
ya da henüz adı konulmamış
duygular yaşadım
boş posta kutusuna bakarak.

Bahçemde üç aldanmış erik ağacı.

KARADUYGUN

İçinden konuşa konuşa
bir gün unuttu konuşmayı.

Erol Çankaya (1953)

BİR BAŞINA YOLCULUK

Sana ulaşmak için yüreğim ürpererek
Çılgınlıklar yüklenerek yollar aştım
Bir kış günü. Dağ geçidi. Ağır akan su
Gözlerini ansıtan çiçeklerle dalaştım

Bir kış günü. Dağ geçidi. Ağır akan su

Yolcuya şiir ve şarkı gerekirmiş
Bir de anıların yakıcı uğultusu
Camın buğusunu sildim tepelere baktım
Buzu parçalayarak bir çiçek açıyordu

Bir kış günü. Dağ geçidi. Ağır akan su

Sis şakaklarımı inatla ovalıyorken
Çamlar parçalıyor koyak diplerinde onu
Yanımsıra sis ve orman akıyor ve orman
Sis bendeki ormanı dağı tutamıyordu

Bir kış günü. Dağ geçidi. Ağır akan su

Sabah bir bulut olarak bırakınca beni
Usulca koyduğumda yüreğimi toprağa
Gerilerde kalacak ayrılık korkusu
Buzlar çözülebilecek bakışlar altında

Bir kış günü. Dağ geçidi. Ağır akan su

Unutmadan bir bir yaşadıklarımızı
Yalnız olunmadığını insanlar arasında
Bütün aşkların gücüyle kalabalıkların bütün
Çarptırıp yüreğime coşkuyla geliyorum

Bir kış günü. Dağ geçidi. Ağır akan su

Sıyrılarak geliyorum dağ yalnızlığından
Sis dağılsın, dağılsın artık gözlerinden
Gül de yüreğime yağan karlar erisin
Gözlerinde uçuşsun bunların uğultusu

Bir kış günü. Dağ geçidi. Ağır akan su.

YÜREK TELİ

Günler geçer Erzincan'da
Yağmurunda bulutunda
Dalar gider gözlerim
Çiçek açar imzasında.

Geceleyin koğuşumda
Hiç bitmeyen sigaramda
Bir türküyle hatırlanır
Çiçek açar imzasında.

Günler yığılır ranzamda
Nöbetimde, ter uykularımda
Mektubu gelir okurum ya
Çiçek açar imzasında.

Günleri sayıp kalınca
Yüzü birden bastırınca
Sesi gelip duyulunca
Çiçek açar sol yanımda.

Ali Cengizkan (1954)

YENİ MEKTUP

Seni severim, dediğinde duydum
İplerde parça parça sevgimi.
Ne zaman bir mektup alsam...
Sonuçsuz ve saçma kederimi
Senin sözlerinde kuruttum.

Mektupları yakmalı,
Sevgilerden yoruldum.

Hergün güneşin doğuşu var ya,
Sabah beşte şehri koklayacaksın.
Nerde bir güzellik görsem...
Her an yeniden başlayacaksın,
Sürükleyecek yürek var ya.

Pulları ne yapmalı?
Pulları kullanmalı.

OLMAZ ASU

Kuşlar insan değildir, ötmüyorum.
On mu vardı ayrılığa, on iki miydi?
Fıstığı rakıyla soyarak yiyin.
Bir miydi yaşanılan yoksa iki miydi?
Yalan da söylerim, kuşları anlıyorum,

Her şey yaşanmalı mı, bilmiyorum.

Kendimi senin yerine koyuyorum.
Ankara'nın havası bir yapışkan,
Çekerim, çekerim hiç bitmez
Yaprak ve yoğun siste savrulan
Seni ayrılacak kadar seviyorum,

Her şey söylenmeli mi, bilmiyorum.

KÖSNÜL SEVGİ

Benim gönlüm hep sendedir, anımsarım.
İlk görüşümdür ceren isimli dükkânı.
Gümüşçünün önünde iki sevgili bekler,
Menekşe kokusudur duyduğum bayram sabahı.
İçilen çaylar ve sevgiler hep yarım.

On bire doğru bir telefon umarım,
Kulübede çocuktur kulaklığa ulaşan.
Her görüşmemiz birleşmeydi, şimdi
Kumrunun gölgesidir kaldırıma yapışan.
Benim gönlüm hep sendedir, anımsarım.

Elimde değildir, çünkü, sen unutsan,
Kumrunun gölgesidir kaldırıma yapışan.

ADINI GELİNCİK KOYDUM

Sonra yürüdüm hiç geriye bakmadan
Piyangocuları, kebapçıları, biracıları bırakarak
Bacaklarının kalınlığını falan bırakarak.

Kendimi sorguladım çırılçıplak.
Bağırsam dağlar bağırırdı, yatsam odalar
Sigara sardı beni, korku sardı; ama işte o kadar.

Babasına giydirdiği mavi tulumlar...
Kirpiklerinin kendinden boyalı gibi duruşu...
Gövdesinin bir anaya andaç oluşu...

Yatsam her saat erkendi, kalksam geç,
Bir kızı sevmek buydu işte, üzgün ve güleç.

Hüseyin Ferhad (1954)

TROYA

Yıldızlar uçuşup duruyor üzerimizde
kanat çırpışlarının çıtırtısını duyuyoruz,
sesler okyanusunda dilsiz Homeros gibi
kendi kendimizle konuşuyoruz.

Batık deniz ülkelerinin bir mezar kazıcısı
"bu" diyor, "en sonuncu Pallas Athene"
günışığının uzun saç örgüleri çözülüyor
yüreğimizi çıkarıp atıyoruz önüne.

Gecenin karanlıklar sağıcısı ay
süt güğümünü boşaltıyor yamaçlardan aşağı,
yalnızlıklar güdücüsü olan bizler
kalıyoruz ovada elimizde kırık bir kaşağı.

ESKİ DOSTLARIMIZ

Fenikyeli gemiciler gelirdi limanlarımıza,
şarap tulumlarıyla değişirdik İbrani tanrılarını.
Mısırlı fellahlara benzerlerdi gülerlerken
iki yana açınca dövmeli kollarını.

Fenikyeli gemiciler gelirdi limanlarımıza,
gözlerinde güvercinler uçuşurdu martıların kanatlarına tutunarak.
Ne alırdık, ne verirdik iyice anımsayamayacağım şimdi
ama, dalgalı saçlarına takılır kalırdı bir şimşir tarak

Fenikyeliler gelir giderdi kıyılarımızdan,
limanlarımızda konaklarlardı arada bir.
Günışığında takılır kalırdı kirpikleri ülkelerini sorduğumuz zaman
ki, anlayamazlardı bir türlü "ne nedir?"

Fenikyeli gemiciler gelir giderler yine
konuşur, koklaşır, özlem gideririz.
Tuzlanmış balık satarlar bize, buhur, amber ve misk;
önlerinde belli belirsiz başımızı eğeriz.

Değişmeyen onlar değil belki de... kim bilir!

HABERCİ

...tekdüze nal seslerinden başka ses yoktu,
gecenin hızla ihtiyarlayan ölümcül sesinde..
"Tek başımayım" diye düşündü, "bu karanlıklar ormanında ışığı arayan bir ben kaldım."
Düşüncesi bir ses korosu gibi yükselerek döküldü yalnızlığının umarsız derinliklerine.
Seher düştü, şafak daladı saçlarını, kentin uzak görüntüsü gelip duruldu gözbebeklerinde :
"Kimseler yok" diyordu, "biliyorum, birer sutosbağası gibi uyuyor şimdi herkes."

Bir umut heybesini taşıdığından habersizdi,
binlerce insanın yolunu gözlediğinden
ayak sesleri, bir demir kazanından fışkıran ışık dilimi gibi parlayıp eridi içinde.
Getirdiği çıkını çıkarıp atarken bile, çıkarıp atamadı yüreğinden
bunlu bir geceden taşıdığı kuşku ve ölümü, bir giz gibi sakladı yüreğinde.

Murathan Mungan (1955)

SEVDA KARASI

Gündelik dilden sürgün sözcükleri kuşanmış
bu göçebe şiirler, yurttutmaz
dağlı, destanlı
yankılı uçurumlarda dirilmiş ihanetler
kim bilir? kim? ne zaman itmiş
ki böylesine âhı tutuyor akşamları
karaçarşaflı aşiret ağıtlarından
eksik olmazken
kanlı sevdaların
karamasalları
ey kavuşmak uçurumları!
ay yalnızlıkları!
sessiz ve derinden akardı
karaduygulu dağlarda
suskunluğun yeraltı ırmakları*
eriyen karlarla birlikte yokuş aşağı
inilmiş büyük kentlerde
ışıklı caddelerin gece yarısı duyarlığı
incelmiş ormanların karanlığı
bunca hayatlardan sonra
kolay mı dağlardan indirmek
yol kesen imgeleriyle o eşkıya duyarlığını

*mavzerler canımızı korurken
siper tutmuşken dağ kanunlarını
hangi yaşamalar dindirebildi ki
içkanamalarını

şairi çok dağlar
dağlı mecnunlar
niye bu kadar
niye bu kadar
tutmuş yolları
dilini yutmuş karayılanlar
ki gitmiyor hiçbir dilden
ağuları

sevdakarası gözlerinden geçerken
doğunun eski masalları
hayatlarını bir rivayet gibi yaşayanların,
karaderili suretlere sevdalananların,
kendi dağını kazan Ferhatların,
Gerçek/ten görünmez olmuş yaslı* maceraları

sizlere açtım yalnızlığımı
kurşun yemiş şiirleriyle efkâr dağıtanları,
yolgeçen hanlarının adsız ölülerini,
her ulusun masal çağından geçerken çöllerde yitmiş kervanları,
kimsesizlikten deli olanları,
kendi sözlüğünü yaşayanları
anmak şimdi bir uçurumun başında, neye yarar
çocuklukta/n alınmış
yaralara çalınan sevdakarası merhemleri
dertleri işlemedikten sonra
neye yarar anlatmak
hayatlarına döşenmiş mayınları
pars adımlarıyla alan
ve aldıkça kendinden başka biri olan
korkunun büyüttüğü sınır insanlarını

*yaşlı

tacir kentlerin alanlarına
kim bilir? kim? ne zaman itmiş
dağlardan toplanmış yalnızlığımı
erken mevsimde kar karası bu çığ*
saçılmış tesbih taneleri toplanmaz artık**
nicedir kök tutmazken dünyada
yoksullaşan yüreklerin ve hayatların
sentetik destanları
ve bu kadar ayaküstüyken kendimiz
nasıl yaşayabiliriz
nüfus kayıtlarından düşülmüş eski zamanların
ölmeyen aşklarını
şimdi asfalt adımlarla
yol almış
kervanların uzun (yol) anlatıları
kimse kimseye kavuşamadan
bütün kervanlar yollarda kalmış

onarılmaktan yalama olmuş her yanım
hançer kurusu gül, sırt yaralarım
her yerim pençe pençe sevdakarası
yangını sönmüş dağların
alıngan onuru, bilirim yurttutmaz
göçebe artık

Ey kavuşmak uçurumları!
Ki ulaşsın diye mecnunların kara yolları

*kaparken geçmişe açılan yolları
**her tanesi savruk ve suçlu çağrışımlar
ben bile bilmezken (esmer avuçlarından söküp) aldığım
anlamlarını)
nasıl anlatabilirdim size düpedüz ve güpegündüz
sözcüklerin diliyle
yaslı mağaralarda bekletilmiş zehirli akşamları
Ki tütün, yalnızlık ve efkâr kokardı
bir de aklımda mangal ateşinin gecede ışıyan
ölü gözleri kalmış

poliüretan kültürün popüler saltanatı
anlamadan yaşadığımız hayat
duyarlıklarımız : öğle tatilleri
yenen sandviç
aralarında her şeyden biraz
videoya alınmış şanlı hülyalarımız
akşam yemeklerinin melamin çağı
hiçbir neon ışıtamazken
tüketim ahlakının ince barbarlığını
Ey sevda sahafları!
heyelanlar içindeki kalplerinizi tarihe gömün
Çünkü Zamanlardır belirleyen aşkları

nicedir şiirlerimin atlasında geziyorum
bana sunulan hayatı
nereye gitsem aynı dağlar
kara yollara inen
sarp yalnızlığım
bir yanım tarihe gurbetçi çıkmış
bir yanım destan içre gezinir
bakarım hep benim masalım denmiş
dokununca solgun bir gül olan nice
ayrıntının arasına gizlenmiş
sanki hiç kimse, hiçbir şeye dokunmadan
geçip gitmiş ki
insanlar bunca hain görmüyorlar onu

çağdaş tuzakların kültüründe avlamak
kısık gözlü parsları
ve andiçmiş dağları
geçitvermezin düzünde anlatmak
neye yarar
sırtımızda kambur gibi büyürken
geçmişin bin katlı hırkası
pasajlar, butikler, birahaneler, otomobil galerileri, gecenin
kulüpleri, tecimevleri, sanayi siteleri,
büyük kentlerin çok katlı görüntüleri
dağ/lanmış sözcüklerimle uzar gider sılasız yalnızlığım
uzar gider dağlardan miras kalmış o içkanaması
hep o gurbet, hep o seyran yarası

Oğuzhan Akay (1955)

RESEPSİYONCUYU TANIMAM

Sen hiç yalnızlık emzirdin mi süt anne
Dağ köyleri kadar uzak düştün mü düşlerine
Yanıt yok

Büyük bir testinin içine girip bağırın şimdi
Hey kim var orada, eller havada yaklaş
y yarı yolda düşer paramparça
Bakmışsın y yalnızlık olmuş yatağına sızmış
Bir gözünü kapa kendin için
Bir gözünü aç yalnızlığın için

Ben yalnızlığı iyi bilirim, aslında kötüdür
Bir aşkpirin yalnızlığı biraz keser
Sürek avına çıkmaya benzer aşk, yürek ister
Safari elbiseleriyle karşına çıkar y
Senin elinde şafak yüzlü güller
Onun elinde güler yüzlü sen

Yabancı bir kentteki otel odasıdır yalnızlık
İlk kez gördüğün bir kadının örgülü saçlarıdır
Kadın otel odasına girse uzun saçlarını yıkar
Yalnızlık lavabodan aşağı akar
Güle güle dersin, güle güle ölürüm sana

Çek elini elimden
Çekoslovakyalı güzel

HER GÜN SINIRDA

Yüzüne geceyi asmış muzır kadın, tülden geceyi
Geç kâğıdı getirmiş son orgazmına
Pencereden uçuşan kararların tülü
Gençlik ateşinin kızıl diliyle örtülü
Tül baskınında yüzüne dokunulmuş kadın
Hayali Konuşmalar Kitabı'ndaki yanık sayfa
Bakınız şehvetle tüm kadınlara
Uykumda girmiştim kaç kez
Naklen yayına

Anlamın yurdundayım derin anlamın
Doyumdur aşklar, anlamın cimi yoksa

Annesini yitirmiş hoş çocuk gözyaşı arar
Tenha sokaklarda kendini kovalar
Çıplak gövdelerimiz devrilmiş yatağa
Bir çocukluk daha yaratıyor eski çocuğa
Yetkili organınla yüz göz olmuşsun
Yatakta acayip bir insan cumhuriyeti
Sadece – ikiniz
İnsan bu cumhuriyeti seviyor valla'

Kaçıp gitmişken tül yüzündeki hülyaya
Bana da bir aşk ısmarla ayrılığın tülü
Yıkanmış, lavanta kokulu, ütülü
Ay ve tül, ayva tüy, Aytül!
Geceye boşalt külünü

Olur

BİR AYRILIK KLASİĞİ

Gidiyorum işte birazdan, gölgemi getir
Bana gölde unutulan bir gemi getir
İçinden uykusuzluk geçen bir gece getir
Ayrılıklar kalbe sevmeyi öğretir

Gidiyorum işte birazdan, gövdemi getir
İkimizi resimleyen bir demi getir
Sade neskafeyle sesini getir
Geceler zamana rolünü öğretir

Doluyorum artık bir bardaktan bir başkasına
Serseri bir bulut kadar efendi kılığında
Dudaktan kalbe dökülen gözyaşı kıvamında
Vedalar düşlere dalmayı öğretir

Gidişimi getir, ağır aksak, yel yepelek gidişimi
"Gi"yi sana bırakıyorum, ..diyorum işte birazdan
Sana dönüyorum, senin için dönüyorum, dünya benim
Her ayrılık kavuşmaktır aslında
Ayrılığa

Turgay Fişekçi (1956)

BİR SOLUKLUK ŞİİR

Baharın bu ilk gülüşünde
Bugün, şu an nerdesin
Aklıma düştün
Mum ışığı yalnızlığımın içinde
Yeşil kınalı ördeklerin yüzdüğü gözlerin
Çocuk ezgileriyle uçuşan eteklerin

Dokunmak istiyorum boynuna şu an
Terini emen bir mendil gibi
Dokunmak istiyorum alnına
Toprağa bir gizimi döker gibi
Sürmesini istiyorum şu hüzün anının
Ne zamandır böylesine özlemedim seni
Hayatımız adanmış, durmak pas ve kir
Nöbette bir sigara içimi
Şu hüzünlü dakikalar, şu özlem, şu şiir

Yanıbaşımdan akıp gidecek biraz sonra
Hayatın denizi yutacak bu hüznü
Kanla dolu o deniz
Bahar da olsa yaz da
Tükenmeyen acıların denizi
Anacığım dudaklarım titrer
Sıralasam isimlerini
Tüm güzelliklerimizi akıttık o denize
Bu ülkede tek güzel şey
O denizin rengi şimdi

AYRILINCA

Aldım kendimi senin yanından
Koydum bir cam küreye
Parmaklarımda belinin sıcaklığı
Gözlerimde yüzünün gümüş aydınlığı
Hiç bozmadan
Öylece

Korumak istedim bir güncük olsun
Savunmak anılarını
Yaşadığım hayata karşı
Silinsin istemedim gözlerimden
Uzaklaşan bir istasyonun hayali.

Aldım kendimi senin yanından
Kapadım bir cam küreye
Bir gün olsun öylece durayım
Düşüneyim yeni baştan geçen günleri
Korkunç bir kargaşayla can çekişen
Şu kalabalık ezmeden bende kalan seni

İŞTE YİNE GİDİYORUM

Gözyaşlarım akıp boğmadan bu şehri
İşte yine gidiyorum
Çınarlar
Bir çifti bir şehre güzel demeye yeter
Yine sana kalıyor

Yanaklarında dört mevsim badem çiçekleri
Başlasam sanki onlar da ağlayacak
Bin beş yüz yıldır hâlâ çocuk kale burçları
Yine sana

Okulunun duvarı sana kalıyor
Oturup söyleşesin
Gözlerinin parlaklığı çevreni mutlu etsin diye
alçacık örülmüş
Fulya, çiğdem, nergis tüm aile
Eskiden burda yaşarmış

Ben
Hep yabancısı bu şehrin
Sana doyasıya bakamadan gözlerim
İşte yine gidiyorum
Bin bir rüyanın oynaştığı çiniler
Biri olsun gecelerimi paylaşmadan

Gözyaşlarım akıp boğmadan bu şehri
İşte yine gidiyorum
Yine bana sensizlik kalıyor
Yine sana sessizlik.

Haydar Ergülen (1956)

BENİ AŞKA TERKETTİĞİN İÇİN SEVİYORUM SENİ

bir sır-çocuksun, yalnızca aşk açık sende,
ne sen kalıyorsun ne o, aşktan başka
biri yok, gel, aşk istediği için varsın,
ne onu kurtarıyorsun ne kendini, aşktan başka
biri yok, git, aşk istediği için yoksun

ayrılıktan değil, taşıdığı saflıktan konuşursun
ayrılık sana dönmektir, yeniden bana
ruhumuz öpüşür ya, başkasındayken ağzımız,
gövde gözaltındadır, oysa ruhlar sereserpe
seni senden beni benden bağışlar birbirimize

bir sır-çocuksun, aşkla açıyorsun kullandığın her şeyi
burda değilsin, çoktan çekilmişsin ve seninle
gitmiş senin olan, her zamankinden çoksun bu evde,
çünkü aşk hepimizden çalışkandır, ben duruyorum
vefa aşk lisesindeki ceza nöbetine

bu karanlıkta daha iyi görüyorum seni
aynı tünelden geçiyorsun gelişte ve gidişte
kavuşmaya, ayrılığa aynı yolu kullanıyorsun,
beni büyüten aşktan söz ediyorum, yolculuğa övgü,
zaman yok ki aşktan başka, uykusuzluğa övgü,

bir sır-çocuksun, baştan çıkarır gibi açığa çıkardın beni,
ayrılık mı, beni aşka terkettiğin için seviyorum seni!

Adnan Azar (1956)

ALIŞTIRMALAR

1
Sessizliğin bir çağrı senin
ben susmuşken
kapkara adamlar hep
seninle sessizliğinin arasında.

2
Seni özledim
sesini
sesini katarak yalnız sesime
seni yürüdüm.

3
İlk kez bağırdım adını
dağ yankılıyor
dağ yankılıyor adın dolu sesimi.

BİR ŞEHİRİN SON GÜNLERİ

Tek susuşta sonsuza böldüğüm o şehir
hiçbir şey tutuşturmuyor artık
artık ne bir ses ne çıplak bir infilak
kalksam yalnız kendime uyanıyorum.

Suları tanıdım mı bilmiyorum
yalandı bütün sustuklarım akşamlar yalan
bir zamandı ben de yaşadım
parklar çoktan kül şimdi kuğular yalan.

Sen de dön ey yüreğim
yeni bir mevsim bul kendine
yeni bir aşk kur acemiliklerinden
beni unutma beni sev konuştur beni.

Konuştur beni
en çok sustuğum yerden kanıyorum!

Suat Vardal (1957)

SENİN SANDIĞIM TIKIRTILAR

döneniyor duygular
anlamsız küreler oluşturuyorlar boşlukta
küçük küçük bir yığın anlamsız küre
yuvarlana yuvarlana yükseliyorlar sonra
birikiyorlar sonsuzluğa yok olmuyorlar
sesler gibi ama çıtları çıkmadan ordalar
kendilerini çoğaltan yaşayan yaşamayan insanlardan kopuk
kimi hep ağlıyor kimi hep acıyor kimi hep seviyor
kimi düşüp düşüp kalkıyor toprak bir yolda
sesler gibi çıtları çıkmadan hep
uçuşup uçuşup artık önemsiz olan
insanlardan seslerin yanına

İstanbul, Mart 1992

kulağım yine tıkırtılardayken bu gece
anladım beklediğim sen değilsin
sen değilsen kim beklediğim
tıkırtılar neden alıkoyuyor
kıvrıla kıvrıla yüreğimin çevresinde her gece
seni bekliyormuş gibi tıkırtılara boşalıyor
gecenin mor yoğunluğunu sarsarak ansızın
ışıklar saçarak göründüğüne kahroluyor duygularım

konuşmaların derinliklerinde kötü kokular
sevgi eksikliği yorulmuş bacaklar geçiştirilen öğünler
uçuk yüzlerle karşı karşıya geçen gün

geceyi özlersin kaçınılmaz geceyi

eteklerinde sürür bütün şiir kitaplarını
gelir kocaman cebinde takım taklavat
çok sevdiği oyunlar bir türlü bıkmadığı
her açılışında kaçınılmaz bir şeydir oyuna katılman

ilkönce en büyük gürültüyü
en büyük yalan olan sessizliğini yaratır
bir yerlerde saklı sonsuz huzurun varlığına inandırmak ister
bedeninin en duyarlı yerlerine kulak kabartır
ardından salar tıkırtılarını odalara

beklediğim hep sensin sanırdırm
özlemlerimle bana kurduğu tuzakları yemleyen gecelerde
anladım beklediğim sen değilsin

sana ne çok şey yüklemişim
tıkırtılarına senin ve senin olduğunu sandığım
bilseydin ne çok şey böyle geceler çoğaldıkça

YALNIZLIĞIMIN

tut bir yerinden yalnızlığımın
ötekiler nasıl tutuyorlarsa şuramdan buramdan
nasıl yırtıyorlarsa acımasızca yalnızlığımı

görüyorsun soruyorlar mı hiç
gürültülerle çıkıyorlar karşıma
yakarışlarıma tükürüyorlar gülerek

papatya aydınlığında sevgimiz
papatya ömründe yaşamıştık önceden
daha sonra da yaşarız

ama gör karanlığı artık
gürültülerle çıkıyorlar karşıma
tut bir yerinden yalnızlığımın
alıp götürmesin bu gürültüler

Mehmet Yaşın (1958)

TOMCAT & ME-
MET

"You know me better than everybody
yet you don't know anything of me..."
der demez
bir şiir ayağa kalktı
içimde
– Şiir Türkçe'dir Tommy.
Sen dünyanın dilini bilmeyen
bi' kedicik
sevişmeye evcil, söze yabanıl
küskün, şaşkın, üzgünce
okşanmak'çin mırıl mırıl
bakıp duruyorsun yüzüme.
Bakıp dur
bu şiir söylenirken mırıl mır
mırıldanarak
sen hiç bi'şeyim değilsin Tom.
– Şuncağız bile bildiğin yok işte
öbür dünyadaki ömrümü
adımı-sanımı, işimi-gücümü de.
Sen kendim
olabilmek'çin kendimden kaçtığım çocuk –
bahçem, mi?..
Miyavcığım benim
ya da ne bileyim WHO U R 4 ME
sadece kedimsin belki
– İnsana insandan daha yakın
olduğu bu çağda hayvanların.

ΙΟΡΔΑΝΙΣ ΠΟΤΑΜΟΣ

[Tek kelime bile edemedim beni terkederken]
Hiç unutmam, bir sevişme gecesinde
gökyüzünden Ürdün Irmağı dökülürken üstümüze
sadece güzel sözler olabilirdi söylenen

[Oysaki kalabalık bir oteldi yalnızlık
ve ben kilitliydim bulunamadığı için anahtarım]
orada, öyle, kötü kötü susmaktaydım...
Sanırım o akşam geldi ona bu kararlılık

yani Irmakta bırakılmam gerektiğini kavradı
[ama neden bırakılmam gerekti? Anlayamadı]

Ιορδανοσ Ποταμοσ (Ürdün Irmağı) : Samanyolu

İÇİNDEN GEÇENİ BİRİSİNE YAZMAK İSTER ÇOKGENÇLİKTE İNSAN Kİ ASLINDA YOKTUR O MEKTUP YAZILAN

İçinden geçeni birisine yazmak ister çokgençlikte insan (*)

[Siz de bileceksiniz, herkesin geçmişinde bulunur çünkü
hayatın dönemeçlerindeki bu sayfalar
ki çokgençlikte her gün bir dönüm noktasıdır ömrün.
Anlaşılmaz düşler, karışık düşünceler
illa ki ortaya çıkarılıp harf-şifresiyle çözülecekler.
Çokgençken insan her zaman uçan bir postakuşudur aşk
güzelim güvercinimiz, beyaz ve zeytin dalı...
Ama mektup muydu taşıdığı, o muhatapsız günlükler, bir çığlık
ve başkasıyla yazışamayan yalnızlık.
Bir zarfa kapatılır hemen herşey, üzerinde yabancı bir ad
kendimiz uzak adreslere postalanır.
Siz de bileceksiniz, bu sözlerin ne demeye geldiğ'ni
ey yeryüzüne çarpan yıldız dönenceleri!
Ben ya şiirle dolduğum için ya da öylesine boşalmış ki içim
artık gelmiyor kimseye tek satırlık mektup yazasım.]

(*) ki aslında yoktur o mektup yazılan

Ahmet Erhan (1958)

YASA

Uyan kalbim
Ayrılık zamanı geldi
Tokatlıyor rüzgâr
Sarsak bedenimi

Geceler mi uzun
Ben mi yoksulum
Ekmek, şarap ve şiirle
Geçiyor günüm

Uyan kalbim
Ayrılık zamanı geldi
Ölüm ölsün artık
Ben olayım son ölü

Sokak bir ilmek gibi
Sarıyor boynumu
Yanlış yaşayanlar doğru ölecek
Benim yasam bu

YALNIZLIK

Yalnızlık, yalnızlık
Bari sen elimden tut
Geceyarısı aynalarda
Suçlu ve ezik
Gözlerim kan çanağı
Cinnete dönüşen bir dinginlik
Duruyorum karşında

Şarap taşlaşıyor
Midemde ve beynimde
Mavi mavi tüten sigara
Giderek mora çalıyor
Yalnızlık, yalnızlık
Bari sen elimden tut

Suflör kullanma
Dost seslerini dudağında ısıtıp
Gece hep aynı gece
Karbon kâğıdıyla çoğaltılmış
Gibi kara ve soluk

Ellerim beynime alkol serpiyor boyuna
Niye böyle, neden
Sormuyorum artık
Yalnızlık, yalnızlık
Bir kez olsun kuğuların türküsünü
Tersinden söyleyeyim
Ölümse ölüm
Yaşamsa yaşam
Ayna hep aynı ayna...

İKİGEN SONSUZLUĞU

Ben her fırtınaya bir kanat verdim
Yollara düşemediğim bundandır şimdi
Nicedir silindi defterlerimden
Özgürlük diye bir sözcük, üç heceli

Her duyguda bir ikigen sonsuzluğu
Ne yapsam birbiriyle hiç kesişmeyen
Kendimi savurduğum sular da
Anaforlanarak geri dönüyor birden

Yalnızlık diye bir sözcük, üç heceli
Sen kaleminle bir daha geç üstünden

Neşe Yaşın (1959)

İNCECİK SIZILAR

Ne kaldı geriye
o gizemli fısıltıdan
ve denizin dibine çöken
aşk yıldızından?

Yalnızlığımın parmak izleri
duruyor mu yanağında?
dudağındaki ateş söndü mü
göğsünde uyuyor mu
çocukluğum hâlâ?

Benden ne kaldı sende?
geceyarısında çıldıran
denizin tuzlu tadı
çekildi mi kıyılarından
(Kara bir bulut kadar kederliyim)

– Yağmur camlarda ağlarken
kim seni sevdiğini söyleyecek
kime sığınacak başın
kirpiklerin titireyecek –

Benden sende ne kaldı?
sözcüklerim gözlerinde ağlıyor mu
geceyarısından beri?
parmakuçlarında akıyor mu
kanımın titreşimi?

Kucağındaki küçük kız
büyüdü mü?
Bitti mi bütün masallar
yoksa "küçük tavşan" öldü mü

– Yoksa ben
yalnızlığı hep yalnız mı yaşadım
Yoksa sen
yalnızlığı hep yalnız mı yaşadın –

Bende incecik sızılar kaldı
Benden sende ne kaldı?

Akif Kurtuluş (1959)

PİYANO SOLOLARI

I.

büyütebilir miyiz bir aşkı ayrılırız korkusuyla

II.

çok önce miydi, elimizdeydi bir masada saatlerce susmak
boynumuzda güvercin gölgeleriyle kalkardık çınaraltından

gelirdin, su çağıltısını çoğaltırdın adımlarınla
kandilin fitilini kısar, rüzgârımla çözerdim saçlarını
omuzlarından topuklarına inerdi elbisen

çok önceydi, kulak memelerine koşacak kadar haylazdım
kirpiklerinden yüzüme dökülürdü ay kırpıntıları

III.

bir saçak altında bileklerine yapışıp söyledim bunları

"her sabah çiçeklerle, serçelerle resim çektiriyorum
dudaklarına dokunsam yine sular yürür ellerime
yine panayırlar kurarım yüzünde, meddah oynarım

çimlerdeki nar lekelerinden bulur, gideriz yolumuzu
beyaz izler bırakırız ardımızda beyaz gömleklerimizden"

gecikmiş sözlerdi, tırnaklarımı yiyerek kaçtım uzaklara

IV

kullandığım her mum aydınlatıyor dibini
yanıyor yatsıdan sonra da, her an sönebilir diyerek

kara gözlükler takarak doğruluyorum kendimi
beş mevsimdir yeşil ışıkları duruyorum
kırmızı ışıkları koşuyorum kimseler görmeden
yalnızlığıma hazırlanmış sözlüklere başvuruyorum
kanını içine akıtmış aşkları anlatmak için

bütün sonlar küçük unutkanlıklarla başlıyor
her zaman bir kumral oluyor küçük suçlarımın ortağı

V

sürdürebilir miyim bir aşkı ayrılamam korkusuyla

ÇARDAKLARDAN KAÇIRDIĞIM

bozkırda koşan posta katarına sor mektuplarımı
ben yakalar söylerim ozanlara, birini buldum
daha kaç dört yıl senin gölgende durulanırım
yüzünün güneş almayan yanında, ağacın yosununda
gözüm güneşe dalacak kadar çocuk olurum görürsün
ilişecek pervaz arar yüzüm eylül yağmurlarında

postacının hep aradığımız ellerine sor mektuplarımı
ben yapışır söylerim ozanlara, bu aşk ansızın bitmez
eteği güneş geçiren, çocukluğu öcülerle korkutulmuş
kuşburunlu sevgilim de bilir öğrenci yatağımdayken
kasabamın gölgeliklerine çekilir, ırmaklarında sevişirim
korularında öğrenirim göğsümün rüzgâr alan yanını

yol kıyısına kurulan çingene çadırına sor mektuplarımı
ben çağırır söylerim ozanlara, yoksa yitirdim mi
yine arka sokaklara, arnavut kaldırımına çağır
yanağımdan yangınları söndürür, küllerini kazırım
eğilir usulca öptürürüm denize, bu martılar içindir
koynumu bir dağın devrilmesine hazırlarım, bu da senin

sahil kahvesinde anlatmış kıyıda odun toplayanlar
her ikindi günbatışı moruna koşuyormuşum çıplak ayak
saçımı değdirip dalgalara, afacan yunusla düşe kalka
balıkçılar ağlarını toplarken görmüşler
o yaz akşamlarına sığmayan, çardaklardan kaçırdığım
dizlerini ezberliyormuşum mercanların dibinde

Sunay Akın (1962)

YALNIZLIK

Şemsiye yapımcıları
ıslanmaktan
tek kişiyi koruyacak genişlikte
kesince kumaşları
yağmur değil
yalnızlıktır yağan

Daha da hüzünlendirir her gece
kentin sokaklarını
bekçinin nefesiyle
düdüğün içinde dönen
nohut taneciğinin
yalnızlığı

Ne çok sevinirim bilseniz
bir yılan
mezarıma girer de
göğüs kafesimin kemikleri arasında
kış uykusuna
yatarsa

AYRILIK

İki rayı gibiyiz
bir tren yolunun
yakın olması
neyi değiştirir
son istasyonun

küçük İskender (1964)

HER ŞAİRİN İNFAZI KALEM TUTMASIYLA YAZILIR!

Asmadan önce beni, bana o bilmediğim kuşları anlatın
onları anlatın, o kımıltısız, haşarı gözlü kuşları
tütsülü tüylerini.. Yasaklanan alevi kanat çırpışlarını
ve gerekirse bana uçmayı öğretin
ya da uçan kuşlar gibi onurlu ölmeyi..

Lise defterlerimi dilerim idam etmezsiniz
üniversite kimlik kartımı.. dostlarımı, pasomu
dilerim erdeme de kıymazsınız, hırpalamazsınız
o.. o tatlı, uysal, ukala çocuğu!.

Bu şehirde doğmuşum, ötesini bilmem
Beşiktaş'ta büyümüşüm iki büklüm/vapurlarda sürünmüşüm
boynuma, civanım, kokusunu sürmüş sirkli kızlar ve bir de
kız kulesi
eh işte, gençlik hevesi
yılları örekelerde örümceklendirmişim..

Nerede kalmıştık
oradan ağlayalım halimize
Burgaz'dan ceset bir rüzgâr geliyor/çatal bıçak takımı adalar
her yanımda medyum duyular, mevleviler gibi özlemle dönenen
odalar
pencereler – ki çocukluğumdan beri açıktır
mutfak önleri.. sofralar.. soluk soluğa sofalar
ekmekler bayattır, tuz ıslak, tencereler ayaz
hayat bu be.. bembeyaz bir ölünün açık mavi gözleriydi boğaz
erkete bir boğa dili gibiydi Galata Kulesi ve dibinde yılan yuvası
"Abi, bir dilim kuru lokmanın davası..."
"İnanma ceketim, inanma..", puştlar bu yalanı her bahar söyler!.

Artık bir telefon "Alo! Ben iyiyim anne, vallahi iyiyim,
sen nasılsın, dert etme kendine, yine doğurursun,
yine büyütürsün, yine asılır
her şairin infazı kalem tutmasıyla yazılır!
Sen babama selam söyle.. De ki : Düşümde gördüm
romatizma ağrıları bu kışa doğru dinecek..
Biliyorum anne, biliyorum, biraz daha böyle konuşursam

yüreğine inecek, ama ne yazık ki durmuyor dilim
aslını sorarsan, dün geceden beri iyi değilim.."

Nerede kalmıştık
oradan ağlayalım halimize
kafka'dan öğrendim – şekil değiştirebiliyordu yaşamak
ve Sait'ten öğrendim bu şehrin cenazesi bile büyüktü
varlığımı her yeni kadının saçlarında taramıştım
o oğlak sevgilimi aramıştım asırlarca her tarafta
her paragrafta
şiirim, sırtımdan düşmeyen sarışın bir yüktü..
Spermlerimi sözlüklere verdim / ölünce de uyak bulacağım aşka
ve en başta, anlamlı olmak var ya anlamlı olmak
anlamın altında dürülen ilmik, kırılan hamur gibi çoğalmak
ve taşmak suya, suça, engine, soya, tanrının dizi dibine
orada başlıyor sevdalı kavgaların hükmü işte!

Bir pazartesiydi – uyanmıştım..
başucumdaydı her türlü sevincim
ve masmaviydi gökyüzünden sarkan ışıklar
masmaviydi yeryüzünden yükselen buhar
ve yine masmaviydi gün, günün içinde üreyerek koşuşan çocuklar..
Bende ise zaman zaman çiy tutan ruhumun
bataklıklarında sürülerce, senelerce süren yorgunluğum!.

Okudum okumasına da
adam olmak varmış ölümün süt gelmez göğüslerinde
nedir beni insansız bırakacağı söylenen o incecik ip
yoksa azrailin kirpiği mi bu
yoksa şeytanın sünnetsiz penisi..
Nedir onu bu kadar görkemli gösteren, böyle acaip!.
Her mevsimde elbette birinin gitmesi gerekiyor birileri için
kardeşlerim! Sizler de gideceğiniz mevsimi şimdiden seçin!.

Nerede kalmıştık
oradan ağlayalım halimize
daracık bir sokağın darağacı sessizliğinin altındadır bizim evimiz
ahşaptır, ahbaptır gelip geçen yabancı, yalancı bulutlara
bir ressamın fırçasında annemin camdan uzanmış kafası
babamın eşikten girerkenki donuk yaşlılığı
kızkardeşim ergenliğini verir aynalarda yanaklarına
abim iştedir, işte, üç beş kuruşun dalaverası..

Doğumla ölümün arası
topu topu bir savaş parçası
sahi, kaç kilometreydi yaşantım / kaç litre hava çektim ciğerlerime
ve kaç litre yaş döktüm
yüzölçümü neydi yüzümün
para birimi duygularımın ve bayrağı düşüncelerimin
yüreğimin dini neydi / nasıl bir yönetim şekliydi bedenim!

Dini telkinin fani bir tilkiyi çağrıştıran ses benzerliği
sanki tabutumun ardında bin martının o şahane beraberliği
asmadan önce beni
bana o bilmediğim kuşları anlatın, kuşları! Onları anlatın
sonra, dilerseniz asın kırk kere üstüste de
leşimi bir kuyunun karanlık çıplaklığına atın!.

Korku da, ölüm de, acı da
insanı yeni bir doğuma hazırlayan sancıdır
ama unutma ki sevgilim sakın
meyva vermeyen tek ağaç, darağacıdır!.

Ali Asker Barut (1964)

YAŞANAN

Her şeyi göze alıp geldiğin gündü : Anımsa!
Akşamüstü... bir taksinin arka koltuğu...
Lambalarını çoktan yakmıştı şehir
Arabalar, koşuşan insanlar iki yanımızda –
Hep gidişine rastladı nedense yağmur

Vapur yeni giriyordu Boğaz'a
Birkaç martı havalandı, yeniden kondu güverteye
Uyanmak istemediğin güzel bir düştü gördüğün
Ki bunu defalarca söyledin
Kalkar kalkmaz anlatılacaktı düş yorucuya

Mevsimlerden kıştı ya
Yapraklar duruyordu dallarında
Her parkta bir yalnız hâlâ
Orda burda söyledikleri söz tek
"Bu yıl yaz biraz gecikecek"

Uyku tutmamıştı ikimizi de
Anlattın, anlattım sabah oldu böyle
Yaz günlerinden kalma bir güneş –
Uzanıp öpecekken ılık boynunu tam
Dolmuştu odanın orta yerine

Durup dururken bir gün, demiştin
'Yaşanan anı oluyor anında'
İşte gene tekim bu şehirde
Çınlardı şen kahkahalarınla eskiden.
Şimdi hıçkırıklara boğulduğum oda.

KISA BİYOGRAFİLER

A. Kadir (1917-1985). Şiire Nâzım Hikmet etkisinde başlamasına karşın, zamanla 1940 toplumcu gerçekçi kuşağının özgün isimlerinden biri oldu. İçten bir anlatımla toplum sorunları ve yenik hayatların acılığını yansıttı. Mevlana, Hayyam, Tevfik Fikret gibi yazarları günümüz diline aktarmasıyla da tanındı. Bütün şiirleri *Mutlu Olmak Varken* adıyla Can Yayınları'nca yayımlandı.

Ahmed Arif (1927-1991). Doğu Anadolu halkının türküleri, ağıtları, masallarıyla beslenen, coşkulu, öfkeli, çarpıcı, derin bir insan sevgisiyle yoğrulmuş şiirleriyle çağdaş Türk şiirinin en büyük ustalarından biri sayıldı. Cem Yayınevi'nce basılan tek şiir kitabı *Hasretinden Prangalar Eskitim*, 1992'de otuzuncu basıma ulaşarak Türkiye'nin en çok satılan şiir kitaplarından biri oldu.

Akay, Oğuzhan (1955). 1990'larda "Adam Sanat" dergisinde sürekli olarak yayımlanan, ironiye dayalı şiirleriyle tanındı. Kitabı Şiir Atı Yayınları'ndan çıktı: *CinAyetler* (1990).

Akgün, Nahit Ulvi (1918). 1940'lardan günümüze ulaşan şiir serüveninde aşk, günlük hayatın tatlı yönleri, yaşamın türlü durakları gibi temaları işledi. Kitapları: *Üç Gönül* (1937), *Leylâ* (1937), *Irgat* (1942), *Sebep* (M. Serpin'le, 1945), *Birisi* (1955), *Karanlıkta Bir Ağaç* (1960), *Gerçek Düş* (1965), *Evren Türküsü* (1966), *Ağaçlar Uyanınca* (1971), *Eksilen Gökyüzü* (1980), *Güneş Açınca* (1985).

Akın, Gülten (1933). 1950'lerde bireysel duygulara ağırlık veren, incelikli bir şair olarak dikkat çekti. 1970'lerde toplumsal sorunlara yönelip, halkın acılarını yansıtan şiirleriyle büyük bir atılım yaptı. Kadın duyarlılığının, analığın yapıcı öfkesini yansıttı. Bütün şiirleri Adam Yayınları'nca yayımlandı : *Seyran* (1992), *Sevda Kalıcıdır* (1991).

Akın, Sunay (1962). Hemen tüm dergilerde art arda yayımlanan şiirleriyle tanındı. Lirizm, ince bir alaycılık ve hüzün şiirlerinin başta gelen özellikleri oldu. Şiir kitapları Cem Yaymları'nca yayımlandı: *Makiler* (1990), *Antik Acılar* (1991).

Aksal, Sabahattin Kudret (1920-1993). 1940'larda günlük yaşamdan aldığı izlenimleri alçak sesli, arı bir söyleyişle yansıtan şiirleriyle tanındı. Sonraki yıllarda düşünceyi yoğunlaştıran söyleyişlere yöneldi. Bütün şiirleri Cem Yayınevi'nce *Şiirler* (1988) adıyla yayımlandı.

Alova, Erdal (1952). 1970'lerde çıkış yapan şairler arasında başarı çizgisiyle kendine özel bir yer edindi. Kavafis, Lorca, Neruda, Guillevic gibi şairlerden yaptığı çevirilerle de tanındı. Kitapları *En Son Çıkan Şarkılar* (1980), *Giz Dökümü* (1990).

Altınel, Sabri (1926-1985). Az yazmasına karşın özenli şiir işçiliği, yalın dili ve şiir çizgisindeki tutarlığıyla tanındı. Yaşamın bir şiir deneyinden geçirilmesi için çaba gösterdi. Şiir kitapları Adam Yayınları'nca yayımlandı : *Zamanın Yüreği* (1982), *Şiirler* (1983).

Altıok, Metin (1940-1993). Öz ve biçim kaynaşmasının, taze bir duyarlığın başarılı örnekleri sayılan, lirik şiirleriyle tanındı. Şiir kitapları : *Gezgin* (1976), *Yerleşik Yabancı* (1981), *Kendinin Avcısı* (1979), *Küçük Tragedyalar* (1981), *Gerçeğin Öte Yakası* (1989), *Süveyda* (1990).

Anday, Melih Cevdet (1915). "Garip" akımının kurucularından. 1956'ya dek, açık, anlamını kolay ileten, güçlü, kimileri belleklere kazınmış şiirler yazdıktan sonra şiir anlayışını tümüyle değiştirerek kapalı, yoğun, derinlikli, zaman zaman felsefeye yaslanan, düşünsel ağırlıklı bir şiire yöneldi. Bütün şiirleri Adam Yayınları'nda 6 kitapta toplandı: *Rahatı Kaçan Ağaç* (1985), *Kolları Bağlı Odysseus* (1985), *Teknenin Ölümü* (1985), *Ölümsüzlük Ardında Gılgamış* (1982), *Tanıdık Dünya* (1984), *Güneşte* (1989).

Arıburnu, Orhon Murat (1920-1989) Senaryo yazarı, oyuncu ve film yönetmeni olarak tanındı. Güçlü bir alaycılık taşıyan çoğu kısa şiirleri ağızdan ağıza yayıldı. Bütün şiirleri, Adam Yayınları'nca *Buruk Dünya* (1985) adıyla yayımlandı.

Azar, Adnan (1956). 1970'lerin sonlarında dergilerde yayımlanan şiirleriyle dikkat çekti. Bu dönem şiirlerini *Unutmak Suları* (1982) adıyla kitaplaştırdı.

Barut, Ali Asker (1964). "Adam Sanat" dergisinde sürekli yayımlanan şiirleriyle kendinden önceki şiir ustalarını iyi özümsemiş, rahat söyleyişli bir şair olarak tanındı. İlk kitabı *Rüzgârla Dolu* (1992) Adam Yayınları arasında çıktı.

Batur, Enis (1952). 1970'lerde yenilikçi bir şiirin temsilcisi olarak tanındı. Şiirlerinin yanı sıra denemeleri ve çıkardığı dergilerle de kuşağının başta gelen isimlerinden biri oldu. Şiir kitapları : *Eros ve Hgades* (1973), *Bir Ortaçağ Yalnızlığı* (1973), *Nil* (1975), *Ara Kitab* (1976), *İblise Göre İncil* (1979), *Kandil* (1981), *Tuğralar* (1985), *Gri Divan* (1991), *Perişey* (1992).

Behram, Nihat (1946). 1970'lerde siyasal içerikli şiirleriyle tanındı. Şiir kitapları *Hayatımız Üzerine Şiirler* (1972), *Fırtınayla, Borayla Denenmiş Arkadaşlıklar* (1974), *Dövüşe Dövüşe Yürünecek* (1976), *Hayatı Tutuşturan Acılar* (1978), *Irmak Boylarında Turaç Seslerinde* (1980), *Savrulmuş Bir Ömrün Günlerinde* (1982).

Behramoğlu, Ataol (1942). Yalın söyleyişlerle, toplum ve bireye ilişkin ilerici düşünceleri yakaladığı şiirleriyle tanındı, şiirlerinin yanında, çevirileri, yayımladığı dergiler ve yazdığı eleştiri yazılarıyla da kuşağının başta gelen yazarlarından biri oldu. Tüm şiirleri Adam Yayınları'nca üç kitapta toplandı. *Bir Gün Mutlaka, Yaşadıklarımdan Öğrendiğim Bir Şey Var, Kızıma Mektuplar.*

Berfe, Süreyya (1943). Konuşma dilinden yola çıkarak, ironiyle beslediği, kendisi ve çevresiyle sürekli hesaplaşan, içtenlikli şiirleriyle tanındı. Bütün şiirleri *Ufkun Dışında* (1985) adıyla yayımlandı. *Şiir Çalışmaları* adlı yeni kitabı Can Yayınları'ndan çıktı.

Berk, İlhan (1918). Yaptığı başarılı biçim denemeleriyle çok çeşitli anlayışlarda ürünler vererek çağdaş Türk şiiri içinde kendine özgü bir yer edindi. Çarpıcılık ve şaşırtıcılık şiirlerinin değişmeyen özelliği oldu. Adam Yayınları'nca yayımlanan bütün şiirleri şu kitaplarda toplandı: *Günaydın Yeryüzü* (1982), *Galile Denizi* (1982), *Âşıkane* (1982), *Atlas* (1987), *Kül* (1992), *Deniz Eskisi-Şiirin Gizli Tarihi* (1982), *Delta ve Çocuk* (1984), *Galata* (1985), *Güzel Irmak* (1988), *Pera* (1990).

Berköz, Egemen (1941). Alçak sesli bir konuşma tonuyla yazdığı, izlenimci özellikler taşıyan şiirleriyle tanındı. Kitaplarından yaptığı seçme şiirleri *Yalnız ve Birlikte* (1985) adıyla Adam Yayınları'nda yayımladı.

Birsel, Salâh (1919). Halk şiirine yaklaşan yalınlığı, konularına hoşgörülü ve ince alaylı yaklaşımıyla dikkat çekti. Asıl ünlenmesi 1970'lerde yayımlanan deneme kitaplarıyla oldu. *Bütün Şiirleri* Ada Yayınları'nca yayımlandı.

Canberk, Eray (1940). 1960'larda şiirleri ve başarılı şiir çevirileriyle tanındı. Bütün Şiirleri 1992'de *Eskimiş Yalnızlığa* adıyla tek kitapta toplandı.

Cansever, Edip (1928-1986). İnsanın iç dünyasında ve yaşamın çeşitli alanlarında anlatılamayan, anlatılamadan kalan şeyleri yakalayıp başarıyla şiirleştirdi. Genellikle uzun soluklu, çok sesli şiirler yazdı. Kurduğu şiir dünyasının benzersizliğiyle tanındı. Ölümünden sonra bütün şiirleri Adam Yayınları'nca iki ciltte toplanarak yayımlandı: *Yerçekimli Karanfil, Şairin Seyir Defteri.*

Cemal Süreya (1931-1990). Yazdığı her şiir büyük ilgi toplayarak döneminin başta gelen şairlerinden biri sayıldı. Şiirin sınırlarını genişleten özgün imge dünyasıyla dönemini ve sonraki kuşakları önemli ölçüde etkiledi. Bütün şiirleri Çan Yayınları'nca *Sevda Sözleri* adıyla yayımlandı.

Cengizkan, Ali (1954). 1970'lerin ikinci yarısında "Türkiye Yazıları","Türk Dili" vb. dergilerde yayımlanan şiirleri ve şiir üstüne yazılarıyla tanındı. Kitapları *Senlere* (1980), *Çocuk Ömrümüz* (1982), *Yunan Dosyası* (1983), *Yürüyüşler ve Duruşlar* (1984), *Bağımlı Şiir* (1986), *Ankara Ankara Güzel Ankara* (1987).

Cumalı,Necati (1921). 1940'larda sevgi, sevinç, özlem gibi bireysel konularla çağın toplumsal sorunlarını birlikte ele alan yalın anlatımlı lirik şiirleriyle tanındı. Bütün şiirleri Can Yayınları'nca iki cilt olarak yayımlandı: *Aşklar Yalnızlıklar* (1985), *Kısmeti Kapalı Gençlik* (1986).

Çankaya, Erol (1953). 1970'lerde siyasal içerikli şiirleriyle tanındı. Kitapları : Bilgi Yayınevi'nde *Cehennem Biziz* (1976), Adam Yayınları'nda *Asıl Adı Gökyüzü.* (1985).

Çapan, Cevat (1933). Yunan, İngiliz, Amerikan, Rus vb. ülkelerin şairlerinden yaptığı çevirilerle yaygın bir üne erdikten sonra olgunluk döneminde yayımladığı kendi şiirleriyle de şiirin ustası olduğunu kanıtladı. Adam Yayınları'nca yayımlanan şiir kitapları: *Dön Güvercin Dön* (1985), *Doğal Tarih* (1990).

Çelebi, Asaf Halet (1907-1958). Çok iyi bildiği eski edebiyat ve İran edebiyatının etkisiyle, konularını eski Doğu uygarlıkları ve masallarından alan egzotik şiirleriyle tanındı. 1940'lardaki şiirde yenileşme hareketine de katıldı. Bütün şiirleri *Om Mani Padme Hum* adıyla Adam Yayınları arasındadır.

Dağlarca, Fazıl Hüsnü (1914). Sayısı elliyi geçen kitabıyla 20. yüzyıl Türk şiirinin en üretken şairi. 1935'de yayımlanan ilk kitabı *Havaya Çizilen Dünya* ve ardından *Çocuk ve Allah* (1940) ile kişiliği ve şiiri çevresinde uyandırdığı ilgi günümüze dek sürdü. Şiirlerinde mağara devri insanlarından günümüz insanına dek, kişioğlunun iç ve dış dünyasını çok yönlü davranış ve çatışmalarıyla, kendine özgü, benzersiz anlatımıyla işledi. Başlıca kitapları: *Daha* (1943), *Çakırın Destanı* (1945), *Toprak Ana* (1950), *Aç Yazı* (1951), *Âsû* (1955), *Türk Olmak* (1963), *Haydi* (1968), *Horoz* (1977), *Nötron Bombası* (1981), *Uzaklarla Giyinmek* (1990).

Damar, Arif (1925). 1940 toplumcu şairler kuşağı içinde yoğun içerikli, biçimde titiz şiirleriyle tanındı. Toplu şiirleri Can Yayınları'nda iki cilt olarak yayımlandı: *Alıcı Kuşu Kardeşliğin. Ay Kar Toplamaz ki.* Yeni şiirleri *Onarırken Kendini* (1992) adıyla Varlık Yayınevi'nde çıktı.

Demirtaş,Metin (1938). Süssüz, lirik, dolaysız bir konuşma tonuyla yazdığı şiirlerinde, devrimci insanın kendisi ve çevresiyle hesaplaşmasını, umut ve direncini konu aldı. Yöresel renkler ve deyişlerle zenginleştirdiği söyleyiş özellikleriyle de dikkat çekti. Şiirlerinden seçmeler *Hançer ve Lirik* (1984) adıyla yayımlandı.

Dıranas, Ahmet Muhip (1908-1980). Batı şiiriyle geleneksel Türk şiirini ustaca değerlendirdiği ince duyarlıklı şiir evreniyle tanınır. "Fahriye Abla", "Kar", "Olvido" gibi az sayıda şiiri büyük yaygınlık kazandı. Tek şiir kitabı *Şiirler* 1974'de yayımlandı.

Durbaş, Refik (1944). 1960'larda şiir yayımlamaya başlayan kuşağın, seçkinleşen şairlerinden biri oldu. Yoksul kent insanlarının yaşamını yansıtmadaki başarısıyla tanındı ve yaygınlaştı. Şiir kitapları *Kuş Tufanı* (1971), *Hücremde Ayışığı* (1974), *Çırak Aranıyor* (1978), *Çaylar Şirketten* (1980), *Nereye Uçar Gökyüzü* (1983), *Siyah Bir Acıda* (1983), *Bir Umuttan Bir Sevinçten* (toplu şiirler, 1984),*Yeni Bir Defter-Şiirler-Meçhul Bir Aşk* (1985), *Adresi Uçurum* (toplu şiirler II, 1986), *Geçti mi Geçen Günler* (1989).

Eloğlu, Metin (1927-1985). Kendine özgü çarpıcı, şaşalatıcı şiirlerinde yoksul kent yaşamını, sokak aralarını kendi sözcükleri, başkaldırısı ve keskin yergi gücüyle yansıttı. 1960 sonrasında ise şiiri kapalı bir çizgiye kaydı. Kitapları Adam Yayınları'nca yayımlandı: *Yine* (1982), *Şiirce* (1982), *Hep* (1982), *Önce Kadınlar* (1984).

Ergülen, Haydar (1956). 1981'de "Gösteri" dergisinde düzenlenen şiir yarışmasında kazandığı ikincilik ödülüyle tanındı. Kitapları: *Karşılığını Bulamamış Sorular* (1982), *Sırat Şiirleri* (1991), *Sokak Prensesi* (1991).

Erhan, Ahmet (1958). 1976'da, daha onsekiz yaşında yayımlamaya başladığı şiirleriyle güçlü bir şair olarak tanındı. Büyük ilgi uyandıran ve tartışmalara neden olan ilk kitabı *Alacakaranlıktaki Ülke*'den (1981) sonra art arda kitaplar yayımladı. *Bütün Şiirleri* (1984), *Kuş Kanadı Kalem Olsa* ve *Deniz Unutma Adını* (1992) yayımlandı. Kitapları Bilgi Yayınevi'nce yayımlanıyor.

Eyuboğlu, Bedri Rahmi (1913-1975). Türk resim sanatının başta gelen isimlerindendir. Halk dilinden ve şiirinden aldığı öğeleri başarıyla kullandığı, yalın, aydınlık şiirleriyle tanındı. 1941'den başlayarak yayımladığı çeşitli şiir kitapları Bilgi Yayınları'nda *Dol Karabakır Dol* (1974) adıyla tek ciltte toplandı.

Ferhad, Hüseyin (1954). 1970'lerin sonlarında "Sanat Emeği" dergisinde yayımlanan şiirleriyle tanındı. Türkmen topluluklarının kültürel zenginliklerini şiire taşıdı. Kitapları *Deniz Çobanları* (1982), *Ve Yürüdük*

Gecenin Ateşleri İçinden (1983).

Fişekçi, Turgay (1956). 1970'lerin sonlarında "Sanat Emeği" dergisinde yayımlanan şiirleriyle tanındı. Kimi şiirleri "Yeni Türkü" topluluğunca bestelenerek, plaklaştı. Kitapları: *Karda Işıltılar* (1981), *Kuşkuluyum Yaşadığımdan* (1983), *Yitik Bahar* (1989).

Günçe, Ergin (1938-1983). İkinci Yeni şairlerinden ögeler taşıyan şiirlerinde kendine özgü bir renk ve imge dünyası yarattı. Çocukluk dünyasından, doğadan çıkarılmış ilginç ve özgün imgeler şiir dilinin başlıca özellikleridir. Ölümünden sonra bütün şiirleri Can Yayınları'nca *Türkiye Kadar Bir Çiçek* (1986) adıyla yayımlandı.

Ilgaz, Rıfat (1911-1993). 1940'larda ortaya çıkan toplumcu gerçekçi şiir kuşağının başta gelen isimlerindendir. İnsan sevgisini, insanlar için duyduğu kaygıları, ince bir yergi ve umut dolu bir geleceğe duyduğu inançla yansıtan bir şiir dünyası kurdu. Yaşam koşullarının zorlamasıyla yöneldiği gülmece yazarlığında da *Hababam Sınıfı* romanıyla büyük üne kavuştu. Şiir Kitapları: *Yarenlik* (1943), *Sınıf* (1944), *Yaşadıkça* (1947), *Devam* (1953), *Üsküdar'da Sabah Oldu* (1954), *Soluk Soluğa* (1962), *Karakılçık* (1969), *Uzak Değil* (1971), *Güvercinim Uyur mu?* (1974), *Kulağımız Kirişte* (1983).

Irgat, Cahit (1916-1971). Tiyatro oyuncusu olarak tanındı. 1940'lardaki toplumcu gerçekçi şiir akımı içinde yer aldı. Kötümser ve öfkeli bir bakışla toplum ve dünya sorunlarını işledi. Bütün şiirleri Adam Yayınları'nca *Irgat'ın Türküsü* adıyla yayımlandı (1991).

İlhan, Attilâ (1925). 1950'lerde toplumcu kaygılarla bireyci kaygıların iç içe işlendiği, yepyeni imgeler, yeni biçimlerle yazdığı şiirleriyle büyük üne kavuştu. Günümüze dek şiiri üstündeki ilgi azalmadan sürdü. Şiir kitapları Bilgi Yayınevi'nce yayımlanıyor: *Duvar* (1948), *Sisler Bulvarı* (1954), *Yağmur Kaçağı* (1955), *Ben Sana Mecburum* (1960), *Bela Çiçeği* (1962), *Yasak Sevişmek* (1968), *Tutuklunun Günlüğü* (1973), *Böyle Bir Sevmek* (1977), *Elde Var Hüzün* (1982), *Korkunun Krallığı* (1987), *Ayrılık Sevdaya Dahil* (1992).

İnce, Özdemir (1936). Yalın anlatımlı, oturmuş bir dil ve söyleyişin egemen olduğu çoğul anlamlı şiirlerinin yanı sıra, şiir üstüne kuramsal yazıları ve şiir çevirileriyle de tanındı. Şiir kitapları: *Kargı* (1963), *Tutanaklar* (1967), *Kiraz Zamanı* (1969), *Karşı Yazgı* (1974), *Rüzgâra Yazılıdır* (1979), *Elmanın Tarihi* (1981), *Kentler* (1981), *Yedi Deryalar Geçsen* (1983), *Siyasetname* (1984), *Eski Şiirler* (1985), *Hayat Bilgisi* (1986), *Zorba ve Ozan* (1987), *Başak ile Terazi* (1989), *Burçlar Kuşağı* (1989), *Canyelekleri Tavandadır* (1989), *Gündökümü* (1991).

Kurtuluş, Akif (1959). İlk şiirleri "Yarın" dergisinde yayımlandı. *Yalan Şiirler* (1983) adlı kitabı çıktıktan sonra genç kuşağın en çok ilgi gören şairlerinden oldu. İkinci şiir kitabı *Tören Provası* (1987).

Kutlar, Onat (1936). Öykü ve deneme yazarlığının yanı sıra renkli, betimleyici bir dille yazdığı şiirleriyle de ilgi çekti. Şiir kitapları: *Peralı Bir Aşk İçin Divan* (1981), *Unutulmuş Kent* (1986).

küçük İskender (1964). "Adam Sanat" dergisinde sürekli yayımlanan şiirleriyle tanındı. Atak, sivri dilli, hırçın kişilikli şiirlerine hayatın bütün pisliklerini sokabilmeyi başardı. Şiir kitapları Adam Yayınları'nca yayımlandı: *Gözlerim Sığmıyor Yüzüme* (1988), *Erotika* (1991).

Külebi, Cahit (1917). Halk şiirine yaslanan lirik bir anlatımla çağdaş duyarlıkları işleyen şiirleriyle tanındı. Bütün akımların dışında kalmasına karşın, çağdaş Türk şiiri içinde kendine özgü bir yer edindi. Çeşitli dönemlerde yayımlanan kitapları *Bütün Şiirleri* (1982) adıyla Adam Yayınları'nca yayımlandı.

Mehmed Kemal (1920). 1940'lı yılların toplumcu şairleri arasında yer aldı. Sonraları gazeteci yönüyle tanındı. Bütün şiirleri *Tükenmez* (1990) adıyla yayımlandı.

Mungan, Murathan (1955). Şiir, öykü ve oyun dallarında art arda kazandığı çok sayıda ödülle ünlendi. Öykülerini *Son İstanbul* (1985), *Cenk Hikâyeleri* (1986), *Kırk Oda* (1987), *Lâl Masalları* (1989); şiirlerini *Osmanlıya Dair Hikâyat* (1981), *Kum Saati* (1984), *Yaz Sinemaları* (1988), *Eski 45'likler* (1989), *Sahtiyan* (1989), *Mırıldandıklarım* (1990), *Yaz Geçer* 'de (1992) topladı.

Nâzım Hikmet (1901-1963). Türkiye'de serbest nazmın ilk uygulayıcısı ve çağdaş Türk şiirinin öncüsü. 1920'lerde gittiği Rusya'da Mayakovski'nin şiiriyle tanışmasıyla yöneldiği özde toplumcu, biçimde de serbest nazımlı yeni şiiri günümüze dek etkisini sürdürdü. Şiirinin yanı sıra siyasal düşünceleri ve özel hayatıyla da sürekli kamuoyunun gündeminde kaldı. 1938-1950 arasını cezaevinde, sonraki yaşamını da yurt dışında geçirdi. Dünya çapında 20. yüzyılın en büyük şairleri arasında anıldı. Şiirinin yanı sıra oyun, roman, öykü, masal, vb. türlerde de ürünler verdi. Bütün Eserleri 1988-1992 yılları arasında Adam Yayınları'nca 29 ciltte toplandı.

Necatigil, Behçet (1916-1979). Orta sınıf insanların başından geçen olayları, ev-aile-yakın çevre üçgeni içinde anlatan şiirleriyle tanındı. Kimi biçim araştırmasına giriştiği şiirleri yadırgansa da geniş çevrelerce sevilen bir şair oldu. Ölümünden sonra *Bütün Eserleri* Cem Yayınevi'nce basıldı.

Oktay Rifat (1914-1988). "Garip" akımı kurucularından. Şiir üzerine giriştiği araştırmalar sonucu çok çeşitli kaynaklara yaslanan ama hepsinde de başarıyla sonuçlandırdığı ürünler ortaya koydu. Bütün şiirleri Adam Yayınları'nda 6 kitapta toplandı: *Yaşayıp Ölmek, Aşk ve Avarelik Üzerine Şiirler* (1982), *Elleri Var Özgürlüğün* (1982), *Çobanıl Şiirler* (1983), *Denize Doğru Konuşma* (1982), *Dilsiz ve Çıplak* (1984), *Koca Bir Yaz* (1987).

Onur, Rüştü (1920-1942). Genç yaşta veremden öldü. 1940 dönemi şiirimize başarılı, güzel örnekler kazandırdı. Şiirleri, mektupları ve hayat hikâyesi, hakkında yazılmış yazılarla birlikte Salâh Birsel tarafından *Rüştü Onur* (1956) adlı kitapta toplandı.

Orhan Veli (1914-1950). Öncülüğünü yaptığı "Garip" akımıyla Türk şiirinde ölçü, uyak, imge, ses, müzik vb. kuralları tümüyle kaldırıp şaireneliğe sırt çeviren, sokaktaki adamı ön plana çıkararak çoğunluğa seslenen yeni şiir anlayışının kurucusudur. 1940'lı yıllarda şiirleri ve yaşam biçimiyle büyük yaygınlık kazanan Orhan Veli, genç yaşta ölümüne karşın ününü günümüze dek sürdürdü. Şiirleri ülkemizin en çok satılan şiir kitapları arasında yer alır. Şiir kitaplarının toplandığı *Bütün Şiirleri* Adam Yayınları'nca yanlışlarından arındırılarak yeniden yayımlanmıştır.

Özdemir Asaf (1923-1981). 1950'lerde duygu ve düşüncelerin yoğunlaştırıldığı, kısa, bilgelik taşıyan şiirleriyle tanındı. Ölümünden sonra Adam Yayınları'nca basılan kitapları geniş okur kesimlerince sevilir ve aranır oldu. *Bir Kapı Önünde* (1982), *Yalnızlık Paylaşılmaz* (1982), *Bende ı Sonra Mutluluk* (1984).

Özel, İsmet (1944). 1960'lı yılların başında, İkinci Yeni şairlerinin etkisindeki ilk şiirlerinde özgün duyarlığı, gözüpek ve yeni bir imge dünyasıyla dikkat çektikten sonra 1965'den sonraki şiirleriyle toplumcu şiirin en ilginç adlarından biri oldu. Atılgan ses tonu, taşkın duyarlığı, coşkun ritmleri, çarpıcı ve yeni benzetmeleriyle, genç kuşakları büyük ölçüde etkiledi. 1970'lerde gizemci bir dünya görüşüne yöneldi. Şiir kitapları *Geceleyin Bir Koşu* (1966), *Evet, İsyan* (1969), *Cinayetler Kitabı* (1975), *Celladıma Gülümserken* (1984).

Özer, Kemal (1935). İlk üç kitabında biçime aşırı düşkün bir şairken 1970'lerde toplumsal sorunları yalınlıkla işleyen bir şiir geliştirdi. Bütün şiirlerinden seçmeler Can Yayınları'nca *Çağdaş ve Boyun Eğmeyen* (1985) adıyla yayımlandı.

Pirhasan, Barış (1951). 1970'lerde "Yeni Dergi", "Militan" ve "Sanat Emeği" dergilerinde yayımlanan şiirleriyle tanındı. Kitapları Adam Yayınları'nca basıldı *Tarih Kötüdür / İmzasız El Yazıları* (1985).

Tamer, Ülkü (1937). Çağrışımlarla yüklü duru bir anlatım, kendine özgü imge evreni ve yoğun bir duyarlıkla kurduğu şiir dünyasıyla kapalı şiir anlayışının kusursuz örneklerini verdi. Toplumsal sorunlara yönelirken de şiirinin düzeyini düşürmedi. Toplu şiirleri *Yanardağın Üstündeki Kuş* (1986) adıyla Can Yayınları'nca yayımlandı.

Tanpınar, Ahmet Hamdi (1901-1962). Şiirlerinden çok, geçmişle bugün, Doğu'yla Batı arasındaki ilişkileri araştırdığı roman, öykü ve denemeleriyle tanınır. Zaman, acı, ölüm, varlık gibi temaları işlediği şiirlerini 1961'de *Şiirler* adıyla tek bir kitapta topladı.

Tarancı, Cahit Sıtkı (1910-1956). Yaşam, aşk ve ölüm temalarını işlediği, dilin olanaklarını başarıyla kullandığı şiirlerle tanındı. Dört şiir kitabı bir arada 1983'den bu yana Can Yayınları'nca *Bütün Şiirleri* adıyla yayımlanıyor.

Telli, Ahmet (1946). 1970'lerde siyasal içerikli şiirleriyle tanındı. Kitapları *Yangın Yılları* (1979), *Hüznün İsyan Olur* (1979), *Dövüşen Anlatsın* (1980), *Saklı Kalan* (1981), *Su Çürüdü* (1982), *Belki Yine Gelirim* (1984).

Uçarı, Ercüment (1928). Hayal gücüne ve soyutlamalara yaslanan şiir evreniyle tanındı. Şiir Kitapları: *Cümbüşçübaşı* (1958), *Et* (1960), *Kuyuda Yusuf* (1962), *Avlanırken Bir Korku* (1967), *Albatros Adı Bir Gün Gelecek* (1971), *Geçmiş Zaman Tevellüdü* (1988), *Ziba Sokağı* (1991).

Uyar, Turgut (1927-1985). Uzun soluklu, yücelik duygusu veren, yoğun ve görkemli şiirleriyle, 1950-1980 arası Türk şiirinin önde gelen şairlerinden biri oldu. Bütün şiirleri 1984'te Can Yayınları tarafından *Büyük Saat* adıyla tek bir ciltte toplandı.

Uyaroğlu, İsmail (1948). 1970'lerde siyasal içerikli şiirleriyle tanındı. Toplu Şiirleri Can Yayınları'nca basıldı *Ateşin İçinden* (1985).

Vardal, Suat (1957). 1970'lerin sonlarında "Sanat Emeği" dergisinde yayımlanan şiirleriyle tanındı. Birey-toplum ve yakın çevre ilişkilerini başarıyla işledi. Kitapları: *Biz Gene Yanyana* (1981), *Yorulur Ölümlü Gözleri* (1982).

Yaşın, Mehmet (1958). Kıbrıs'ta Türkiye'de ve İngiltere'de yaşayan Mehmet Yaşın 1984'de yayımlanan ilk şiir kitabı *Sevgilim Ölü Asker* ile geniş yankı uyandırdı. Ardından *Işık Merdiven* (1986) ve *Pathos* (1990) yayımlandı.

Yaşın, Neşe (1959). Kıbrıs'ın bölünmüşlüğünü, halkların kardeşliği temalarını işleyen şiirleriyle genç yaşta yaygın bir ün kazandı. Şiirlerinden

şarkılar, oyunlar yapıldı. Çeşitli dillere çevrildi. Sonraki yıllardaki şiirlerinde kadın duyarlığı ve sorunları temaları ağırlık kazandı. Kitapları *Sümbül ile Nergis* (1979), *Savaşların Gözyaşları* (1990), *Kapılar* (1992).

Yavuz, Hilmi (1936). Modern şiirden ve geleneksel kültürden damıttığı, sözü en aza indiren, duygu ve düşüncelerin yoğunlaştırıldığı şiirleriyle tanındı. Toplu şiirleri Can Yayınları'nca *Hüzün ki En Çok Yakışandır Bize* adıyla yayımlandı.

Yücel, Can (1926). 1940'larda şiire başlamış olmasına karşın asıl ününü 1970'lerde yayımlanan siyasal şiirleriyle kazandı. Konuşma diliyle sözcük oyunlarını kullanmadaki başarısı ve keskin yergi gücüyle, çağdaş Türk şiirinin çok sevilen, benzersiz şairlerinden biri oldu. Bütün şiirleri Papirüs Yayınları'nca yayımlanıyor: *Yazma- Sevgi Duvarı, Bir Siyasinin Şiirleri, Ölüm ve Oğlum-Gökyokuş, Rengâhenk, Canfeda.*

Zarifoğlu, Cahit (1940-1987). Gizemsel eğilimleri, geçmişe, geleneğe dönük havası ve öykülemeye ağırlık veren şiiriyle İkinci Yeni akımı içinde özgün bir yer edindi. Şiir kitapları: *İşaret Çocukları* (1967), *Yedi Güzel Adam* (1973), *Menziller* (1977).

İÇİNDEKİLER

SUNU 7

NÂZIM HİKMET (1901-1963)
- 22 Eylül 1945 9
- 23 Eylül 1945 9
- 6 Ekim 1945 10
- 5 Kasım 1945 10
- 12 Aralık 1945 10
- *** 11
- *** 11
- Vapur 12
- Memet 12
- Sofra 13
- Ceviz Ağacı 13
- Yine Memleketim Üstüne Söylenmiştir 13
- Kederleniyorum 14
- Dörtlük 14
- *** 14
- Tuna Üstüne Söylenmiştir 15
- *** 16
- Sensiz Paris 16

AHMET HAMDİ TANPINAR (1901-1962)
- Sesin 17

ASAF HÂLET ÇELEBİ (!907-1958)
- He 18
- Adımı Unuttum 18

AHMET MUHİP DIRANAS (1908-1980)
- Kar 19

CAHİT SITKI TARANCI (1910-1956)
- Yalnızlık 20
- Sen Yoksun ki... 20
- Sevdalı 20
- Yalnızlık Macerası 21
- Kırık Kalpler 22

RIFAT ILGAZ (1911-1993)
- Yalnızlığımı Anlatıyorum 23
- Bomboşsan 23

BEDRİ RAHMİ EYUBOĞLU (1913-1975)
Çakıl 24
Eyfel Destanı 24

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA (1914)
Özlem Çiçekleri 26
Özlem 27
Hasret 27
Yalnızlığım 28
Yalnızlık 28
Bir Ayrılık Çerçevesi 28
Özlem 29
Ayrı 29
Yalnızlık 29
Beklem 30
Kimsesizlik 30

ORHAN VELİ (1914-1950)
İçkiye Benzer Bir Şey 31
Yalnızlık Şiiri 31
Denizi Özliyenler İçin 31
Misafir 32
Tren Sesi 32
İstanbul Türküsü 33

OKTAY RİFAT (1914-1988)
Evvel Zaman İçinde 34
Günler Geçmiş Buradan 34
Telli Telefon 35
Niko'nun Kahvesi 35
Ansızın 37
Taşlar 37
Hep O Güldürünün Etkisindeydi 38
Duvar 39
Sizden Sonra 39
Kapı 39

MELİH CEVDAT ANDAY (1915)
Kışlanın Ortasına Yağmur Yağdı 40
Tek Başına 40
Teknenin Ölümü 41
Baş Dönmesi 44
Paris'te Eski Bir Evde 45
Macbeth'in Yalnızlığı 46

BEHÇET NECATİGİL (1916-1979)
Ayrılıklar 47
Hayır Sahibi 47
Ayrılıklar II 47
Kaplar Denizin Yüzünü 48
De 48
Limit 49
Liman 49
Evlilik 50
Ayrılık Destanı 50
Horasan 50
Çökelek 51
Tatil 51
Karantina 52
Yalnızlığın Biyokimyası 52

CAHİT IRGAT (1916-1971)
Oyuncu 53
Çapaklı 53
Bir Garip Yalnızlık 54
Korkuyorum 54

CAHİT KÜLEBİ (1917)
Hasret 55
Masaldaki Yalnızlık 55
Kış Yorumu 55
Eldesiz Çağrı 56
Dönem 57

A.KADİR (1917-1985)
Yalnız 58
Seni Arıyorum 58
Dağ Başında 59
Bir Bir 60
Olur Biter 60
Kader 60

İLHAN BERK (1918)
Uzun Karanlık 61
Siz Ne Güzeldiniz Benimle Bilemezsiniz 61
Bir Yabaninane 62
Üç Kez Seni Seviyorum Diye Uyandım 63

NAHİT ULVİ AKGÜN (1918)
Yitik 64
Gerçek Düş 64

Bir Acıyı Unutmak 65
Hayalet 65

SALÂH BİRSEL (1919)
Güzin'in Gençlik Yılları 66
Yahyaname 66
Kuşkarnaval 67

ORHON MURAT ARIBURNU (1920-1989)
Bekçiler ve Ben 68

SABAHATTİN KUDRET AKSAL (1920-1993)
Gidiyor 69
Benim Gecenin Ortasında 69
Yalnızlık Hali 69
Hatıra 70
Düşleme 70
Geceyle Gelen 71
Yalnızlık Bir Döşekse 71

MEHMED KEMAL (1920)
Yan Yana 72
Özlemler 72
Hikâye 73

RÜŞTÜ ONUR (1920-1942)
Yalnız Bir Adam 74
Yalnızlık 74

NECATİ CUMALI (1921)
İmbatın Çağırışı 75
Sana Alışmıştım 75
Vapur Dumanı 76
Aşkın en Güzel Yönü 76

ÖZDEMİR ASAF (1923-1981)
Körebe 78
Gölgeniz 78
Sana 78
Yalnızlığın adı 79
Sesiniz 79
Yalnızlık Paylaşılmaz 79
Sensiz 80
Yalnız'ın Durumları 80

ATTİLÂ İLHAN (1925)
Gece Buluşması 81
Ağustos Çıkmazı 81
Zeynep Beni Bekle 82
Bitsin Dedik 83
Sen Yoksun 83
Karantina'lı Despina 84

ARİF DAMAR (1925)
Dar Açı 85
Beni Unut 85
Kuytuda 86
Yok Yere 87
Ak 87
Bir Yana 88
Zara'da 88

CAN YÜCEL (1926)
Hayırsız Ada 89
Güzel'e 90
Hafta Sonu 91
Caponcadan 91
Cehennemin Dibi 92
Hayatta Ben En Çok Babamı Sevdim 93

SABRİ ALTINEL (1926-1985)
Denize Giden Bir Köpek Gibi 94
Uzakta 94
Bir Şey Söyleyin 94
Vakit Çok Geç 95

METİN ELOĞLU (1927-1985)
Alaca 96
Yaaa 96
Çisenti 96
Çılgar 97
Harama Çözülmüş Uçkur 97
Anı 99
Yuvarlak Hesap 99

TURGUT UYAR (1927-1985)
Acıyor 100

AHMED ARİF (1927-1991)
Ay Karanlık 102
Merhaba 103

EDİP CANSEVER (1928-1986)
Özleyiş 104
Ona Bir Kolye Vermiştim.. 104
Bitti O Sevda.. 104
Robespierre 105
Uzak Yakınlık 105
Hayır Hiç Yadırgamıyorum 107
İki Düş Arasında Beklenti 108

ERCÜMENT UÇARI (1928)
Doyasıya Bulut 111
Koy Sevgini Mayıs Ayına 111
Günlük Güneşlik Bir Gün 112

CEMAL SÜREYA (1931-1990)
Yazmam Daha Aşk Şiiri 113
Öğle Üstü 113
Rokoko 114
Göçebe 115
İki Şey 118

GÜLTEN AKIN (1933)
Kıyamet 120
Siyah-Beyaz 120
Kaprisli 121
Çağrı 122
Bir Kayığa Biner Geceleri 122
Yalnızlık Camları 123
Eller İlahisi 123
Yağmurlu 124

CEVAT ÇAPAN (1933)
Kış Bitti 125
"Dün Gene O Sokaktan Geçtim" 125
Bozkır 127
Burç 127
Göç 128
Dilek-Şart 128
Susie Petschek Nerdesin? 128

KEMAL ÖZER (1935)
Yabansı Vakit 129
Bir Yalnızlık 129
Gitmeyen 130

ÖZDEMİR İNCE (1936)
Durum 131
Yalnızlık 131
Neyi Gösteriyor Zeytin Ağacı 132
Barış 132
Gün 133

HİLMİ YAVUZ (1936)
Yollar ve Zaman 134

ONAT KUTLAR (1936)
Cezayir Ağacı 135

ÜLKÜ TAMER (1937)
Yeni Doğan 136
Sıragöller 138
O Eski Bir Güvercindi 139

ERGİN GÜNÇE (1938-1983)
Göl 140
Adsız 141
Özlem 142
Yokuş Kasaba 142

METİN DEMİRTAŞ (1938)
Yalnız Yiğit 143
Yalansız 143
Hasretimiz 143

CAHİT ZARİFOĞLU (1940-1987)
Sevmek de Yorulur 144
Sen Kuş Olur Gidersin Bir Trenle 146

ERAY CANBERK (1940)
Ayrılık Türküleri I 147
Ayrılık Türküleri II 148

METİN ALTIOK (1940-1993)
Sonra Git 149
Mekik 149

EGEMEN BERKÖZ (1941)
Basit Bir Yalnızlık da Yeterdi 150
Bu Bir Oyun 151
Yalnızlıklar! Yalnızlıklar! 152

ATAOL BEHRAMOĞLU (1942)
Paris Şiirleri I 153
Kızıma Mektuplar 154
Nicedir Özlemişim 156

SÜREYYA BERFE (1943)
Senden Sonra 157

İSMET ÖZEL (1944)
Sevgilime Bir Kefen 159

REFİK DURBAŞ (1944)
Gece Geçer 160
Dilekçe 161
Kimse Hatırlamıyor 162
Söz 162

NİHAT BEHRAM (1946)
Yürüyüşler (1) 163
Bir Veda Havasından Aysız Sevinçsiz Kelimeler 164

AHMET TELLİ (1946)
Hâlâ Koynumda Resmin 166

İSMAİL UYAROĞLU (1948)
Bir Eylül Günüydü 167

BARIŞ PİRHASAN (1951)
IV 168
Güvercin Kız 168

ENİS BATUR (1952)
Bekleyiş 169
Son İnatçı Bulut 169
Kartpostal Arkası 170

ERDAL ALOVA (1952)
Üç Erik Ağacı 171
Karaduygun 171

EROL ÇANKAYA (1953)
Bir Başına Yolculuk 172
Yürek Teli 173

ALİ CENGİZKAN (1954)
Yeni Mektup 174
Olmaz Asu 174
Kösnül Sevgi 175
Adını Gelincik Koydum 175

HÜSEYİN FERHAD (1954)
Troya 176
Eski Dostlarımız 176
Haberci 177

MURATHAN MUNGAN (1955)
Sevda Karası 178

OĞUZHAN AKAY (1955)
Resepsiyoncuyu Tanımam 182
Her Gün Sınırda 182
Bir Ayrılık Klasiği 183

TURGAY FİŞEKÇİ (1956)
Bir Solukluk Şiir 184
Ayrılınca 184
İşte Yine Gidiyorum 185

HAYDAR ERGÜLEN (1956)
Beni Aşka Terkettiğin İçin Seviyorum Seni 186

ADNAN AZAR (1956)
Alıştırmalar 187
Bir Şehrin Son Günleri 187

SUAT VARDAL (1957)
Senin Sandığım Tıkırtılar 188
Yalnızlığımın 189

MEHMET YAŞIN (1858)
Tomcat & Me-Met 190
Ürdün Irmağı 190
İçinden Geçeni Birisine Yazmak İster Çokgençlikte İnsan ki Aslında Yoktur O Mektup Yazılan 191

AHMET ERHAN (1958)
Yasa 192
Yalnızlık 192
İkigen Sonsuzluğıu 193

NEŞE YAŞIN (1959)
İncecik Sızılar 194

AKİF KURTULUŞ (1959)
Piyano Soloları 195
Çardaklardan Kaçırdığım 196

SUNAY AKIN (1962
Yalnızlık 197
Ayrılık 197

KÜÇÜK İSKENDER (1964)
Her Şairin İnfazı Kalem Tutmasıyla Yazılır! 198

ALİ ASKER BARUT (1964)
Yaşanan 201

KISA BİYOGRAFİLER 203

TÜRK YAZININDAN SEÇİLMİŞ

AYRILIK, ÖZLEM, YALNIZLIK ŞİİRLERİ

Nâzım Hikmet, Ahmet Hamdi Tanpınar, Asaf Hâlet Çelebi, Ahmet Muhip Dıranas, Cahit Sıtkı Tarancı, Rıfat Ilgaz, Bedri Rahmi Eyuboğlu, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday, Behçet Necatigil, Cahit Irgat, Cahit Külebi, A. Kadir, İlhan Berk, Nahit Ulvi Akgün, Salâh Birsel, Orhon Murat Arıburnu, Sabahattin Kudret Aksal, Mehmed Kemal, Rüştü Onur, Necati Cumalı, Özdemir Asaf, Attilâ İlhan, Arif Damar, Can Yücel, Sabri Altınel, Metin Eloğlu, Turgut Uyar, Ahmed Arif, Edip Cansever, Ercüment Uçarı, Cemal Süreya, Gülten Akın, Cevat Çapan, Kemal Özer, Özdemir İnce, Hilmi Yavuz, Onat Kutlar, Ülkü Tamer, Ergin Günçe, Metin Demirtaş, Cahit Zarifoğlu, Eray Canberk, Metin Altıok, Egemen Berköz, Ataol Behramoğlu, Süreyya Berfe, İsmet Özel, Refik Durbaş, Nihat Behram, Ahmet Telli, İsmail Uyaroğlu, Barış Pirhasan, Enis Batur, Erdal Alova, Erol Çankaya, Hüseyin Ferhad, Ali Cengizkan, Muratban Mungan, Oğuzhan Akay, Turgay Fişekçi, Suat Vardal, Mehmet Yaşın, Ahmet Erhan, Neşe Yaşın, Akif Kurtuluş, Sunay Akın, küçük İskender, Ali Asker Barut.

adam 470

ADAM

9 78975 418218 7

ISBN 975-418-218-3